

WIADOMOŚCI HANDLU ZAGRANICZNEGO

*informacje
polityczno-
gospodarcze*

15. CZER. 1952

ROK III

Nr. 22(57)

1952

Tylko do użytku służbowego

S P I S R Z E C Z Y

/ważniejsze informacje/

I POLITYKA GOSPODARCZA

		str.
Związek Radziecki	Radziecki przemysł hutniczy	1
Bułgaria	Wykonanie planu gospodarczego na I kwartał 1952 r.	
Chińska Republika Ludowa	Wykonanie planu gospodarczego Chin Północno-Wschodnich na rok 1951	6
Czechosłowacja	Bogate złoża rudy żelaznej	8
Niemiecka Republika Dem.	Możliwości dostaw dla krajów gospodarczo zacofanych	9
	Europejska Unia Płatnicza w marcu i kwietniu br.....	13
Belgia	Sytuacja gospodarcza	16
Dania	Sytuacja gospodarcza	21
Francja	Sytuacja gospodarcza	26
Niemcy zachodnie	Ruinujący charakter agresywnego "układu ogólnego"	32
Szwecja	Sytuacja gospodarcza	37
Wielka Brytania	Sytuacja gospodarcza	40
Japonia	Sytuacja gospodarcza	52
Stany Zjednoczone	Sytuacja gospodarcza	61

II.	UMOWY HANDLOWE I PŁATNICZE	67
-----	----------------------------------	----

III.	REGLAMENTACJA OBROTÓW HANDLOWYCH	73
------	--	----

IV.	C i A	79
-----	-------------	----

Redakcja i administracja:

Polska Izba Handlu Zagranicznego, Warszawa, ul. Hoża Nr.35, tel.8-98-90

POLITYKA GOSPODARCZA

Kraje obozu pokoju

ZWIAZEK SOCJALISTYCZNYCH REPUBLIK RAD

Radziecki przemysł hutniczy

Związek Radziecki produkuje obecnie tyle stali, co Anglia, Francja, Belgia i Szwecja razem wzięte.

W roku 1951 przyrost produkcji surowki ZSRR wyniósł 2.700.000 ton, stali - około 4 mln. ton, walcówki - 3 mln ton. Przyrost produkcji stali w ZSRR w ciągu ubiegłego roku równa się niemal całorocznemu wytopowi stali w Rosji przedrewolucyjnej /4,2 mln - w roku 1913/.

Sukcesy hutnictwa radzieckiego są przede wszystkim ściśle związane z dalszym wzrostem wydajności pracy. W roku 1951 prawie dwie trzecie wzrostu produkcji przemysłowej ZSRR otrzymano dzięki podniesieniu wydajności pracy. Znaczne zwiększenie wydajności pracy osiągnięte zostało dzięki maksymalnej mechanizacji procesów wytwórczych.

Już w roku 1931 Stalin wskazywał, że "mechanizacja procesów pracy jest dla nas siłą nową i decydującą, bez której niemożliwe jest utrzymanie ani naszego tempa, ani nowej skali produkcji".

Mechanizacja pracy stała się prawem rozwoju przemysłu socjalistycznego, w szczególności hutniczego, w którym przeobraża się ogromne masy surowców i półfabrykatów przy zużyciu wielkiej ilości paliwa i energii elektrycznej.

W radzieckich zakładach hutniczych przeprowadza się mechanizację systematycznie i na wielką skalę. Prowadzi to do stałego wzrostu produkcji, ekonomii siły roboczej i ułatwienia pracy. W chwili obecnej hutnictwo radzieckie - to wysoko zmechanizowana gałąź przemysłu.

Prace nad automatyzacją i mechanizacją agregatów hutniczych rozpoczęły się w ZSRR w latach drugiej pięciolatki stalinowskiej /1933-1937/. Dziś prawie wszystkie wielkie piece ZSRR zaopatrzone są w urządzenia do samoczynnego regulowania dopływu powietrza.

Prawie dziewięć dziesiątych ogólnego wytopu stali odbywa się w zautomatyzowanych piecach martenowskich. W Małogorskim Kombinate Hutniczym zwraca uwagę wysoki stopień automatyzacji walcarek; wszystkimi procesami kieruje tu przyrząd elektronowy. Operator walcarki czuwa tylko nad prawidłową pracą mechanizmów i urządzeń automatycznych.

Przyjrzyjmy się, jak rozwinęło się hutnictwo radzieckie od czasu powstania pierwszego kraju socjalizmu.

Pierwsza wojna światowa, następnie zaś wojna domowa i zbrojna interwencja zrujnowały przemysł hutniczy Rosji, spowodowały produkcję metalu do niebywale niskiego poziomu. W roku 1920 produkcja surówki wynosiła zaledwie 2,7%, a wytop stali - 4,6% produkcji roku 1913.

Przemysł hutniczy został całkowicie odbudowany już w latach 1928-1929. Jednakże poziom hutnictwa przedrewolucyjnej Rosji nie mógł zaspokoić szybko rosnącej gospodarki socjalistycznej. Metal - to podstawa rozwoju wszelkiego przemysłu. Bez metalu niemożliwe jest uprzemysłowienie kraju, umocnienie jego obronności. Oto dlaczego naród radziecki, przystępując do socjalistycznej rekonstrukcji całej gospodarki narodowej, zabrał się w pierwszej kolejności do tworzenia własnego potężnego hutnictwa. W okresie przedwojennych pięciolatek stalinowskich zbudowano olbrzymie zakłady hutnicze: Kombinaty Magnitogorski i Kuźniecki, "Zaporożstal", hutę Nowo - Tagiłską i inne. Rozwój hutnictwa w ZSRR szedł w takim tempie, jakiego nie zna żaden kraj w świecie.

W okresie Wielkiej Wojny Narodowej hutnictwo radzieckie poniosło znaczne straty. Jednakże jeszcze w toku wojny rozpoczęto budowę nowych zakładów na Uralu i we wschodnich rejonach ZSRR, a także odbudowę zniszczonych hut w rejonach stopniowo wyzwolonych z pod okupacji. Dzięki temu już w latach 1942-1944 oddano do użytku 24 wielkie piece, 128 pieców martenowskich, 70 pieców elektrycznych itd.

Po wojnie ludzie radzieccy osiągnęli dalsze poważne sukcesy w rozwoju hutnictwa. W ciągu pierwszej powojennej pięciolatki siły wytwórcze hutnictwa żelaznego znacznie wzrosły, a jego poziom techniczny ogromnie się podniósł.

W roku 1950 produkcja żelaza i stali w ZSRR przekroczyła poziom przedwojenny o 45%, zamiast 35% przewidzianych planem 5-letnim. Już w r. 1950 wytop surówki był o 29% większy niż w przedwojennym roku 1940, wytop stali - o 49%, a produkcja walcówki - o 59%.

Hutnictwo żelaza i stali Związku Radzieckiego zajmuje dziś pierwsze miejsce w Europie, drugie zaś - na kuli ziemskiej.

W latach powojennych podniosły się nie tylko wskaźniki wykorzystania urządzeń, lecz także wszystkie jakościowe wskaźniki produkcji. Przyczynił się do tego w znacznej mierze szeroki rozwój socjalistycznego współzawodnictwa o oszczędne zużycie surowców i materiałów, o przedłużenie czasu użytkowania urządzeń, o przyspieszenie obrotu środków obrotowych, o obniżkę kosztów własnych produkcji przy poszczególnych operacjach, o wzorową jakość produkcji itp.

Wiąże się to ściśle z szybkim wzrostem ogólnego i technicznego poziomu kultury robotników, majstrów, inżynierów, ze wzrostem ich kwalifikacji i uświadomienia politycznego. W ciągu powojennej pięciolatki kilkaset tysięcy robotników, zatrudnionych w zakładach hutniczych, podniosło swe kwalifikacje zawodowe na różnego rodzaju kursach. Tysiące pracowników inżynieryjno-technicznych zapoznały się na specjalnych kursach z najnowszymi zdobyczami w dziedzinie technologii oraz z zasadniczymi zagadnieniami ekonomiki i organizacji produkcji.

- 3 -

Hutnicy radzieccy usilnie walczą o dalszy rozwój hutnictwa i szybko przybliżają się do celu, wytyczonego przez Stalina: produkować corocznie 50 mln ton surówki i 60 mln ton stali.

Nowe żyzne tereny

Od Stalingradu do wybrzeży Morza Kaspijskiego ciągnie się jedna z największych i najżyźniejszych na świecie dolin rzecznych tzw. Rozlewisko Wołżańsko-Achtubińskie. Wody z roztopów zatapiały tu każdej wiosny olbrzymią przestrzeń, uniemożliwiając siew zbóż, bawełny, warzyw. Większość upraw zasianych po opadnięciu wody /w lipcu/ nie zdążyła dojrzeć przed jesiennymi przymrozkami.

Obecnie rząd radziecki założył na tym terenie stacje melioracyjne, mające do dyspozycji ekskawatory, elewatory, potężne spychacze, zagarniarki, maszyny do kopania rowów itp. W ciągu ostatnich dwóch lat na prace melioracyjne w Rozlewisku Wołżańsko-Achtubińskim wydatkowano 26 mln rubli.

Położone w dolinie Achtuby kołchozy uzyskały już około 25.000 ha zmeliorowanych gruntów, które dają rekordowe zbiory. Tak np. kołchoz "Czerwony Partyzant" zbiera około 73 q pszenicy jarej z ha. Grunta na Rozlewisku dają po 500 q dyni, po 400 q jabłek, po 36 q bawełny, po 72 q ryżu z ha. Wspaniałe warunki wegetacji mają tu również inne uprawy techniczne, jak np. kenaf, południowe konopie, rączniki, sezam itp.

Rozlewisko Wołżańsko-Achtubińskie przekształca się w dolinę kwitnących sadów, winnic, dolinę "białego złota" - bawełny.

Radzieckie futra na rynkach międzynarodowych

Wielkie zapasy, wysoka jakość i ogromna różnorodność futer radzieckich zapewniają Związkowi Radzieckiemu przodujące miejsce w światowym handlu futrami.

Bogactwo futer w ZSRR zapewnia nie tylko pokrycie zapotrzebowania rynku wewnętrznego, lecz stwarza również możliwość eksportowania dużych ich ilości do różnych krajów.

Szczególne znaczenie dla zwiększenia handlu futrami ma duży rozwój hodowli zwierząt futerkowych i karakułów. Na północy ZSRR zostały założone sowchozy, hodujące takie zwierzęta futerkowe jak sobole, tumaki, nurki, lisy polarne oraz srebrne itd. Na południu kraju sowchozy hodują szlachetne gatunki karakułów.

Futra eksportowane przez centralę "Sojuzpusznina" znane są na rynku międzynarodowym jako najlepsze na świecie zarówno pod względem ich wartości naturalnych jak i na skutek pierwszorzędnej wyprawy i doboru skór.

W ostatnich latach "Sojuzpusznina" eksportowała radzieckie futra do Australii, Argentyny, Belgii, Bułgarii, Wielkiej Brytanii, Węgier, Indii, Iranu, Włoch, Kanady, Chin, Meksyku, Holandii, Norwegii, Rumunii, USA, Turcji, Finlandii, Francji,

Czechosłowacji, Szwajcarii, Szwecji i do innych krajów.

Szczególnie wielkim popytem cieszą się na rynku międzynarodowym sobole, syberyjskie wiewiórki, gronostaje, tumaki górskie, białe tchórze oraz karakuły. Sobole, syberyjskie lisy niebieskie, syberyjskie oraz białe tchórze występują tylko w ZSRR.

ALBAŃSKA REPUBLIKA LUDOWA Intensyfikacja budownictwa

W roku bieżącym budownictwo realizować będzie liczne projekty mające na celu dalszy rozwój gospodarki albańskiej. Inwestycje w budownictwie wynoszą 39% ogólnego budżetu i są o 37% wyższe niż w r. 1951. Rozpoczęto już budowę elektrowni wodnej na rzece Mati, jak również rafinerii ropy naftowej, fabryki wyrobów wełnianych itd. Szczególną wagę przywiązuje się do przyspieszenia budowy domów mieszkalnych w miastach i osiedlach robotniczych.

Zwiększenie sum przeznaczonych na ubezpieczenia społeczne.

Ubezpieczenia społeczne w Albańskiej Republice Ludowej są jednym z najważniejszych środków służących podniesieniu dobrobytu mas pracujących. W roku bieżącym wyasygnowano na ubezpieczenia społeczne 185.420.000 leków tj. o 12% więcej niż w roku ubiegłym. Sumy, którymi dysponują Związki Zawodowe na cele socjalne, przeznaczone są na zapomogi w razie czasowej utraty zdolności do pracy, dla kobiet korzystających z urlopów macierzyńskich, na rozwój kultury i sportu w ośrodkach robotniczych oraz produkcyjnych itd. Duże kwoty wydawane są na umożliwienie masom pracującym spędzania urlopów wypoczynkowych - na budowę i utrzymanie domów wypoczynkowych, sanatoriów itd. W roku bieżącym wydatkowanych zostanie na urlopy pracownicze 52 mln leków tj. o 63% więcej niż w roku ubiegłym.

BULGARSKA REPUBLIKA LUDOWA

Wykonanie planu gospodarczego na I kwartał r.1952.

Według komunikatu Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego Bułgarii o wykonaniu planu na I kwartał r.1952 produkcja przemysłowa zwiększyła się w porównaniu z I kwartałem r. 1951 o 21,5%, przy czym produkowano o 34% więcej energii elektrycznej, cementu o 13%, rudy o 58%, młócań o 370%, opon samochodowych o 30%, wyrobów mięsnych o 21%, sera o 84%, tłuszczów pochodzenia zwierzęcego o 29%, olejów roślinnych - o 66%, tkanin bawełnianych o 9%, tkanin wełnianych - o 7%.

Przygotowania do siewów wiosennych były dokonane staranniej niż w roku ubiegłym. Kwartałny plan orki wiosennej wykonany został w 129,1%.

Kwartalny plan transportu kolejowego wykonany został w 100,2%. W porównaniu z I kwartałem ubiegłego roku przewieziono o 9,4% towarów więcej. Transport wodny wykonał plan w 116,2%.

Plan detalicznych obrotów towarowych wykonany został w 104,8%. W porównaniu z analogicznym okresem r. 1951 obroty zwiększyły się o 30,3%. W I kwartale bieżącego roku sprzedano w porównaniu z analogicznym okresem ubiegłego roku cukru o 27% więcej, olejów roślinnych - o 48,2%, tłuszczów zwierzęcych - o 66,9%, jaj - o 61,6%, tkanin bawełnianych - o 55,6%, wyrobów cukierniczych - o 17% itd. Ilość sklepów, restauracji i stolówek zwiększyła się o 2.475.

W I kwartale roku 1952 ilość robotników i urzędników wzrosła w Bułgarii o 13.486 osób. Fundusz płac zwiększył się w porównaniu z I kwartałem ubiegłego roku o 10%. Wydajność pracy zwiększyła się o 17%.

Walka o przedterminowe wykonanie planu

Robotnicy bułgarscy wzmogli swoją walkę o wykonanie pierwszego dymitrowskiego planu pięcioletniego w ciągu 4 lat. Współzawodnictwo socjalistyczne - pod hasłem "Plan pięcioletni w cztery lata" - ogarnęło tysiące zakładów przemysłowych i przedsiębiorstw budowlanych. W licznych fabrykach plan został wykonany nawet w ciągu 3 lat. Załogi szeregu kopalń, fabryki artykułów spożywczych "Pobieda," zakładów "Elizajna" i innych zameldowały już o wykonaniu planu pięcioletniego.

Nowa Dobrudża

W ciągu 7 lat władzy ludowej chłopci w Dobrudży osiągnęli wspaniałe sukcesy. Klęską tamtejszego rolnictwa były często panujące tam susze. Dzięki zbudowaniu Bieleńskiego i Bryszlańskiego systemu nawadniającego oraz zasadzeniu leśnych pasów ochronnych żyzne ziemie Dobrudży dają wspaniałe plony. W roku ubiegłym osiągnięto tam przeciętnie z każdego dekar/1 dekar = 0,1 ha/ po 190 kg pszenicy tj. znacznie więcej niż w najbardziej urodzajnych latach Bułgarii burżuazyjno-obszarniczej.

Plan przekształcenia Dobrudży, opracowany przed rokiem przez KC Bułgarskiej Partii Komunistycznej i Radę Ministrów przewiduje m.in. budowę nowych urządzeń nawadniających. Już w roku bieżącym ukończona zostanie budowa ajdemirskiego systemu nawadniającego, dzięki któremu nawodnionych zostanie dalszych 3.000 ha ziemi. W latach 1953-1955 w wodę zaopatrzonych będzie jeszcze ponad 10.000 ha, w którym to celu zostaną wykorzystane jeziora nadmorskie, rzeka Batawo oraz woda podskórna.

Dużo uwagi w planie przekształcenia Dobrudży poświęca się elektryfikacji kraju. W roku ubiegłym zelektryfikowano tu tylko trzy miasta, obecnie wszystkie miasta w Dobrudży są zelektryfikowane. W r. 1951 doprowadzono prąd elektryczny do 40 wsi. W roku bieżącym zelektryfikowanych zostanie jeszcze 66 wsi. Przy końcu r. 1954 w Dobrudży będą wszystkie wsie zelektryfikowane. Do r. 1956 zostanie całkowicie rozwiązany problem zaopatrzenia wszystkich osad w wodę.

CHINSKA REPUBLIKA LUDOWA

Wykonanie planu gospodarczego Chin Północno-Wschodnich na

rok 1951

Z komunikatu Komitetu Planowania Gospodarczego rządu ludowego Chin Północno-Wschodnich, dotyczącego wykonania planu gospodarczego na 1951 r. wynika, że ogólna wartość produkcji przemysłowej przedsiębiorstw państwowych przekroczyła zadania przewidziane przez plan o 12,7%. Wartość tej produkcji jest o 24,1% wyższą niż w 1950 r.

Plan produkcji rolnej w 1951 r. wykonany został, mimo nie pomyślnych warunków atmosferycznych w 98%, co przewyższa o 33% poziom w r. 1950, ogólne pogłowie bydła zwiększyło się w 1951 r. o 6,7% w porównaniu z 1950 r.

Zwiększenie produkcji przemysłowej i rolniczej oraz wzrost zdolności nabywczej doprowadziły do rozszerzenia handlu wewnętrznego. Np. obroty towarowe państwowej sieci handlowej Chin Północno-Wschodnich w r. 1951 przekroczyły planowane zadania, zwiększając się w porównaniu z 1950 r. o 70%. Plan sprzedaży towarów w Chinach Północno-Wschodnich wykonany został w 125,9% tj. o 96,9% wyżej od poziomu roku poprzedniego.

Wielką wagę przywiązuje się do rozwoju państwowego handlu detalicznego. Obroty towarowe w detalicznym handlu państwowym zwiększyły się w r. 1951 o 71,4% w porównaniu z r. 1950. W roku ubiegłym w Chinach Północno-Wschodnich było już 1.550 państwowych sklepów detalicznych tj. o 13,8% więcej niż w r. 1950.

Poważną rolę w zaopatrzeniu ludności w towary konsumpcyjne i w sprzedaży artykułów miejscowej produkcji odgrywają spółdzielnie. Obroty towarowe spółdzielni zwiększyły się w 1951 r. o 66,9% w porównaniu z r. 1950, a sprzedaż towarów produkcji miejscowej - o 79,5%. Liczba członków spółdzielni zwiększyła się odpowiednio o 40,5%. W r. 1951 w Chinach Północno-Wschodnich Spółdzielnie obejmowały 42,7% ludności wiejskiej i 24% miejskiej. Ilość spółdzielni osiągnęła cyfrę 10.947.

Plan przewozu transportem kolejowym został wykonany w 101,9%, tj. o 22,2% więcej, niż w r. 1950. Przewóz towarów transportem samochodowym zwiększył się o 66,1%.

W r. 1951 wzrastały inwestycje i ulepszała się jakość prac budowlanych. Ilość zakończonych robót budowlanych zwiększyła się w porównaniu z r. 1950 o 41,4%. W ogólnej ilości ukończonych robót Ministerstwo Przemysłu zajmuje 62%, Ministerstwo Transportu i Komunikacji - 16%, Ministerstwo Rolnictwa i Leśnictwa - 7%, Ministerstwo Handlu i Ministerstwo Finansów - 9%.

W wyniku rozwoju gospodarki narodowej stale wzrasta ilość robotników i urzędników. Np. przy końcu r. 1951 ilość robotników i urzędników we wszystkich gałęziach gospodarki

Chin Północno-Wschodnich zwiększyła się w porównaniu z końcem r. 1950 o 282.000 osób, w tym w przemyśle państwowym - o 128 tys. osób, w budownictwie inwestycyjnym - o 55.000 osób, w handlu, spółdzielczości i inwestycjach finansowych - o 45.000 osób, w rolnictwie i leśnictwie - o 26.000 osób, w transporcie i inwestycjach komunikacyjnych - o 22.000 osób.

W roku 1951 znacznie podniosła się wydajność pracy. W przedsiębiorstwach państwowych wzrost ten wyniósł w porównaniu z r. 1950 - 14,2%, w transporcie kolejowym /w tonokilometrach na 1 zatrudnionego/ - 25,4%, w handlu państwowym /według sumy obrotów na każdego zatrudnionego/ - 23,2%. W przedsiębiorstwach Ministerstwa Przemysłu wydajność pracy zwiększyła się o 12,8%, w przemyśle miejscowym - o 18,1%.

Wzrost wydajności pracy w gałęziach najważniejszych rodzajów produkcji charakteryzują następujące dane: przy produkcji surowki - 45,6%, stali - 6,1%, cementu - 40,5%, przędzy bawełnianej - 9,3%, tkanin bawełnianych - 3,6%.

Rozwój gospodarki narodowej doprowadził do znacznego wzrostu dobrobytu mas pracujących Chin Północno-Wschodnich. Zasadnicza płaca zarobkowa robotników i urzędników zwiększyła się w porównaniu z r. 1950 o 15,3%. Podniosła się stopa życiowa chłopów.

W wyniku wzrostu dobrobytu ludności wiejskiej i miejskiej obroty państwowej sieci handlowej zwiększyły się w porównaniu z r. 1950 w sposób następujący: sprzedaż płótna wzrosła o 28,6%, odzieży o 52%, obuwia gumowego - o 30%, mydła - 2,2-krotnie, cukru - o 82%, papieru różnego gatunku - o 88%.

Wielkie zbiory w Chinach Wschodnich.

W Chinach Wschodnich zapowiadają się wspaniałe zbiory pszenicy. Według doniesienia pisma "Csefanżibao" w prowincji Fucsjan ukończono już żniwa. W szeregu innych prowincji zbiory rozpoczęto przy końcu maja.

Ogółem w Chinach Wschodnich przeznaczono w roku bieżącym ponad 7,2 mln ha pod uprawę pszenicy, co stanowi o 10% więcej niż w roku ubiegłym.

Według tymczasowych danych zbiory pszenicy przewyższą o 10% poziom zeszłoroczny, a w niektórych prowincjach, jak np. Czciesjanie, i Csajansu - o 20%.

W prowincji Fucsjan, gdzie zbiory są już ukończone, przeciętne plony przekraczają stan z ubiegłego roku o ca 10%.

C Z E C H O S Ł O W A C J A

Pługi traktorowe ze Związku Radzieckiego

Związek Radziecki dostarczył o 1/2 roku wcześniej niż to zostało umówione 60 wagonów traktorowych pługów pięcioskibowych dla rolnictwa czeskiego. Sprzęt ten jest montowany w Czechosło-

wacji i w szybkim tempie dostarczany poszczególnym stacjom traktorowym.

Podjęcie dostaw węgla brunatnego do Niemiec zachodnich

Czeskie towarzystwo eksportowe zawarło z "Brennstoff-Import-Gesellschaft m.b.H." w Bayreuth umowę o dostawę 170.000 ton węgla brunatnego. Dostawy rozpoczęte 15 kwietnia mają być ukończone do 15 czerwca. Umowa ustala ceny o 17% wyższe niż w r. 1951.

Bogate złoża rudy żelaznej

"Aussenhandels-Nachrichten" donoszą, że w ostatnich latach geologowie czescy odkryli szereg nowych złóż węgla, wartościowych rud i metali, obalając w ten sposób ustaloną uprzednio opinię jakoby kraj nie posiadał wiele surowców. Złoża rudy żelaznej okazały się tak wielkie, że za kilka lat Czechosłowacja zajmie ~~po~~ ^wwzględem w Europie jedno z pierwszych miejsc. W samej tylko Słowacji wydobyte węgla wzrosło w roku ubiegłym o 33% w porównaniu z rokiem 1936, wydobyte rudy żelaznej o 137%, manganu o 93%, ropy naftowej o 133%.

NIEMIECKA REPUBLIKA DEMOKRATYCZNA

Plan gospodarczy Berlina na r. 1952

W planie gospodarczym na rok 1952 dla demokratycznego sektora Berlina są przewidziane między innymi następujące zadania: wartość produkcji brutto miejscowych zakładów przemysłowych wzrośnie w r. 1952 do 118% w porównaniu z rokiem 1951 przy czym w poszczególnych gałęziach przemysłowych osiągnie ona następujący poziom:

	w %
energia elektryczna	109
budowa maszyn elektrotechnika	120
mechanika precyzyjna, optyka i	
przemysł chemiczny	136
materiały budowlane	153
przemysł drzewny	105
przemysł włókienniczy	116
skóra, obuwie, futra, konfekcja	102
celuloza, papier, przemysł poli-	
graficzny	108
przemysł spożywczy	125

Produkcja państwowego przemysłu miejscowego ma wzrosnąć do 126% w porównaniu z rokiem 1951. Dla zakładów prywatnych przewidywana wyższa produkcji wynosi 109%. Produkcja zakładów rzemieślniczych /wytwórczość, reperacje usługi/ ma być wyższa o 15% w porównaniu do r. 1951.

Wzrost produkcji w roku bieżącym umożliwi zwiększenie konsumpcji na głowę ludności w sposób następujący /w porównaniu z rokiem 1951/:

		%
mięso i wyroby mięsne	do	170
jaja	"	196
tłuszcz	"	120
ryby i przetwory rybne	"	174
mleko	"	160
wyroby dziane	"	150
bielizna trykotowa	"	146

Obroty towarowe w handlu detalicznym w roku bieżącym wzrosną według wartości do 107,5% w porównaniu z rokiem 1951. Ceny w demokratycznym sektorze Berlina jednocześnie z obniżką cen w całej Niemieckiej Republice Demokratycznej będą obniżane w dalszym ciągu.

Możliwości dostaw dla krajów gospodarczo zacofanych

Laureat Nagrody Państwowej Dr. Werner Winkler, kierownik fabryki sztucznego jedwabiu "Fryderyk Engels" /Prennütz/ omówił w Berlinie możliwości rozszerzenia stosunków handlowych N.R.D. z t.zw. krajami gospodarczo zacofanymi.

"Przemysł Niemieckiej Republiki Demokratycznej charakteryzuje szczególnie ten fakt, że posiada ona rozwiniętą produkcję wyrobów gotowych, pozbawioną jednak naturalnych źródeł surowcowych na skutek podziału kraju. Z tego powodu plan pięcioletni przewiduje zwiększenie produkcji przemysłu budowy maszyn ciężkich, podstawowego wyposażenia dla kopalń i fabryk chemicznych oraz znaczny wzrost produkcji obrabiarek, co w przyszłości umożliwi N.R.D. podjęcie eksportu również w tej dziedzinie.

W przeliczeniu na dzisiejszy obszar N.R.D. eksport w r. 1951 w porównaniu z rokiem 1936 przedstawiał się następująco:

	wartość w mld rubli	
	1936	1951
Egipt	24,0	5,30
Argentyna	67,3	9,1
Brazylia	80,0	1,9
Cejlon	2,2	-
Chile	31,3	0,1
Kolumbia	27,3	0,5
Indie	120,4	0,9
Iran	15,3	0,8

Współpraca z krajami gospodarczo zacofanymi stworzyła nowe możliwości dla N.R.D. Niemiecka Republika Demokratyczna jest w stanie jeszcze w roku 1952 oraz w latach następnych przyczynić się w znacznym stopniu do rozwoju krajów gospodarczo zacofanych. Może ona dostarczać im nawozy sztuczne, chemiczne środki ochrony roślin, maszyny rolnicze, sprzęt do walki ze szkodnikami, laboratoria agrobiologiczne i wyposażenie wete-

rynaryjne, wagony kolejowe, urządzenia sygnalizacyjne, maszyny do budowy nawierzchni, betoniarki, sprzęt mierniczy, wyposażenie okrętowe, sprzęt nawigacyjny, urządzenia telegraficzne i telefoniczne, motory Diesla i elektryczne, generatory, maszyny włókiennicze, barwniki, obrabiarki, laki, farby, urządzenia dla wyrobu konserw, dla chłodni, cement, szkło okienne, maszyny budowlane, dźwigi, agregaty, materiały izolacyjne, drukarnie, urządzenia biurowe itd.

Niemiecka Republika Demokratyczna ma szczególnie duże możliwości dostarczania urządzeń dla ochrony zdrowia publicznego, a mianowicie: wyposażenia szpitali, ambulatorium, farmaceutyki, wyroby optyczne itd. Poza tym N.R.D. mogłaby eksportować: urządzenia kinowe, aparaty fotograficzne, filmy i instrumenty muzyczne. N.R.D. ma duże możliwości wywozu takich towarów konsumpcyjnych jak wyroby szklane, ceramika, zegarki, maszyny do szycia, sprzęt sportowy, biżuterię, zabawki itd.

Jako pomoc dla odbudowy gospodarki narodowej krajów gospodarczo zacofanych N.R.D. jest w stanie zaprojektować i zainstalować całkowite urządzenia fabryczne, - zakończył mówca.

RUMUNSKA REPUBLIKA LUDOWA

Uprawa bawełny

Siew bawełny dokonywany jest w całym kraju bardzo intensywnie. Powierzchnia uprawy tej rośliny została w roku ubiegłym znacznie zwiększona. W porównaniu z r. 1938 powierzchnia ta wzrosła w r. 1951 - 55 razy, w roku zaś 1955 będzie większa ponad 100 - krotnie.

Produkcja bawełny w r. 1951 była o 147,3% wyższa niż w r. 1950. Według planu pięcioletniego w r. 1955 osiągniętych zostanie 794% w porównaniu z r. 1950. Taka produkcja będzie w stanie całkowicie zaspokoić zapotrzebowanie rumuńskiego przemysłu włókienniczego.

VIETNAMSKA REPUBLIKA LUDOWA

Plan zwiększenia produkcji rolniczej

Rząd Ludowy Wietnamu wypracował plan rozwoju gospodarki w r. 1952. Plan przewiduje zwiększenie powierzchni uprawnej zbóż i hodowli bydła. Szczególnie wzrosną zbiory ryżu /10% w porównaniu z r. 1951/ oraz powiększy się powierzchnia uprawy bawełny, orzeszków ziemnych i soi.

Nowy wielki piec

Po 8,5 miesiącach budowy został w dniu 10.V. oddany do użytku nowy wielki piec w mieście Diosgyoer. Piec ten wybudowany w ramach węgierskiego planu pięcioletniego należy do największych i najnowocześniejszych w całym kraju.

Mechanizacja rolnictwa

W węgierskim Ministerstwie Rolnictwa odbyła się specjalna konferencja dotycząca zagadnień mechanizacji rolnictwa, w której wzięli udział pracownicy instytutów naukowo badawczych, inżynierowie i technicy fabryk maszyn rolniczych oraz przodownicy rolnictwa.

Zastępca przewodniczącego Państwowego Urzędu Planowania podkreślił, że mechanizacji węgierskiego rolnictwa w dużej mierze sprzyja zastosowanie doświadczeń najbardziej przodującego w świecie rolnictwa Z.S.R.R. Na konferencji wygłoszono szereg przemówień dotyczących mechanizacji robót polnych, zbiorów, budowy nowych maszyn itd.

Mechanizacja węgierskiego rolnictwa następuje w szybkim tempie. W roku ubiegłym na polach pracowały kombajny radzieckie oraz krajowe, tysiące traktorów i szereg innych maszyn rolniczych. W roku bieżącym park maszynowy ośrodków maszynowych znacznie się powiększy m.inn. dzięki maszynom krajowej produkcji. Rozpoczęto produkcję udoskonalonych pługów, zaczyna się seryjna produkcja kombajnów według wzoru radzieckiego kombajnu "S-4". Skonstruowany również został kombajn dla zbioru buraków cukrowych.

Budapesztańska fabryka traktorów "Czerwona Gwiazda" podjęła produkcję ciągników gąsiennicowych według radzieckiego wzoru "Staliniec". Pierwsze ciągniki tego typu zostaną przekazane już w roku bieżącym państwowym gospodarstwom rolnym i ośrodkom maszynowym.

"Fabryka maszyn rolniczych" rozpoczęła produkcję agregatów; do dnia 15 maja Ośrodki Maszynowe i Państwowe Gospodarstwa Rolne otrzymały 475 takich agregatów. Fabryka ta podjęła poza tym produkcję pierwszych krajowych kombajnów buraczanych.

Europejskie kraje kapitalistyczne

Europejska Unia Płatnicza

Obroty rozliczeniowe Europejskiej Unii Płatniczej wyniosły od lipca 1950 r. do marca 1952 kwotę \$ 6.642,1 mln /przy końcu lutego \$ 6.356,8 mln/. Większa część rozliczeń nastąpiła w drodze kompensacji. Przy końcu marca br. zobowiązania EPU w stosunku do krajów wierzytelkich wyniosły w dolarach 1.827,1 mln /przy końcu lutego br. 1.714,4 mln/, wierzytelności zaś EPU opiewały w tym samym czasie na sumę 1.556,2 /1453,0/ mln. Wyrównanie nastąpiło częściowo na drodze udzielania kredytów, częściowo zaś za pośrednictwem wpłat w dolarach wzgl. w złocie. EPU otrzymała od krajów wierzytelkich kredyty na sumę 1.135,1 /1.077,5/ mln, ze swej strony udzieliła dłużnikom kredytów w wysokości 1.033,4 /1.008,5/ mln. Jeżeli chodzi o wpłaty i wypłaty złota wzgl. dolarów, to EPU otrzymała w tym okresie 691,9 /638,9/ mln. Wypłaty przewyższyły więc wpłaty o \$ 169,1 mln wobec \$ 194,4 mln przy końcu lutego. Różnica, która pokryta została przy pomocy rezerw gotówkowych Unii zmniejszyła się w porównaniu z poprzednim miesiącem o ponad \$ 25 mln, w wyniku czego należy spodziewać się dalszego wzrostu zapasów gotówkowych. Według przybliżonych szacunków zapas gotówkowy Unii wynosił przy końcu marca okragło \$ 330 mln wobec \$ 306 mln przy końcu lutego.

Poniższe zestawienie ilustruje stan salda EPU przy końcu marca oraz podaje wyniki obrotów rozliczeniowych od 1 lipca 1950 r. do 31 marca 1952 r. Zestawienie to odróżnia rozliczenia t.zw. "kwot początkowych" tj. należności i długów początkowych, finansowanych przez plan Marshalla i wykorzystane t.zw. kwoty regularne:

lipiec 1950 r.	marzec 1952 r.
kwoty początkowe I	kwoty regularne kredyt II złoto III

	w mln \$		
Austria	- 80,0		- 17,1 IV
Belgia Luksemburg	+ 29,4	+ 423,9 V	+ 309,4 V
Dania	-	- 10,4	-
Francja	-	- 362,9 VI	- 82,3
Grecja	- 115,0	-	-
Holandia	- 30,0	+ 124,0	+ 53,0
Islandia	- 4,0	-	-
Niemcy zachodnie	-	117,6	17,6
Norwegia	- 60,0	- 8,1	-

Portugalia	-	+ 61,3 VII	+ 46,7 VII
Szwajcaria	-	+ 113,0	+ 63,0
Szwecja	+ 9,8	+ 149,1	+ 97,1
Turcja	-25,0	- 30,0	- 55,2 IX
Wielka Brytania	+150,0	- 622,0	- 386,2
Włochy	-	+ 146,2 VIII	+ 105,2 VIII

- I - zużytkowane początkowe należności
- + zużytkowane początkowe długi
- II- otrzymane kredyty
- + udzielone kredyty
- III- płatności w złocie dokonane przez Unię.
- + wypłaty w złocie na rzecz Unii
- IV płatności w dolarach poza określoną kwotą
- V z tego \$ 402,7 mln poza określoną kwotą
- VI z tego \$ 100 mln krótkoterminowego kredytu specjalnego
- VII z tego \$ 37,9 mln poza określoną kwotą
- VIII z tego \$ 46,4 mln poza określoną kwotą
- IX z tego 35,2 mln poza określoną kwotą. XXX

Jak widać z

zestawienia strukturalnymi dłużnikami Europejskiej Unii Płatniczej są nadal Wielka Brytania i Francja. Oba te kraje zbliżają się do pełnego wyczerpania kwoty maksymalnego zadłużenia się w EPU, tak, że ewentualne większe niedobory w maju będą musiały już uregulować niemal w całości w złocie lub w dolarach. Do grupy chronicznych dłużników należą znów Austria i Turcja, które od samego początku działalności Europejskiej Unii Płatniczej wykazywały salda ujemne.

Listę krajów wierzycielskich otwiera jak zwykle Unia Belgo-Luksemburska, która swoimi chronicznymi nadwyżkami z krajami zachodnio-europejskimi sprawia najwięcej kłopotu EPU z tego względu, że odciąga z tej instytucji najpoważniejsze ilości złota i dolarów. Począwszy od rozpoczęcia swej działalności EPU wypłaciła Belgii-Luksemburgowi \$ 326,3 mln w złocie i dolarach, co oczywiście nie pozostało bez wpływu na zdolność płatniczą EPU. Dość mocne pozycje wierzycielskie w EPU mają w dalszym ciągu Szwecja, Szwajcaria, Portugalia, a ostatnio również i Holandia oraz Niemcy zachodnie; EPU musiała wypłacić tym krajom \$ 296,8 mln w złocie lub w dolarach za ich bieżące nadwyżki handlowe. Do tej kwoty należałoby dodać jeszcze \$ 104,7 którą to sumę otrzymały w złocie lub w dolarach Włochy, będące podobnie jak Belgia-Luksemburg strukturalnym wierzycielem EPU, jakkolwiek nie co słabszym.

Europejska Unia Płatnicza rozrachowała wzajemne należności krajów członkowskich w sumie dolarów 6,904,3 mln przy czym należy zaznaczyć, że dotyczy to sald bieżących w okresie od 1 lipca 1950 do końca kwietnia 1952 r. Większą część tej kwoty wyrównano w ramach rozrachunków kompensacyjnych. Co się tyczy sytuacji finansowej EPU to w swych operacjach z krajami członkowskimi wykazuje ona ujemne saldo zbiorcze \$ 301 mln przy sumie zadłużenia \$ 1.881,1 mln i kwocie wierzytelności - \$ 1.580,1 mln. Zadłużenie EPU zostało pokryte w ten sposób, że kraje wierzycielskie udzieliły kredytów 1.153,4 mln \$, a pozostałą część, to jest \$ 727,7 mln musiała EPU wypłacić im w złocie lub dolarach. Natomiast kraje dłużnicze wpłaciły EPU \$ 535,3 mln w złocie lub w dolarach, a reszta tj. \$ 1.044,8

XXX

Natomiast w okresie od 1 lipca 1950 r. do 30 kwietnia br. pozycje poszczególnych państw przedstawiały się jak następuje /w milionach dolarów/:

	Zmiany kwot początko- wych	Otrzymanie i udzielone kredyty	Wypłaty i wpła- ty w złocie
Austria	80,0	-	- 17,1
Belgia-Luksemburg	+ 29,4	+ 423,9	+ 326,3
Dania	-	- 15,4	-
Francja	-	- 361,8	- 80,6
Grecja	- 115,0	-	-
Holandia	- 30,0	+ 138,6	+ 67,6
Islandia	- 4,0	-	-
Niemcy zachodnie	-	+ 134,1	+ 34,1
Norwegia	- 60,0	- 4,3	-
Portugalia	-	+ 57,5	+ 43,5
Szwajcaria	-	+ 108,6	+ 58,6
Szwecja	+ 9,8	+ 145,0	+ 93,0
Turcja	- 25,0	- 30,0	- 24,1
Wielka Brytania	+ 150,0	- 633,4	- 413,4
Włochy	-	+ 145,7	+ 104,7

mln obciążyła ich konto. Tak więc wypłaty w złocie i dolarach przewyższają wpłaty o \$ 192,4 mln.

Jakkolwiek operacje EPU w kwietniu br. wykazują pogorszenie rezerw o \$ 23,3 mln, to jednak nastąpiło ich powiększenie, gdyż USA - będące rzeczywistym bankierem EPU przekazały sumę \$ 30,2 mln tytułem specjalnego przydziału mocnej waluty na rzecz "strukturalnych dłużników" Europejskiej Unii Płatniczej. Suma ta ma chwilowo przynajmniej zażegnać niebezpieczeństwo zawieszenia wypłat w złocie i dolarach przez EPU. Dotychczas Amerykanie zasilili EPU dolarami w łącznej sumie \$ 176,2 mln. Jasne jest, że gdyby nie te zasiłki, to EPU załamałaby się już dawno, zresztą wszystkie wypłaty EPU w złocie i dolarach opierają się na \$ 350, wpłaconych przez USA w chwili rozpoczęcia działalności przez EPU.

W trakcie dyskusji na temat zagadnienia przedłużenia działalności Europejskiej Unii Płatniczej poza dniem 30.VI.br. przez Radę Ministrów OEEC okazało się, że wspomniany kapitał zakładowy EPU wynoszący \$ 350 mln jest zbyt niski. Z tego powodu nie zawsze było możliwym udzielanie kredytów krajom słabszym pod względem gospodarczym. EPU często nie była również w stanie zaspokoić pretensji państw, mających należności w EPU. Państwa te musiały udzielić Europejskiej Unii Płatniczej nadmiernie wysokich kredytów, w tej liczbie przede wszystkim Belgia, a ostatnio również Portugalia. Ta niezdolność płatnicza EPU spowodowała poważny kryzys, zwłaszcza w wypadku Belgii. Również znaczne deficyty Francji i Wielkiej Brytanii w EPU spowodowały poważne wstrząsy finansowe. Kapitał zakładowy EPU musi być - zdaniem zachodnio-europejskich ekspertów finansowych - obecnie podwyższony o \$ 270 mln do wysokości \$ 620 mln, a to drogą odpowiednich wpłat przez kraje członkowskie należące do EPU, gdyż USA odmówiły dalszej pomocy.

Wobec takiego stanowiska USA, państwa zachodnio-europejskie szukają wyjścia z tego zaułka, w jakim znalazła się Europejska Unia Płatnicza. Tak np. minister spraw zagranicznych Holandii, Stikker, na konferencji prasowej w Nowym Jorku wypowiedział się za koniecznością utrzymania EPU na przeciąg jeszcze 2-oh lat.

Przedłużenie życia tej organizacji, będzie wymagało jednak dodatkowego kapitału obrotowego /o którym wspominaliśmy wyżej/. Europa Zachodnia - oświadczył on - stanie wobec 2-oh zasadniczych trudności w razie utrzymania EPU. Jedną będzie stworzenie dostatecznych rezerw, drugą - dostarczenie środków, które byłyby przeznaczone na zaspokojenie dużych wierzycieli, takich jak Belgia i Portugalia. Stwierdził on, że kraje europejskie powinny dostarczyć większej części tych niezbędnych dolarów.

Nie jest wykluczone, że rezerwy EPU będą się znajdowały przez pewien czas pod silną presją ze względu na to, że wpłaty w złocie dokonane przez dłużników, mogą nie wyrównywać roszczeń w złocie wierzycieli. Wynika to stąd, że wysokość sald debetowych płatnych w złocie zmienia się w zależności od sytuacji dłużnika w stosunku do jego ogólnej kwoty. Również stosunek wpłaty w złocie, której może żądać wierzyciel, zmienia się w zależności od jego sytuacji kredytowej w porównaniu do jego kwoty.

Na zapytanie w jaki sposób taki udział w tworzeniu rezerw złota mógłby być podzielony pomiędzy różne kraje członkowskie EPU, Stikker odpowiedział, że stosunek ten mógłby być uzależniony od kwot, przy czym w pewnych wypadkach płatności mogłyby być odroczone, jak np. w wypadku Wielkiej Brytanii, aż do czasu kiedy ona stanie się wierzycielem i będzie mogła domagać się znacznych płatności w złocie.

Komentując drugie zagadnienie, wobec którego staje EPU, a mianowicie dużych wierzycieli, Stikker zaznaczył, że zagadnienie to mogłoby być rozstrzygnięte przez emisję obligacji na rynek światowy, gwarantowanych przez wszystkie kraje członkowskie EPU.

Odnosnie do roli, jaką Stany Zjednoczone mogłyby odegrać w rozwiązaniu tych obu zagadnień, Stikker oświadczył, iż można przypuszczać, że w razie wypuszczenia pożyczki, Stany Zjednoczone przyjąłby w niej również udział.

W czasie toczących się od pewnego czasu w Paryżu obrad na temat przedłożenia EPU po 30 czerwca wysunięto ponadto następujące postulaty odnośnie do zaradzenia wielkiemu deficytowi dolarowemu.

- 1/ Zmniejszenie zakupu w U.S.A.
- 2/ Zwiększenie zakupów Stanów Zjednoczonych w Europie Zachodniej i obniżenie cel amerykańskich.
- 3/ Przekazanie Europie zach. amerykańskich zamówień zbrojeniowych.
- 4/ Wykorzystanie zach. europejskich statków handlowych przez U.S.A.
- 5/ Wzrost amerykańskich inwestycji kapitałowych w zach. Europie.
- 6/ Pożyczki U.S.A. dla państw zach. europejskich i zakup przez nie zach. europejskich papierów wartościowych.
- 7/ Wzmoczenie "pomocy gospodarczej" dla różnych słabszych gospodarczo krajów zach.-europejskich.

Państwa członkowskie EPU mają nadzieję, że jedynie realizacja tych 7 punktów może uzdrowić sytuację dolarową w ramach EPU. Zdaniem belgijskiego ministra finansów, zażegnanie deficytu dolarowego jest niezbędnym warunkiem zmiany sytuacji w EPU.

B E L G I A

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Jak donosi "Agence Economique of Financière" import belgijski w marcu br. wyniósł /w mlrd bfr/: 10,58 wobec 11,094 w lutym, eksport natomiast odpowiednio 11,808 i 11,4. Na skutek dalszego zwiększenia wywozu artykułów przemysłu hutniczego i metalowego do krajów agresywnego bloku atlantyckiego eksport belgijski w I kwartale 1952 r. był wyższy od importu o 2,3 mlrd bfr. W ten sposób w okresie styczeń-

marzec 1952 r. Belgia pozostawała nadal wierzycielem krajów Europejskiej Unii Płatniczej. Rząd belgijski podjął przy końcu I kw. br. kroki mające na celu dalsze ograniczenia swego eksportu do krajów EPU usiłując równocześnie zwiększyć swój wywóz do strefy dolarowej. Ograniczenia eksportowe do krajów EPU zapoczątkowane w marcu, miały miejsce również i w kwietniu. Eksport belgijski w kwietniu zmniejszył się do 10,2 mlrd bfr. import zaś wzrósł do 10,428 mlrd. bfr. Ujemne więc saldo kwietniowe wyniosło 228 mln bfr.

Jeśli chodzi o cyfry eksportu to kwota ta jest nie tylko niższa niż eksport w kwietniu ubiegłego roku, wynosząc 11,072 mlrd fr.belg., lecz w ogóle najniższa licząc od lutego 1951 r.

Szczegółnej niższe uległ eksport tekstylii, wynosząc zaledwie 1,478 /1.811/ mlrd. fr.belg. W marcu i kwietniu br. łącznie, wartość eksportu tekstylii wyniosła zaledwie połowę wywozu w analogicznym okresie ubiegłego roku, co wyraźnie podkreśla kryzys belgijskiego przemysłu teks-tylnego.

Również eksport środków transportowych uległ bardzo poważnej obniżce z 992 do 426 mln fr.belg. Eksport maszyn i materiałów elektrotechnicznych zmniejszył się z 926 do 677 mln fr.belg. Natomiast eksport produktów chemicznych i farmaceutycznych wzrósł z 692 do 840 mln fr.belg. Nawet w dziedzinie metali zaznaczył się poważny spadek eksportu. Wyniósł on 4,458 /4.846/ mlrd.fr.belg.

W związku z tym spadkiem eksportu zaczęto wyrażać przypuszczenie, że eksporterzy w wielu wypadkach zwlekają specjalnie z dostawami, licząc na złagodzenie zarządzeń hamujących eksport /np. podatki eksportowe, kwoty zablokowane w obrocie z krajami EPU/. Zarządzenia te spowodowały brak płynnej gotówki w belgijskim przemyśle eksportowym. Zjednoczenie przemysłowców belgijskich zwróciło się nawet do rządu z żądaniem cofnięcia szeregu ograniczeń. Przeciw złagodzeniu zarządzeń restrykcyjnych zaprotestowało Ministerstwo Finansów, co wiąże się ze stosunkowo napiętą sytuacją kasową skarbu państwa. Możliwości kredytowe skarbu państwa w Banku Narodowym są już prawie wyczerpane.

Jednakowoż po znacznym zmniejszeniu się nadwyżki belgijskiej w EPU w kwietniu br. dano do zrozumienia w kołach rządowych, że istnieje możliwość zastanowienia się, czy nie byłoby wskazanym ponownie złagodzić wprowadzone ograniczenia.

W oczekiwaniu na decyzję, eksporterzy nadal - jak pisze "Neue Zürcher Zeitung", nie okazują żadnego pośpiechu w realizowaniu dostaw.

Oprócz restrykcji eksportowych, Belgia wprowadziła również całą serię zarządzeń protekcyjnych zmierzających do utrudnienia zagranicznym produktom rolnym wstępu na rynek belgijski. ywołuje to szczególnie ostre rozdziewięki między Belgią a Holandią.

Ostatnio rząd belgijski sprowadził z Danii 500 ton masła bez żadnego porozumienia się w tej sprawie z Holandią, do czego jest zobowiązany odpowiednimi układami. Pragnął on w ten sposób wyrzucić presję na rynek wewnętrzny. Fakt ten

100
wywołał duże niezadowolenie w Holandii, która zarzuciła Belgii pogłębienie polityki protekcyjnej w imporcie żywności z Holandii.

Rząd belgijski stosuje w swej polityce protekcyjnej specjalny "kalendarz". I tak np. nie tylko utrudnia się, ale wstrzymuje się nawet przywóz owoców i warzyw w pewnych okresach aby nie dopuścić na rynek zagranicznych towarów konkurencyjnych. Postępowanie takie wywołuje wielkie niezadowolenie w Holandii, której eksporterzy nie mogą sprzedać swych artykułów na rynku belgijskim.

Rząd belgijski powziął również ostatnio decyzję w sprawie cofnięcia koncepcji taryfowych przyznanych Stanom Zjednoczonym. Koncepcje te polegają na ograniczaniu opłat pobieranych przez urzędy celne do 4% "ad valorem". Belgia uczyniła ten krok jako represję wobec cofnięcia koncesji taryfowych przez Stany Zjednoczone w stosunku do belgijskich filców kapeluszniczych. Rzecznik Departamentu Stanu w Waszyngtonie, oświadczył, że Stany Zjednoczone nie zamierzają wyciągnąć z tego konsekwencji przez wydanie zarządzeń, które mogłyby pociągnąć za sobą nowe represje ze strony belgijskiej.

Decyzja Belgii jest pierwszym wypadkiem represji stosowanych przez państwo kapitalistyczne wobec Stanów Zjednoczonych w ramach G.A.T.T.

Rozważając zagadnienia belgijskiego handlu zagranicznego organ kół finansowych Agence Economique et Financière zamieszcza na swych łamach bardzo ciekawe uwagi na temat możliwości podjęcia handlu z Europą Wschodnią. Jak przyznaje wyżej cytowane pismo, rozważania te są echem Międzynarodowej Konferencji Gospodarczej w Moskwie. Autor artykułu stwierdza, że zasadniczo wszystkie towary, które mogą umożliwić wymianę towarową między Wschodem a Zachodem można podciągnąć pod miano "strategicznych" /cudzościców figuruje również w tekście oryginalnym - W.H.Z./ "Jak wielkie są możliwości zbytu na Wschodzie, wykazali to dokładnie przedstawiciele Z.S.R.R. i Chin w Moskwie.

Należy umożliwić normalną wymianę towarową i stosunki osobiste między Wschodem a Zachodem. Musimy zdawać sobie dokładnie sprawę z tego, że głównym motorem naszej działalności jest zapewnienie bytu 9 mln. mieszkańców Belgii.

Do tego konieczny jest jednak eksport. Ostatnio - stwierdza "Agefi" - dały się nam bardzo we znaki konsekwencje jednostronnej orientacji naszego eksportu".

W dalszym ciągu pismo snuje obawy, że zbyt długie przewlekanie unormowania stosunków ze Wschodem może wpłynąć na to, że kraje te uniezależnią się zupełnie pod względem przemysłowym. Ponadto wstrzymanie się Belgii od tradycyjnych zakupów artykułów żywnościowych na Wschodzie, zmuszą ten kraj do szukania ich na innych rynkach, płacąc za nie o wiele wyższe ceny." Zredukowanie handlu między dwoma "Europami" do minimum, kończy swój artykuł Agefi, - jest jedną z przyczyn zachwiania równowagi Europejskiej Unii Płatniczej. Jest więc rzeczą oczywistą, że musimy poważnie rozważyć wszelkie pro i contra naszej wymiany towarowej ze Wschodem".

Jak donosi "Le Monde", na łamach pisma katolickiego "Libre Belgique" ukazał się również obszerny artykuł, domagający się wznowienia handlu ze Wschodem. Autor artykułu pisze m.inn. co następuje. "Musimy rozpocząć pertraktacje handlowe /z Z.S.R.R./ na skutek tego, że Stany Zjednoczone zamknęły się przed handlem europejskim. Stany Zjednoczone muszą zrozumieć, że zachowanie równowagi gospodarczej Europy stawia pewne wymagania - Wschód mógłby nam dostarczyć większości surowców i artykułów żywnościowych uniezależniając nas od Stanów Zjednoczonych. Belgia nie może nie doceniać tych faktów i w konsekwencji musi wykazać konieczną inicjatywę w tym kierunku".

Oba powyższe artykuły dają dużo do myślenia i wskazują wyraźnie, że nawet w kołach nie żywiących najmniejszej sympatii do krajów obozu pokoju coraz bardziej krystalizują się poglądy, odnośnie do konieczności zerwania z dotychczasową polityką gospodarczą, narzuconą przez Stany Zjednoczone.

Produkcja

Wskaźnik belgijskiej produkcji przemysłowej w okresie pierwszych 4 miesięcy 1952 r. /wg. "Agefi"/ wskaźnik: 1936-1938 = 100:

	węgiel		stal		wyroby met.		Budownictwo
	Produkcja w tys.ton	wskaźnik	Produkcja w tys.ton	wskaźnik	Produkcja w tys.ton	wskaźnik	
1936 - 38	2420	100	259	100	110	100	100
1952:							
styczeń	2668	110,2	450	173,7	163	148,2	98
luty	2603	107,6	426	164,5	160	145,5	95
marzec	2736	113,1	459	177,2	163	148,2	110
kwiecień	2575	106,4	440	169,9	163	148,2	115

	produk. włók.		chemik.		cement		papier		elektr.		wskaz- nik ogólny
	wskaźnik	wskaźnik	wskaźnik	wskaźnik	produkcja w tys.ton	wskaźnik	produkcja w tonach	wskaźnik	produkcja w mln.kWh	wskaźnik	
1936 - 38	100	100			250	100	16.000	100	436	100	100
1952:											
styczeń	136	360,2			276	110,4	22.110	138,2	903	207,1	143,4
luty	109,5	370,0			200	80,0	19.225	120,2	825	189,2	132,4
marzec	111,7	377,9			331	132,4	19.000	118,8	827	189,7	142,6
kwiecień	112,0	163,4			380	152,0	23.000	143,8	771	177,8	135,2

Szczególnemu pogorszeniu uległa sytuacja belgijskiego przemysłu tekstylnego. Ten sam los dzieli przemysł skórzany, który od początku marca cierpi na duże trudności zbytu. W czasie pierwszych tygodni marca na skutek rządowych ograniczeń eksportowych zostały zamknięte prawie wszystkie przędzalnie i tkalnie bawełny. Mimo wszystkich możliwości produkcyjnych belgijskiego przemysłu włókienniczego, nic nie wskazuje na to, aby przemysł ten mógł rozpocząć normalną pracę w najbliższej przyszłości.

Jest rzeczą jasną, iż ten wielki kryzys przemysłu tekstylnego pociąga za sobą produkcję robotników i przechodzenie na skrócony dzień pracy. Najpoważniej przedstawia się sytuacja w przemyśle wełnianym. Również i wyrobów bawełnianych były w ciągu marca nieczynne 6 dni. Produkcja sztucznego jedwabiu spada również bardzo szybko i wynosi miesięcznie zaledwie 150 t. Na wielkie trudności zbytu napotyka także przemysł dsiewierski.

Ogólna ilość bezrobotnych wyniosła w przemyśle belgijskim w lutym 1952 r. 300.000 osób, czyli była o 50% większa niż w roku ubiegłym. W samym przemyśle tekstylnym i odzieżowym ilość bezrobotnych podniosła się z 45 na 85.000 osób.

Europejska Unia Płatnicza

Deficyt płatniczy, krajów Europejskiej Unii Płatniczej wobec Beneluxu uległ ostatecznie zmniejszeniu.

Zadłużenie E.P.U. w stosunku do Belgii wyniosła w miesiącu kwietniu zaledwie 730 mln franków belgijskich w porównaniu z przeciętną kwotą 2,5 mld franków belgijskich w miesiącu styczniu, lutym i marcu.

Silne obniżenie się dodatnich sald miesięcznych Belgii w EPU przypisuje się wielu czynnikom. W ciągu ostatnich kilku miesięcy notowano szeroki dopływ kapitałów spekulacyjnych do Belgii, które uciekały z krajów zagrożonych dewaluacją. Obecnie nastąpiła zmiana kierunku ruchu kapitałów, które dziś z Belgii odpływają, co pociągnęło za sobą poważne zahamowanie w dokonywaniu płatności na rzecz Belgii. Dużą rolę odgrywają tu finansowe restrykcje eksportowe, jakie nałożył rząd belgijski.

W czasie rozmów pomiędzy belgijskim ministrem finansów i dyrektorem Narodowego Banku Belgii z brytyjskim ministrem Skarbu Butlerem, które miały miejsce ostatecznie w Londynie, głównym tematem była sprawa przyszłości E.P.U. po wygaśnięciu obecnego układu w końcu czerwca br. oraz pozycja Belgii jako stałego wierzyciela tej organizacji.

Propozycje ministra Butlera, przedłożone podczas ostatecznej sesji O.E.E.C. w Paryżu zawierają zmniejszenie spłat w złocie krajem wierzycielskim. Zmniejszyłoby to potrzebę dalszego powiększenia rezerw dolarowych E.P.U.

"Financial Times" przypuszcza, że Bank Narodowy Belgii jest przeciwny wszelkim próbom przedłużenia istnienia E.P.U. poza 30 czerwca, co wymagałoby dalszego i znacznego rozszerzenia kredytów belgijskich dla całej Europy. Rząd belgijski z drugiej strony pragnie uniknąć zwiększenia się bezrobocia w przemyśle eksportowym. Obawia się on, że bez pomocy E.P.U. eksport Belgii do wielu krajów zachodnio-europejskich zostanie znacznie ograniczony.

x/ fabryki

D A N I A

Sytuacja gospodarczaHandel zagraniczny

Sytuacja handlu zagranicznego Danii w ciągu dwóch pierwszych miesięcy br. uległa dalszemu pogorszeniu. Deficyt handlu zagranicznego w ciągu tych miesięcy wyniósł 185 mln koron duńskich wobec 144, mln kr.d. w analogicznym okresie 1951 r. Import Danii osiągnął w styczniu 639 mln koron, eksport zaś tylko 480 mln kr.d. w wyniku czego powstał deficyt w wysokości 159 mln koron. Na skutek zwężenia importu w lutym br. do 536 mln koron, deficyt w tym miesiącu wyniósł tylko 26 mln koron. Z duńskich danych statystycznych wynika, że w styczniu br. przywieziono poważne ilości surowców, materiałów pędnych i półfabrykatów. Jednakże mimo tego przywóz ten był mniejszy od cyfry ze stycznia 1951 r. W styczniu i w lutym br. wywieziono produkty przemysłowe wartości 386 mln koron wobec 316 mln koron w tym samym okresie 1951 r.; natomiast eksport produktów rolnych zmniejszył się do 552 mln, koron wobec 578 mln koron.

W Danii nie przypuszcza się aby można było wydatnie rozszerzyć eksport w celu zmniejszenia deficytu bilansu handlowego. Główną przeszkodę stanowią ograniczenia importowe wprowadzone przez Wielką Brytanię i Francję.

Duński minister handlu podał nowe zasady liberalizacji, duńskiego importu. Według wytycznych planu liberalizacyjnego duńska lista wolna obejmować będzie 76% importu z krajów OEEC, w ramach którego 93 względnie 77% przypadając będzie na przywóz surowców i środków żywności, natomiast import towarów gotowych uwzględniony będzie jedynie w 64%. Przy ustaleniu stawek liberalizacyjnych wzięte w rachubę i te towary, których wolny przywóz uzależniony był dotąd od złożenia w Banku Narodowym określonych kwot kaucyjnych /szczególnie, jeśli chodzi o towary włókiennicze i zegarki/. Ta ostatnia procedura importowa, jako sprzeczna z paryskimi uchwałami OEEC w sprawie liberalizacji, stopniowo likwidowana będzie w ciągu 18 miesięcy. Minister handlu zapewnił, że rozszerzenie wolnej listy bynajmniej nie przyczyni się do zwiększenia importu, ocenia on bowiem przewidywaną nadwyżkę przywozu zaledwie na 50 mln koron rocznie.

Przy selekcji towarów zliberalizowanych uwzględnione głównie dobra niewytwarzane w Danii oraz towary tak zwanej "wspólnej listy wolnej" krajów OEEC, obowiązującej również Danię. Nie mniej jednak cały szereg produktów objętych "wspólną listą wolną" pozostaje w Danii w dalszym ciągu kentyngentowany, chodzi tu o opony i dętki do rowerów, artykuły gumowe dla użytku medycznego i technicznego, granit, niektóre artykuły odzieżowe, sadzeniaki ziemniaczane oraz warzywa.

Część duńskiego importu podlegać będzie po przeprowadzeniu nowego programu liberalizacyjnego rygorystycznej kontroli przez f.zw. "Dyrektoriat Towarowy". Kentyngentowany w dalszym ciągu

import z krajów marshallowskich na rok 1952 ustalony został na sumę 1,25 mlrd. koron, do tego dochodzi cały handel importowy ze Stanami Zjednoczonymi, innymi obszarami zamorskimi oraz z niezwiązanymi z OEEC krajami europejskimi - w sumie 2 mlrd. koron, tak że z oczekiwanego na rok 1952 globalnego importu w sumie 7,8 mlrd koron, ok. 40% podlegać będzie kontroli rządowej. Regulowanie kontyngentowego importu napotykać będzie niewątpliwie na duże trudności i powodować będzie tarcia i opory ze strony kół handlowych, w wielu bowiem wypadkach przy pomocy tych restrykcji, po pozorem braku dewiz, prowadzona będzie świadoma polityka protekcyjna na korzyść rodzimej wytwórczości. Duńskie koła handlowe uskarżają się ciągle, że "Dyrektoriat Towarowy" uzależnia udzielanie pozwoleń przywozu od warunku, że odnośne towary nie są jeszcze wytwarzane w Danii lub też, że nie chodzi tu o towary, które zbyt tanio ceną pewnie i skutecznie konkutować mogą z takimi samymi wyrobami duńskimi.

Chaotyczność, przypadkowość oraz sprzeczności kapitalistycznego mechanizmu wymiennego ilustrują dosadnie rozbieżności pomiędzy omawianymi wyżej liberalistycznymi tendencjami duńskiego handlu importowego a brytyjską restrykcją polityką importową. Ogłoszenie brytyjskich ograniczeń importowych na konserwy mięsne i wyroby mięsne na drugie półrocze 1952 roku wywołało ostrą krytykę polityki towarowej Wielkiej Brytanii ze strony duńskich kół handlowych i przemysłowych. Organ przemysłu "Berlingske Tidende" mówi o druzgocącym ciosie, zadany duńskiemu przemysłowi konserwowemu i wyraża przekonanie, że te drakońskie zarządzenia brytyjskie spowodują energiczny protest rządu duńskiego oraz konieczność przyspieszenia duńsko-brytyjskich rokowań handlowych. Brytyjskie restrykcje uderzają nie tylko w eksport konserw mięsnych, lecz także paraliżują wywóz szynek w puszkach, kiełbasy wędzonej oraz wewnętrzności, co doprowadzić może do silnego spadku produkcji i stanu zatrudnienia w przemyśle mięsnym i konserw mięsnych. Prasa duńska podkreśla, że szybki rozwój wymienionych gałęzi przemysłu w ciągu ubiegłego roku przypisać należy w przeważającej mierze ugruntowaniu się opinii o stałości i chłonności coraz bardziej rozwijającego się brytyjskiego rynku zbytu, który poczynawszy od 1947 roku, rezygnując z dostaw USA, zaczął się orientować na import duński. Duńskie interesy eksportowe, abstynując od wywozu konserw i produktów mięsnych, ucierpiały wcześniej na skutek ogłoszonych jeszcze w marcu br. brytyjskich ograniczeń importowych dotyczących lepszych gatunków sera /głównie sera białego i Samsø/, jak również wyrobów cukierniczych, jelit, mebli, lamp oraz abażurów do lamp.

P r o d u k c j a

W oparciu o dziennik "Neue Zürcher Zeitung" podajemy niżej cyfry ilustrujące przemiany, jakie zaszły na odcinku duńskiej produkcji przemysłowej od roku 1949 do lutego br. Przedstawiają się one w %, jak następuje:

IV kwartał rok 1950	IV kwartał rok 1951	styczeń roku 1952
w porównaniu w %		
z IV kwartałem roku 1949	z IV kwart. roku 1950	ze styczniem roku 1951

Produkcja globalna przemysłu	+ 10	- 5	- 11
przemysł dóbr konsumcyjnych	+ 9	- 9	- 15
przemysł dóbr produkcyjnych	+ 13	bez zmian	- 3
przemysł włókienniczy	+ 10	- 19	- 28
przemysł obuwia i odzieżowy	+ 15	- 23	- 20
przemysł spożywczy	+ 5	- 4	- 6
przemysł ceramiczny i szklany	+ 2	+ 7	+ 3
przemysł przeróbki drewna	+ 7	- 1	- 9
przemysł graficzny i papier- niczy	+ 8	- 6	- 9
przemysł chemiczny	+ 10	- 7	- 17
przemysł żelazny i metalur- giczny	+ 16	- 2	- 3
przemysł środków transportowych	+ 5	- 1	+ 5

Cytowany dziennik szwajcarski pisze, że już w czerwcu 1951 roku produkcja przemysłowa Danii była niższa od poziomu z czerwca roku 1950; w czwartym kwartale roku ubiegłego, jak widać z przytoczonej tabeli, była ona o 5% mniejsza, niż w tym samym kwartale roku 1950, zaś w styczniu br. już o 11% mniejsza, niż w styczniu roku 1951.

W tych warunkach nie należy, co stwierdza również "Neue Zürcher Zeitung" oczekiwać zbyt wielkich rezultatów prób stabilizacji gospodarki czynionych przez rząd duński.

Podobnie jak i w innych krajach, którym Waszyngton narzucił "nakręcanie koniunktury" przy pomocy polityki zbrojenio-wej, - również i w Danii potrzeby t.zw. przemysłów cywilnych stają na drugim planie. Świadczy o tym m.inn. budownictwo mieszkaniowe. W roku 1951 wybudowano 14.500 mieszkań, tj. o 30% mniej niż w roku 1950. Zwiększyła się natomiast o około 13%, budownictwo przemysłowe i dla celów wojskowych. Na to ostatnie, wyjaśnia cytowany dziennik szwajcarski, poświęcono część kredytów - 100 do 125 milionów koron duńskich - przeznaczonej poprzednio na budownictwo cywilne.

Spadek produkcji przemysłowej i budowlanej pociągnął za sobą dalszy wzrost bezrobocia, który w końcu stycznia br. obejmował 80.000 w pełni bezrobotnych, wobec 60.000 w styczniu roku 1951. Najsilniej spadła wytwórczość przemysłu włókienniczego - o 19%, następnie przemysłów przeróbki drewna i hutniczego - każdego o 10%. Styczeń br., z wyjątkiem lekkich zwyżek w przemyśle środków transportowych /tak potrzebnych w ramach realizowanego programu wojennego/ oraz ceramiki i szkła - rozpoczął się dalszym obniżeniem produkcji w pozostałych gałęziach duńskiego przemysłu.

Sytuacja finansowa

"Neue Zürcher Zeitung" pisze, że od jesieni 1951 roku zaczyna się w Danii poprawa w zakresie sytuacji walutowej.

W roku ubiegłym rząd duński zaniechał polityki pełnego zatrudnienia, przechodząc do ograniczenia siły nabywczej ludności przy pomocy drastycznych zarządzeń natury finansowej. Dodatkowo dla skarbu duńskiego /ale nie dla ludności/, skutki tej nowej "polityki" najlepiej ilustruje fakt, że gdy w okresie od końca sierpnia roku 1951 do końca lutego r. saldo debetowe Danii w Europejskiej Unii Płatniczej z 452 mln koron duńskich obniżyło się do 70 mln krd i gdy zadłużenie Narodowego Banku Duńskiego wynosiło w końcu sierpnia 1951 r. 300 mln krd to w końcu lutego br. rezerwy walutowe tego banku wynosiły już 90 mln krd. Ale, jak słusznie podkreśla "Neue Zürcher Zeitung", ta poprawa duńskiej sytuacji walutowej zaszła jedynie w stosunku do krajów europejskich i do Argentyny, wobec której Dania ma aktualnie duże wierzytelności. Wobec obszaru dolarowego natomiast, sytuacja Danii przedstawia się mniej pomyślnie: przymusowy import drogiego węgla amerykańskiego, obciążenie "pomocy" z planu Marshalla i ostatecznie ograniczenia importowe w USA na duńskie sery sprawiły, że Dania znalazła się w obliczu wzrastającego braku dolarów.

Tylko w pierwszych dwóch miesiącach br. płatności dolarowe spowodowały zmniejszenie ich zapasów w Narodowym Banku Duńskim o sumę 90. mln krd.

Bardzo charakterystycznym przejawem polityki kapitalistycznego rządu wobec klasy robotniczej Danii, jest pro-wizoryczny układ w sprawie płac w latach 1952 i 1953, którego postanowienia zaczęły obowiązywać pracodawców i robotników od 2 kwietnia br. W myśl tego układu robotnicy duńscy mają otrzymać podwyżki płac wynoszące 6, względnie 8 öre za godzinę pracy. Rząd duński, nie chcąc dopuścić, by klasa robotnicza Danii w pełni mogła wykorzystać uzyskaną podwyżkę płac, zapowiedział za pośrednictwem ministra finansów Kristensena, że przy pomocy odpowiedniego docięnięcia śruby podatkowej "zneutralizuje" przynajmniej częściowo uzyskane podwyżki płac. Łączna suma podatków, pisze "Neue Zürcher Zeitung", ma wynieść 100 do 150 milionów krd. Pozostałą część podwyżki płac zabierze oczekiwane podrożenie szeregu artykułów m.in. chleba, masła, mięsa wieprzowego i wołowego, zboża itd.

F I N L A N D I A

sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Według tymczasowych danych eksport Finlandii w marcu br. wyniósł /w mln marek fińskich/ 16.309 wobec 13.146 w lutym br., a import - 11.559,5 wobec 15.763,4.

Rząd Finlandii rozpatruje obecnie ograniczenia importu będą konieczne dla wyrównania przewidzianej na wiosnę zniżki eksportu. Perspektywy eksportu produktów przemysłu drzewnego tj. prawie 90% eksportu fińskiego uległy od początku roku tak poważnemu pogorszeniu, że będzie wymagana nowa orientacja nie tylko w dziedzinie polityki handlowej, lecz również w dziedzinie polityki stabilizacyjnej. Wydział Handlowy Fińskiego Ministerstwa Spraw Zagranicznych donosi, że ilość zamówień udzielonych tar-
takom wynosi zaledwie 30% zamówień z ubiegłego roku. Dwie trze-
cie zamówień celulozy udzielonych przez USA zostało unieważnio-
nych, tak, że część poszkodowanych tym przedsiębiorstw przemys-
łowych już musiała wprowadzić ograniczenia produkcji. Jedynie
eksport okraglaków jest wyższy w porównaniu z ubiegłym rokiem.
Poza tym uległ zwiększeniu przewidywany na 10 mld m.f. i kierowa-
ny prawie wyłącznie do Z.S.R.R. - eksport wyrobów z żelaza i
innych metali. W tych warunkach przewiduje się, że w najlepszym
razie łączna wartość eksportu wyniesie w 1952 roku 150 mld mf
/w porównaniu z 187 mld mf w ubiegłym roku/.

Ponieważ nieznaczne rezerwy walut nadal wymagają zwięks-
szenia i ponieważ muszą być postawione do dyspozycji środki
dla uregulowania pożyczek zagranicznych, nie ma żadnego innego
wyjścia poza ograniczeniem importu. Przewiduje się przede
wszystkim zmniejszenie rocznego importu do kwoty 140 /uprzed-
nio 155,5/ mld mf. Prawdopodobnie ulegnie zmniejszeniu w pierw-
szym rzędzie import wyrobów przemysłowych jak tekstylia i samo-
chody. Obecnie nie przewiduje się w żadnym wypadku zwiększenia
liberalizacji importu. Niewątpliwie ta zmiana fińskiej polityki
importowej stoi w sprzeczności z dotychczasową polityką stabi-
lizacyjną, która zmierzała do zahamowania wewnętrznych cen drogą
wzmocnienia importu.

Dzisiejsza sytuacja różni się od zeszłorocznej pod wie-
loma względami. Ceny zagranicznych surowców uległy zniżce. Wo-
bec wzmocnienia importu w ubiegłym roku daje się zauważyć obecnie
nasyconienie rynku, a więc i mniejsze zapotrzebowanie. Poza tym
napięta sytuacja w dziedzinie kredytów bardziej utrudnia finan-
sowanie importu i magazynowanie zapasów.

P r o d u k c j a

Kluczowym zagadnieniem dla gospodarki fińskiej jest obec-
nie sprawa kosztów produkcji. Np. przemysł metalowy rozwinął
się dzięki dostawom reparacyjnym, ale wobec wysokich kosztów
produkcji nie jest konkurencyjny. Przyczyną tego są nie tylko
wysokie ceny, jakie Finlandia musi płacić za stal i węgiel, ale
również niska wydajność pracy w przemyśle metalurgicznym.

Wskaźnik fińskiej produkcji przemysłowej spadł w lutym br.
do 127 /1946=100/ w porównaniu ze 129 w styczniu br.

I n f l a c j a

Obieg banknotów w Finlandii osiągnął w lutym br. cyfrę
3,3 mld f.mk. Rząd fiński usiłował w ciągu kilku ostatnich
miesięcy powstrzymać presję inflacyjną i powstałą w budżecie

lukę zapełnić przy pomocy nowych podatków, na skutek czego ceny wykazały dalszą tendencję wzrostu. W tym stanie rzeczy bank emisyjny zmuszony został do podwyższenia emisji banknotów.

Lichwiarska pożyczka amerykańska.

Pismo "Tiuekansan Sanomat" demaskuje charakter pożyczki udzielonej niedawno Finlandii przez Międzynarodowy Bank Odbudowy i Rozwoju. Jak podkreśla dziennik, celem tej pożyczki jest podkopanie zależności gospodarczej Finlandii i podporządkowanie w jeszcze wyższym stopniu gospodarki tego kraju interesom imperialistów amerykańskich.

Według warunków pożyczki, Finlandia winna wyasygnować na przemysł drzewny nie mniej jak 7,5 mlrd f.mk. z własnych kapitałów. Związane z tym pertraktacje znajdowały się w toku i niektóre państwowe instytucje finansowe wyraziły gotowość przeznaczenia na rozwój przemysłu drzewnego w ciągu pięciu lat 1,5 mlrd fmk rocznie.

"Tiuekansan Sanomat" podkreśla, że fakt ten stanowi nowe świadectwo, jak imperialiści amerykańscy za pomocą pożyczek usiłują kontrolować dystrybucję fińskich kapitałów i w swoich osobistych celach dążą do inwestowania tych kapitałów w przemysł drzewny, ściśle związany z niepewnymi rynkami zachodnimi. Jednocześnie hamuje się w sposób sztuczny rozwój fińskiego przemysłu metalowego i górniczego. Nie zważając na to, że w przemyśle metalowym zatrudnionych jest około 80.000 robotników, na inwestycje w tej gałęzi nie przeznaczają się dostatecznych sum pieniężnych, a jego baza surowcowa nie jest zabezpieczona surowcem krajowym jakkolwiek, jak wykazały badania geologiczne istnieją w tym kierunku poważne możliwości. Zależność fińskiego przemysłu metalowego od surowców zagranicznych, podkreśla dalej wspomniane pismo, odpowiada również interesom kapitalistów amerykańskich, którzy uzyskują wpływ na rozwój tej gałęzi produkcji, dostarczając surowce i półfabrykaty na wygodnych dla siebie warunkach. Oprócz tego jak zaznacza pismo imperialiści amerykańscy, usiłują przeszkodzić rozwojowi handlu między Finlandią a Z.S.R.R. drogą jednostronnego rozwoju przemysłu drzewnego i ograniczenia produkcji przemysłu metalowego, odgrywającego ważną rolę w radziecko-fińskich stosunkach gospodarczych i w gospodarczej niezależności Finlandii. Podobna polityka podkreśla "Tiuekansan Sanomat" przynosi szkodę nie tylko klasie pracującej Finlandii, lecz i całemu narodowi fińskiemu.

F R A N C J A

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

W kwietniu 1952 r. import francuski wyniósł 147,8 mlrd fr. wobec 144,2 mlrd. fr. w marcu 1952 r., z czego na import z właściwej zagranicy przypadało odpowiednio 114,8 mlrd fr.

i 111,3 mlrd fr. Eksport francuski wyniósł w kwietniu 123,6 mlrd fr. wobec 119,8 mlrd.fr. w marcu, z czego eksport do właściwej zagranicy wyniósł odpowiednio 67,2 mlrd fr. i 65,7 mlrd. fr. Deficyt bilansu handlowego wynosił więc w kwietniu 24,2 mlrd fr. wobec 24,3 mlrd fr. w marcu.

Dla porównania podajemy, że w kwietniu 1951 r. import francuski wyniósł 133,6 mlrd. fr. z czego 104,2 mlrd fr. z właściwej zagranicy. Eksport wyniósł zaś 131,0 mlrd fr. z czego 87,5 mlrd do właściwej zagranicy; deficyt wyniósł więc 2,5 mlrd fr. W czasie pierwszych 4 miesięcy 1952 r. import francuski wyniósł 625,0 mlrd fr. wobec 476,8 mlrd fr. w analogicznym okresie 1951 r. Przy czym import z właściwej zagranicy wyniósł odpowiednio 499,2 mlrd.fr. i 371,9 mlrd.fr. Eksport wyniósł w tym samym okresie 490,9 mlrd.fr. wobec 487,3 mlrd fr. w odpowiednim okresie 1951 r., w tym eksport do właściwej zagranicy wyniósł 270,9 mlrd fr. i 326,1 mlrd fr. Deficyt bilansu francuskiego za pierwsze 4 miesiące 1952 r. wyniósł więc 134,9 mlrd fr.

W ciągu 4 pierwszych miesięcy br. głównymi dostawcami zagranicznymi Francji były: Stany Zjednoczone /za 72,242 mlrd fr/, Niemcy zachodnie /41,390 mlrd/, Belgia Luksemburg /24.979 mlrd/, Kuweit /24.402 mlrd/, Australia /22.760 mlrd/, Związek Południowej Afryki /22.472 mlrd/, Arabia Saudyjska /20.183 mlrd/, Wielka Brytania /20.183 mlrd/, Szwecja /17.266 mlrd/, Włochy /13.844 mlrd/.

Głównymi odbiorcami Francji były: Wielka Brytania /za 36.620 mlrd/, Szwajcaria /31.615 mlrd/, Belgia Luksemburg /24.949 mlrd/, Niemcy zachodnie /22,264 mlrd/, Stany Zjednoczone AP /19.916 mlrd/, Holandia /9.133 mlrd/, Brazylia /8.910 mlrd/, Szwecja /7.219 mlrd/, Finlandia /7.204 mlrd/.

Szereg krajów odczuło już na sobie bardzo bolesnie skutki francuskich ograniczeń importowych.

Jeśli chodzi o wymianę towarową z Niemcami zachodnimi, to, jak wynika ze źródeł pochodzących ze Związku Przemysłu Tekstylnego we Frankfurcie nad Menem, Francja nie wypełniła swych zobowiązań odnośnie do odbioru tekstylii z Niemiec zachodnich wartości 8,5 mlrd fr. odmawiając odbioru towaru. Fakt ten wywołał wielkie niezadowolenie w kołach przemysłowych Niemiec zachodnich.

W okresie II kwartału br. Francja zgodziła się na miesięczny import szwedzkich towarów kontyngentowych wartości ca 7 mln kr, podczas gdy obowiązująca umowa przewiduje miesięczny kontyngent importowy wartości ca 12 mln kr.

Francuskie ograniczenia importowe wywierają bardzo nierównomierny wpływ na poszczególne pozycje szwedzkiego eksportu.

Produkcja

Biuletyn "Notes et Etudes Economiques" stwierdza, że w pierwszym kwartale roku bieżącego nastąpiło we Francji dalsze zaostrzenie kryzysu gospodarczego. Świadczy o tym wzrost częściowego bezrobocia oraz spadek tempa produkcji w przemysłach: tekstylnym, maszynowym, chemicznym, skórzanym, żywnościowym, zahamowanie robót publicznych i spadek przewozów kolejowych

oraz wewnętrznych obrotów handlowych.

Częściowe bezrobocie najsilniej wzrasta w przemyśle tekstylnym. W niektórych departamentach Francji, robotnicy przemysłu włókienniczego pracują po 30, 26, 24 a nawet tylko po 20 godzin w ciągu tygodnia, nie licząc okresów całkowitego wstrzymywania produkcji. Towarzyszy temu ciągły spadek produkcji tekstylnej. Cytowane pismo wskazuje, że sama tylko produkcja jedwabiu i sztucznych włókien była w grudniu 1951 roku o 40% mniejsza, niż w grudniu 1950. Przyczyną spadku produkcji i wzrostu bezrobocia - nie tylko w przemyśle włókienniczym - są zmniejszone możliwości eksportowe /konkurencja japońska i zachodnio-niemiecka/ oraz osłabiona chłonność rynku francuskiego wskutek postępującego zubożenia mas pracujących.

Przemysł maszynowy na ogół pracuje jeszcze dość normalnie, ale tylko dzięki dawniej otrzymanym zamówieniom. Napływ nowych jest słaby i w niektórych branżach produkcja zaczyna spadać. Dotyczy to w szczególności maszyn włókienniczych, wyrobów emaliowanych oraz urządzeń używanych w gospodarstwie domowym.

W przemyśle chemicznym powstają niesprzedane zapasy szeregu artykułów, np. węglanu sodu, które rosną pomimo zmniejszonej produkcji.

Fabryki obuwia mają na ogół małe zamówienia i nie zwiększył ich nawet zbliżający się sezon letni. Produkcja w fabrykach rękawiczek zwolna lecz ciągle spada. Przyczyny są te same, co przy zbycie wyrobów przemysłu tekstylnego: na zewnątrz konkurencja niemiecka, wewnątrz kraju zaś osłabiona zdolność nabywcza francuskich mas pracujących.

W przemyśle spożywczym, i tu już przede wszystkim z powodu postępującego zubożenia klasy robotniczej, spada produkcja makaronu, sera i konserw jarzynowych, które - choć oferowane poniżej kosztów własnych - nie znajdują zbyt wielu nabywców.

Od grudnia 1951 roku spada zapotrzebowanie na papier, a w pierwszym rzędzie - na papier używany w przemyśle budowlanym /kraft/, pomimo zmniejszonego importu tego gatunku papieru.

Zmniejszone możliwości eksportowe dla przemysłu optycznego spowodowały zamknięcie szeregu zakładów w departamencie Jura. W świetle w tej przytoczonych danych dość optymistyczne przedstawia się ocena Francuskiego Urzędu Statystycznego wg. której ogólna produkcja francuska ma w r. 1952 wzrosnąć o 4%. Produkcja energii elektrycznej ma w porównaniu z rokiem ub. wzrosnąć od 2,5 do 3 mld kWh i tym samym osiągnąć 40 mld kWh. Produkcja rafinerii naftowych ma zwiększyć się o 2 mln t. do 21 mln t. Jakkolwiek produkcja koksu w roku 1952 ma być o 1 mln t. mniejsza niż w r. ub., Francuski Urząd Statystyczny szacuje produkcję stali w r.b. na 10.3 mln t., t.zn. o 500.000 t. więcej niż w roku 1951 i produkcję aluminium na 95.000 t.; wzrost produkcji cementu ustalony na około od 5 do 6%. Przemysł chemiczny ma podnieść swoją produkcję o 10%. Jeśli chodzi natomiast o przemysł włókienniczy, skórzaný i papierniczy, w tych gałęziach przemysłowych, ze względu na istniejące wielkie trudności zbytu, nie przewiduje się wzrostu produkcji. Przeciwnie nawet we Francji liczą się poważnie

ze spadkiem produkcji tych gałęzi przemysłu.

Przewidywane przez Francuski Urząd Statystyczny wskaźniki przemysłowe przedstawiają się następująco: energetyka 155 wobec 146 w r. 1951, dobra inwestycyjne odpowiednio 152 i 145, oraz dobra konsumcyjne 123 i 120 /1938 r. = 100/.

C e n y

Jak donosi Agencja "France Presse" wskaźniki cen hurtowych we Francji przy końcu marca 1952 r. przedstawiały się w porównaniu z poprzednim miesiącem następująco /1949 r. = 100/:

	Luty	marzec
artykuły żywnościowe	133,8	131,3
produkty ropy naftowej, węgiel,		
energia elektryczna	145,6	145,8
towary przemysłowe	170,2	166,5
wskaźnik ogólny	152,0	149,3

Wskaźnik cen detalicznych towarów zużywanych przez przeciętną rodzinę paryską przedstawiał się w marcu w porównaniu z lutym, następująco 1949 r. = 100:

	Luty	marzec
artykuły żywnościowe	144,8	143,8
oświetlenie i ogrzewanie	174,2	174,5
towary przemysłowe	134,0	134,9
usługi	176,0	176,0
wskaźnik ogólny	148,5	148,1

Według danych opublikowanych przez "Agefi" ogólny wskaźnik cen detalicznych w kwietniu wyniósł 146,6. Jak wynika z wyżej przytoczonych danych wskaźnik ten w ciągu marca i kwietnia spadł o 1,7%. Wskaźnik ogólny cen hurtowych przy końcu kwietnia wyniósł 146,8.

Sytuacja finansowa

Jak donosi "New York Herald Tribune" we Francji zaznaczają się w dalszym ciągu poważne tendencje inflacyjne. Ogólna ilość pieniędzy znajdujących się w obiegu na 30 kwietnia wyniosła 57.499 mld. fr.

Przy końcu maja rząd francuski emitował specjalną pożyczkę. Zawiera ona klauzulę spłaty kapitałów w złocie /nie zaś procentów/. Przy subskrypcji przyjmowane są złote monety 20-to frankowe /luidory i napoleony/ po cenie rynkowej.

Szczegóły uchwalonego projektu pożyczki wewnętrznej potwierdzają, że przynosi ona ogromne korzyści spekulantom walutowym, stanowiąc zarazem poważną groźbę dla franka. Każdorazowa wartość obligacji zależeć będzie od kursu złotego napoleona,

przy czym klauzula ta nie dotyczy wypadku obniżki kursu napoleona poniżej obecnego poziomu. W tym wypadku /zniżka kursu napoleona/ pożyczka będzie przyjmowana wg. nominalnej wartości.

Oznacza to, że właściciele obligacji czerpać będą zyski w wypadku wzrostu kursu napoleona, nie ponosząc ryzyka jego spadku. Skarb państwa zaś z uwagi na możliwość płacenia podatków obligacjami - w obydwu wypadkach poniesie widoczne straty. Właściciele obligacji zwolnieni są od płacenia podatku dochodowego i spadkowego a obligacje są anonimowe. Oprocentowanie roczne wynosi 3,5%, przy czym pożyczka ma być umożłowiona w okresie 60 lat.

Podczas dyskusji nad pożyczką w komisji finansowej Zgromadzenia Narodowego, frakcja komunistyczna wskazywała, że: 1/ Związane pożyczki z kursem złotego napoleona świadczy, iż nawet premier nie posiada zaufania do franka, i do własnej "polityki stabilizacji gospodarczej". 2/ Zwolnienie pożyczki od podatków jest oczywiście na rękę oszustom podatkowym i spekulantom objętym już amnestią podatkową. Zwalniając kapitalistów od podatków, rząd nie ma zamiaru zmniejszyć nacisku podatkowego, pod którym uginają się pracujący. 3/ Pożyczka oznacza "ruchomą skalę zysków" dla kapitalistów. Dzieje się to w chwili, gdy rząd torpeduje wprowadzenie ruchomej skali płac. Deputowany komunistyczny napiętnował też stanowisko przewodniczącego komisji, Reynaud - który wbrew temu, co głosił jeszcze przed kilkoma tygodniami, że "pożyczka posiadająca gwarancję złota będzie wbiciem noża w plecy naszej walucie" - poparł projekt Pinaya.

"Ce Soir" podkreśla, że spekulanci walutowi działali już dotąd na wcale niemałą skalę. Gazeta szacuje, że kapitały obywateli francuskich ukryte w bankach amerykańskich wynoszą \$ 300 do 350 mln, a złoto znajdujące się w rękach prywatnych we Francji posiada wartość wielu miliardów franków.

Europejska Unia Płatnicza

Jak wynika z opublikowanego przez EPU rozrachunku z operacji handlowych za kwiecień, Francja poraz pierwszy od roku wykazała saldo kredytowe. Wynosiło ono \$ 2,7 mln, z których \$ 1,6 mln. płatnych w złocie.

Poczynając od kwietnia 1951 r. Francja stale posiadała deficyt wobec swoich kontrahentów w Europie Zachodniej. Deficyty te były nieznaczne aż do początku br., kiedy wzrosły gwałtownie tak, że poważnie wpłynęły na dewaluację franka francuskiego w stosunku do dolara i wartości złota. Deficyt styczniowy wynosił \$ 102,9 mln, w lutym \$ 128,9 mln i w marcu - \$ 29,5 mln. Wybitna poprawa w marcu i nadwyżka w kwietniu były niemal wyłącznie wynikiem zakazów importu, wprowadzonych przez rząd francuski w połowie lutego. Eksport jednak w dalszym ciągu pozostawiał wiele do życzenia, toteż w francuskich kołach finansowych nie odczuwa się specjalnego zadowolenia z powodu nadwyżki kwietniowej. Podkreśla się w tych kołach, że Francja zgodziła się w drugim kwartale br. na import z krajów zachodnio-europejskich towarów, przeciętnie za \$ 140 mln miesięcznie i że to częściowe ożywienie

handlu może pociągnąć za sobą nowy deficyt, chyba, że eksport wykazałby większą aktywność, niż to miało miejsce w ostatnich miesiącach.

N I E M C Y Z A C H O D N I E

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Pomimo znacznego spadku zachodnio-niemieckiego handlu zagranicznego w kwietniu br., zarówno importu jak i eksportu, ogólny wynik handlu zagranicznego w okresie 4-ch pierwszych miesięcy br. był o 17% wyższy po stronie importu i o 27% wyższy po stronie eksportu w porównaniu z analogicznym okresem ubiegłego roku. Wartość importu Niemiec zachodnich w okresie od stycznia do kwietnia br. wynosiła 5,6 mlrd. DM, zaś eksportu - 5.267 mlrd. DM.

W kwietniu br. import wyniósł 1.278 mlrd. marek, a eksport 1.304 mlrd marek. Saldo handlowe było więc dodatnie. Objętościowo import był o 12%, a eksport o 5% mniejszy niż w marcu.

Napoważniejszym redukcjom w imporcie kwietniowym uległy takie pozycje, jak zboża, oleje i cukier, w eksporcie zaś maszyny, koks, węgiel i nawozy sztuczne.

W Bonn utworzono organizację gospodarczą p.n. "Kontor fuer West-Ost-Handel", której celem ma być popieranie wymiany handlowej z N.R.D, Zw. Radzieckim, Chinami i innymi państwami obozu postępowego.

Jak informuje kierownik Kantoru, dziennikarz Wilhelm Rehm, który brał udział w Konferencji Gospodarczej w Moskwie, organizacja ta została powołana do życia przez 30 zachodnio-niemieckich grup gospodarczych.

W Biuletynie Informacyjnym, wydawanym przez organizację, podano, iż większa grupa zachodnio-niemieckich przemysłowców i eksporterów ma zamiar wyjechać do Pekinu.

Europejska Unia Płatnicza

Nadwyżka Niemiec zachodnich w EPU wyniosła w marcu br. \$ 35,5 mln, w kwietniu uległa ona zniżce do \$ 33,1 mln. W rezultacie saldo kredytowe Niemiec zachodnich wyniosła w EPU przy końcu kwietnia \$ 168,2 mln.

Połowa nadwyżki kwietniowej, czyli \$ 16,5 mln zostanie wypłacona Niemcom zachodnim przez EPU w złocie lub wolnych dolarach.

Rujnujący charakter agresywnego "układu ogólnego"

Zajmując się zagadnieniem stopniowego upadku zachodnio-niemieckiej gospodarki, tygodnik "Die Wirtschaft" podkreśla zgubne konsekwencje, jakie pociąga za sobą włączenie tego kraju do t.zw. "Europejskiej Wspólnoty Obronnej". Włączanie to, jak wiadomo odbywa się na czterech głównych frontach: politycznym, wojskowym, gospodarczym i finansowym. Konferencja państw paktu atlantyckiego w Lizbonie ustaliła za zgodą zachodnio-niemieckich marionetek rządowych wkład finansowy ich kraju na sumę 11,25 mld. DM. Kwota ta spowoduje niewątpliwie ruinę finansów zachodnio-niemieckich; już dziś bowiem zachodnio-niemiecki minister finansów liczy się z deficytem 4,4 mld. DM w budżecie na rok 1952/53. Lukę tę zamierza on zapełnić podwyżką wpływów z podatku dochodowego i obrotowego, wpłacanych przez kraje związkowe do skarbu centralnego z 27 do 40%. Przyniesie to wprawdzie 1,3 mld. DM, jednak kosztem obciążenia pozycji budżetowych na cele kulturalne i społeczne. Pozostanie mimo to do pokrycia niedobór wynoszący z górą 3 mld DM, oczywiście przy pomocy dalszych podwyżek podatkowych, ewentualnie drogą wzmożonego drukowania banknotów.

Wymienione środki "pomocnicze" zastosowane zostały wydatnie już w poprzednich latach. I tak uległy podwyższeniu wpływy podatkowe od 1950 do 1951 r. o 34,7%, z czego dochody z podatku od wynagrodzeń o 56,6%, zaś wpływy z podatku obrotowego o 43,4%. Podczas gdy w końcu 1948 roku znajdowało się w obiegu 6,6 mld. DM, to w lutym 1952 roku kwota ta wzrosła do 9,9 mld. DM, co oznacza skok o 50%. Ogólna ilość pieniędzy, obejmująca oprócz gotówki obiegowej również i konta bankowe wzrosła w tym samym czasie dwukrotnie i wynosi obecnie prawie 30 mld. DM; wszelkie dalsze kroki zmierzające do zwiększenia obiegu pieniądza mogą jedynie wzmocnić narastające tendencje inflacyjne.

Tendencje te ujawniły się już w ubiegłych latach w nieustannej wyższości cen i równoległe do niej spadającym poziomie życiowym ludności pracującej. Przypuszczać należy, że "rząd" boński kroczyć będzie w dalszym ciągu po utartej ścieżce finansowej i w dalszym ciągu przykręcać będzie śrubę podatkową. Już dziś bowiem ciężary podatkowe na głowę w Niemczech zachodnich wynoszą prawie 1.000 DM rocznie. W dalszej perspektywie można z całą pewnością stwierdzić, że te klasyczne środki znachorstwa finansowego jak zwykle pociągną za sobą gwałtowne podrożenie dóbr konsumpcyjnych, zmniejszenie się realnych płac mas pracujących, a co za tym idzie znaczny spadek siły nabywczej ludności pracującej Niemiec zachodnich.

Również rozwojowi zachodnio-niemieckiego handlu zagranicznego polityka wojenna Adenauera stawiać może jedynie pochodne horoskopy. Już bowiem od czerwca 1951 roku eksport zachodnio-niemiecki nie wykazuje żadnego wzrostu, przeciwnie zaobserwować można pewien spadek.

W tym właśnie spadku zachodnio-niemieckiego eksportu - jak podaje "Die Wirtschaft" odzwierciadla się wpływ wyścigu zbrojeniowego na gospodarkę Niemiec zachodnich i ich rynki

eksportowe. Możliwości zbytu dóbr konsumpcyjnych nikną na rynku światowym coraz bardziej, a to z powodu zmniejszania się siły nabywczej w przeważającej części krajów kapitalistycznych.

Spadek zachodnio-niemieckiego eksportu dóbr konsumpcji cywilnej od lipca 1951 roku do stycznia 1952 roku dla przykładu kształtował się jak następuje:

barwniki	o 53%
artykuły farmaceutyczne	o 51%
artykuły gumowe	o 48%
rowery	o 42%
artykuły szklane	o 25%
nawozy azotowe	o 23%
maszyny biurowe	o 22%
zegarki	o 18%

Rosnące finansowe trudności handlu zagranicznego, a w szczególności nałożone przez USA ograniczenia w wyborze partnerów handlowych, hamują import najniezbędniejszych surowców. Spadek importu w roku 1951 uwydatnia się w stosunku do roku 1950 jak następuje:

wełna	o 39%
bawełna	o 8%
futerka i skóry	o 31%
skóra	o 29%

Gorsze zaopatrzenia przemysłu włókienniczego, skórzanego i obuwiowego zaangażowanych obecnie stosunkowo słabo w eksporcie, musi się pod względem ilości oraz jakości odbić ujemnie na zaopatrywaniu ludności zachodnio-niemieckiej w towary włókiennicze i obuwie.

Zupełnie inaczej przedstawia się sytuacja na odcinku produktów ważnych pod względem zbrojeniowym. Eksport tych gałęzi przemysłu podniósł się od lipca 1951 do stycznia 1952 roku w odniesieniu do obrabiarek o 34%, do stali o 33%, zaś do koksu o 30%.

Wywóz tych towarów, dostarczanych przeważnie do USA i pozostałych krajów paktu atlantyckiego, przynosi gospodarce zachodnio-niemieckiej największe szkody. Od półtora roku przemysł przetwórczy cierpi na brak stali, a w szczególności blach, ponieważ silny wpływ półfabrykatów ogranicza wytwarzanie produktów gotowych zarówno dla rynku wewnętrznego, jak i dla eksportu.

Podczas gdy zaopatrzenie materiałowe w przeważającej części zachodnio-niemieckiego przemysłu mocno szwankuje, to bońska polityka handlu zagranicznego uważa za swe najważniejsze zadanie zabezpieczenie importu surowców niezbędnych dla wykonania amerykańskich zamówień zbrojeniowych. Jest rzeczą oczywistą, że jednostronny handel zagraniczny służący wyłącznie celom zbrojeniowym doprowadzić wreszcie musi do bankructwa. W roku 1951 zachodnio-niemiecki deficyt dolarowy wyniósł około 1,9 mld DM i wzrósł tym samym o 25% w stosunku do roku 1950. Deficyt ten jeszcze szybciej wzrasta w roku bieżącym.

Zachodnio-niemieccy podżegacze wojenni, nie zaniedbując żadnej okazji, by przemysł pokojowy zachodnich Niemiec systematycznie osłabiać, nie szczędzą z drugiej strony trudów, by z zamówień zbrojeniowych wyciągnąć dla siebie jak najbogatsze łupy. Polityka taka może mieć dla zachodnio-niemieckiego handlu zagranicznego jedynie zgubne skutki. Wielka Brytania jest mocno zainteresowana w popieraniu zachodnio-niemieckiej produkcji zbrojeniowej ze względu konkurencyjno-gospodarczych, pragnie ona bowiem dywersji gospodarczej obarczyć przemysł niemiecki zamówieniami zbrojeniowymi tak dalece, by na skutek tego nacisk zachodnio-niemieckiej konkurencji przemysłowej na rynkach światowych zelżał, co pozwoliłoby być może na stopniowe eliminowanie zachodnio-niemieckich wpływów gospodarczych.

Te gałęzie przemysłu, które pracowały dotąd na eksport i umożliwiały w ten sposób import zasadniczych surowców oraz produktów żywnościowych mają obecnie wytwarzać broń dla wojny imperialistycznej. W tego rodzaju "rozwoju" zachodnio-niemieckiej gospodarki zainteresowane są w pierwszym rzędzie koncerny górniczo-hutnicze, zagarniające olbrzymie zyski, podczas gdy większa część pozostałych przemysłów ponosiła i ponosić będzie na skutek remilitaryzacji większe szkody. Produkcja dóbr konsumpcyjnych spada od roku nieustannie, zaś brak surowców oraz materiałów pomocniczych, jako też trudności gospodarcze zmusiły te gałęzie przemysłu do wprowadzenia ograniczeń produkcji.

Zachodnio-niemiecki przemysł konsumpcyjny wpędzony został w ślepią uliczkę. W obliczu spadku siły nabywczej ludności pragnie się on reasekurować przez przyjmowanie zamówień zbrojeniowych, które z drugiej strony w żaden sposób nie potrafią skompensować spadku konsumpcji masowej.

Nie ulega wątpliwości, że liczba bezrobotnych, która w ciągu roku np. w przemyśle włókienniczym wzrosła z 80.300. do 113.600 również i w innych gałęziach przemysłu doznawać będzie dalszego zwiększenia. Dotychczasowa faza wciągania Niemiec zachodnich do amerykańskiego programu zbrojeniowego wykazała dobitnie, że drogą zleceń zbrojeniowych nie udaje się zatrzymać postępującego bezrobocia /2,2 mln w lutym 1952/.

S Z W A J C A R I A

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Jak donosi "Neue Zürcher Zeitung" import Szwajcarii w marcu 1952 r. wyniósł /wszystkie dane w mln fr.szw./ 450,4 wobec 458,4 w lutym br. 534,4 w marcu 1951 r. Eksport wyniósł odpowiednio 413,3; 382,9 i 378,6. Saldo ujemne bilansu handlowego wyraziło się więc cyfrą 37,1 mln fr.szw.

W pierwszym kwartale 1952 r. import Szwajcarii wyniósł 1403,3, eksport natomiast 1141,1. Deficyt bilansu wyraził się tym samym w I kw. 1952 r. cyfrą 262,2 mln.fr.szw.

Najważniejszymi kontrahentami Szwajcarii w marcowej wymianie towarowej były następujące państwa /w mln fr.szw./:

	Import	eksport
Stany Zjednoczone AP	70,7	55,2
Włochy	34,7	36,1
Niemcy zachodnie	89,4	36,0
Unia Belgo-Luks.	28,7	21,4
Francja	46,8	19,9
Holandia	16,2	17,1
Szwecja	12,2	15,8
Brazylia	4,2	15,6
Austria	12,0	10,7
Kanada	14,4	6,0

Według doniesienia agencji "France Presse" szwajcarski bilans handlowy w kwietniu br. kształtował się następująco.

Eksport w porównaniu z marcem uległ niżce /w mln.fr. szw./ do 353,2. Cyfra ta w kwietniu 1951 r. wynosiła 398,5. Import kwietniowy utrzymał się na poziomie poprzedniego miesiąca wynosząc 450,1. W kwietniu ub.r. import ten wyniósł 560,8.

Jak wynika z powyższych danych deficyt szwajcarskiego bilansu handlowego zwiększył się w kwietniu do 96,9.

Sumaryczne dane odnośnie do kształtowania się szwajcarskiego handlu zagranicznego za pierwsze cztery miesiące 1952 r., przedstawiają się następująco:

	Styczeń	-	kwiecień
	1951 r.		1952 r.
import	2.093,7		1.853,4
eksport	1.459,8		1.494,3
saldo	633,9		359,1

Z powyższych danych wynika, że ujemne saldo szwajcarskiego bilansu za 4 miesiące br. uległo niżce w porównaniu z analogicznym okresem ub.r. nie na skutek zwiększenia eksportu, lecz przeciwnie w wyniku znacznego zmniejszenia się importu. Dla Szwajcarii, której gospodarka zależna jest przede wszystkim od importu surowców z innych państw, tak znaczne zredukowanie przywozu oznacza zmniejszenie produkcji przemysłowej, w konsekwencji zaś dalsze pogorszenie się sytuacji materialnej mas pracujących.

P r o d u k c j a

W dziennikach szwajcarskich coraz częściej pojawiają się artykuły, omawiające pogarszanie się sytuacji gospodarczej kraju oraz upadek tradycyjnych gałęzi przemysłu szwajcarskiego. Według doniesień prasy, brytyjskie i francuskie ograniczenia importowe odbijają się coraz bardziej ujemnie na stanie szwajcarskiej gospodarki. Napływ nowych zamówień do szeregu pokojowych gałęzi przemysłu ustał zupełnie, przedsiębiorstwa te natomiast wykonują jedynie poprzednio otrzymane zamówienia.

Pismo szwajcarskie "Atlas Koniunktur-Bericht" donosi, że "w gospodarce szwajcarskiej nadal obserwuje się zastój, o czym świadczy spadek przewozów kolejowych i wodnych od stycznia br. oraz zmniejszenie pocztowych przekazów pieniężnych i importu surowców".

Szczególnie wielkie trudności przeżywa szwajcarski przemysł włókienniczy. Prasa podkreśla, że nowe zamówienia nie napływają nie tylko do przemysłu wełnianego i jedwabniczego, lecz również do bawełnianego i dziewiarskiego. Pismo "Bulletin de Soie" stwierdza, że na pogarszanie się sytuacji w szwajcarskich tkalniach jedwabiu wpływają przede wszystkim ograniczenia importowe strefy szterlingowej. W wyniku tych ograniczeń eksport tkanin jedwabnych ze Szwajcarii napotyka na wielkie przeszkody. W fabrykach szwajcarskich tej branży gromadzą się zapasy niesprzedanych towarów.

Wspomniane pismo podaje, że perspektywy dla szwajcarskiego przemysłu jedwabniczego są ponure i w najbliższym czasie należy oczekiwać dalszego wzrostu bezrobocia w tej branży.

"Agefi" donosi, że wskutek zwiększenia się zapasów produktów przemysłu bawełnianego w Szwajcarii i zmniejszenia zamówień, przemysł ten zamierza ograniczyć produkcję o 20%.

W związku z takim stanem rzeczy przedsiębiorstwa zwalniają robotników i skracają tydzień pracy, co pociąga za sobą obniżkę płac i wzrost bezrobocia. Według danych dziennika "Die Tat", dwutygodniowa płaca zarobkowa robotników przemysłu tekstylnego została obniżona od 40 do 95 fr.szw. Praca w licznych przedsiębiorstwach tekstylnych zmniejszona została do 32 godzin w ciągu 14 dni roboczych.

Szwajcarski przemysł pończoszniczy nie wytrzymuje konkurencji firm amerykańskich. Firmy amerykańskie zarzuciły rynek szwajcarski pończochami, które sprzedawane są po cenach dumpingowych.

W samym tylko styczniu i lutym 1952 r. USA eksportowały do Szwajcarii 1,3 mln par pończoch nylonowych.

Trudności zbytu doświadcza również i przemysł meblarski.

Europejska Unia Płatnicza

Na zebraniu Komisji Konsultatywnej, regulującej problemy szwajcarskiej polityki handlowej ustalono konieczność przedłużenia działalności Europejskiej Unii Płatniczej.

Jak zostało to oznaczone w raporcie Rady Federalnej z 22 września 1950 r., takie przedłużenie istnienia EPU oznacza dla Szwajcarii powiększenie jej kwoty udziałowej, która wynosi dla tego kraju do połowy 1952 r. 250 mln /1.095 mln fr. szw./.

Na skutek większych wydatków, jakie Szwajcaria będzie musiała ponieść w związku z nowym udziałem, przewidywane jest powiększenie "taxe de paiement", która wynosiła dotychczas 3/8%.

Sytuacja gospodarczaHandel zagraniczny

Ogłoszone ostatnio dane dotyczące szwedzkiego handlu zagranicznego w I kw. br. ilustrują zmiany jakie nastąpiły od jesieni roku ubiegłego. Aczkolwiek cyfry dotyczące wartości importu i eksportu są o wiele wyższe w porównaniu z ubiegłym rokiem, to jednak spadek eksportu akcentuje się coraz bardziej, zaś import pozostaje na tym samym poziomie. Jeśli to dotąd nie spowodowało zwiększonej nadwyżki importu nad eksportem to nastąpiło to przede wszystkim z tej przyczyny, że w styczniu miał miejsce sezonowy niezwykle wysoki eksport i że ceny celulozy w tym miesiącu były jeszcze bardzo wysokie. Jednak od lutego br. zaznacza się silny spadek eksportu.

W pierwszym kwartale bieżącego roku import szwedzki wyniósł 2.469/wobec 2.035 w I kw. roku 1951/ mln kr, zaś eksport - 2.272 /1.520 mln kr co spowodowało w następstwie nadwyżkę importu w wysokości 197 /515/ mln kr. Szwedzki import w I-szym kwartale zaznaczył się przede wszystkim bardzo znacznym importem paliwa i stali, przy jednoczesnym poważnym spadku importu tekstylii, np. import tkanin spadł ze 185 do 100 mln koron. Import samochodów uległ również znacznej obniżce z 203 do 127 mln koron. O wiele wyższy był import artykułów żywnościowych /ze względu na złe zbiory/ oraz chemikaliów. Eksport produktów drzewnego przemysłu przetwórczego wyniósł 909 /551/ mln koron, drewna zaś 204 /110/ mln koron co odpowiada 47 /44/% łącznego eksportu szwedzkiego. Wzrosły wpływy z eksportu rudy żelaznej; w I kwartale wyniosły one 127 /85/ mln. koron. Eksport maszyn wzrósł o ca 50%, wynosząc 278 /180/ mln koron.

W lutym br. Szwecja - poraz pierwszy od maja 1951 roku - posiadała ujemny bilans handlowy z Europą, wynoszący 24 mln kr. Deficyt ten powstał na skutek spadku eksportu.

Znaczenie Niemiec zachodnich jako najpoważniejszego szwedzkiego dostawcy wzrosło z powodu dalszego zwiększenia się importu szwedzkiego z Niemiec zachodnich. Z pozostałych krajów europejskich tylko Szwajcaria i Belgia mogły zwiększyć swój eksport do Szwecji.

W liczbie krajów importujących ze Szwecji, na pierwszym miejscu stoi nadal Wielka Brytania, podczas gdy eksport do Niemiec zachodnich wykazał nieznaczną zniżkę. O wiele wyższy był eksport Szwecji do Z.S.R.R., niższy do U.S.A., Argentyny i Australii. Jeśli się śledzi coraz to liczniejsze wypowiedzi przedstawicieli szwedzkiego przemysłu eksportowego, nasuwa się wniosek, że konkurencja zagraniczna ostatnio bardzo się wzmożła, szczególnie w dziedzinie przemysłu maszynowego i narzędziowego. Źródłem wzrastającego niepokoju są szczególnie Niemcy zachodnie. Poza tym mówi się poważnej konkurencji ze strony Szwajcarii. Zarząd wielkiego koncernu elektrycznego "ASEA" komunikuje, że wskutek stałego wzrostu kosztów produkcji,

artykuły szwedzkie coraz bardziej są narażone na niebezpieczeństwo konkurencyjności cen zagranicznych. Mówi się szczególnie o wzmagającej się konkurencji, Szwajcarii Brazylii i Indiach.

Wskaźnik szwedzkich cen eksportowych obniżył się w ciągu marca br. o 62 pkt. kształtując się na poziomie 425 punktów. Spadek ten spowodowany został głównie zniżką cen artykułów przemysłu drzewnego.

Przemysłowcy szwedzcy, a zwłaszcza producenci wyborów metalowych, celulozy, papieru i artykułów drzewnych wyrażają coraz większą obawę z powodu pogorszenia się warunków eksportowych na te towary. Jak zaznacza pismo "Sudsvenska Dagbladet", gałęzie przemysłu pracujące na eksport stają obecnie przed trudnym do rozwiązania problemem, zbyt bowiem celulozy, papieru i artykułów drzewnych napotyka na poważne przeszkody a konkurencja na rynkach zagranicznych przybiera na sile. Również dziennik "Morgen Tidningen" podkreśla znaczny w ostatnich miesiącach spadek cen papieru i masy papierniczej oraz jednocześnie zmniejszenie się eksportu /zwłaszcza masy papierniczej/. Zdaniem pisma, główną tego przyczyną jest wprowadzona przez USA zniżka cen na powyższe towary. Pismo "Finanstidningen" donosi, że dostawy celulozy do Wielkiej Brytanii w ciągu II kwartału br. dokonuje się już po cenach narzuconych przez Wielką Brytanię, które jak wiadomo są niższe o 20% od szwedzkich cen eksportowych tego towaru w I kw. br. Biorąc pod uwagę, że masa papiernicza jest głównym artykułem eksportu szwedzkiego, to obecna jej zniżka przyczyni poważne straty gospodarce krajowej. Szwedzcy eksporterzy, podaje dalej cytowane pismo, zmuszeni zostali do zniżki cen nie tylko na kontynencie europejskim lecz również na rynkach Stanów Zjednoczonych. Pertraktacje przemysłowców szwedzkich z szeregiem państw Europy Zachodniej co do cen i dostaw zarówno celulozy jak i papieru skończyły się niepowodzeniem dla strony szwedzkiej. Prasa szwedzka donosi, że Francja ponownie zamierza narzucić Szwecji niższe niż dotychczas ceny na celulozę.

Nacisk sfer handlowych i bankowych, mimo ciężkiego położenia szeregu gałęzi przemysłowych, zmusza rząd szwedzki do rozpatrzenia ewentualności rozszerzenia zakresu liberalizacji importu. Odpowiednie pismo przesłała rządowi Państwa Komisja Przemysłowo-Handlowa popierając w nim 90%-ową liberalizację szwedzkiego importu. Komisja zaleca także zwolnienie spod licencjonowania import tekstylii.

Związek szwedzkich hurtowników tekstyliami wypowiada się zdecydowanie za zwolnieniem importu tekstylii, wskazując na to, że wskutek obecnych ograniczonych możliwości zbytu towarów w Szwecji, niebezpieczeństwo zalewu artykułami zagranicznymi wydaje się raczej niewielkie. Fakt powyższy jest potwierdzony tym, że dotychczas udzielone w rb. licencje importowe wartości ca 200 mln kr. zostały wykorzystane tylko w 50%. Z drugiej strony istnieje niebezpieczeństwo, że ogólnie europejski kryzys tekstylny doprowadzi do importu dumpingowego tekstylii, a to odbije się ujemnie na już obecnie niepewnym położeniu niektórych szwedzkich fabryk tekstylnych.

Należy przypuszczać, że decyzja rządu będzie uwzględniać przede wszystkim wysoką nadwyżkę Szwecji w EPU i te

następstwa jakie z tego powodu wynikają dla Szwecji wobec krajów dłużniczych EPU.

Co się tyczy importu samochodów, to będzie on wykorzystany przez Szwecję również nadal jako atut polityczno-handlowy. Kontyngent wartości 80 mln kr. przyznany Wielkiej Brytanii na ten rok, został dopiero w połowie zwolniony do wwozu. Jeśli nadal będą obowiązywały brytyjskie ograniczenia odnośnie papieru szwedzkiego, to wówczas nie będą udzielane żadne dalsze licencje na brytyjskie samochody, Kontyngent importowy zachodnio-niemieckich samochodów wartości 70 mln kr został dopiero w połowie zwolniony do wykorzystania. Dalsze udzielanie licencji zależy od tego, czy Niemcy zachodnie zgodzą się na obniżkę cła nałożonego na szwedzkie masło z 25% do przynajmniej 15%. Obecne cło nałożone na masło uniemożliwia Szwecji zbyt do Niemiec zachodnich 9.000 ton masła, którego dostawa była przewidziana w układzie handlowym. Od wykonania tego żądania zależy zresztą nie tylko import przez Szwecję samochodów zachodnio-niemieckich, lecz również i innych kontyngentowanych wyrobów zachodnio-niemieckich.

Produkcja

Wskaźnik szwedzkiej produkcji przemysłowej /1935=100/ w marcu wynosił 209 wobec 214 w marcu 1951 roku. Uwzględniając jednak zmiany sezonowe, wskaźnik za marzec wynosił 199 wobec 203 w lutym i 201 w styczniu.

Produkcja w I kw. br. była mniej więcej taka sama jak w I kw. ubiegłego roku. Przemysł hutniczy i metalowy wykazywał wzrost o 6%, a papierniczy i celulozowy wzrost o 2%, natomiast przemysł skórzaný i obuwiowy - spadek o 28%, a przemysł tekstylny - o 16%.

Koszty utrzymania

Wskaźnik ogólny kosztów utrzymania w Szwecji - bez uwzględnienia podatków bezpośrednich - podniósł się w I kwartale br. o 3 punkty w porównaniu z ostatnim kwartałem 1951 r. i o 19 punktów w porównaniu z I kw. 1951 /1935=100/, jak to wynika z poniższego zestawienia:

	I kwartał 1 9 5 1 r.	IV kwartał	I kwartał 1952 r.
Wskaźnik ogólny	188	204	207
w tym:			
żywność	210	229	235
odzież i obuwie	226	243	243
komorne	108	112	112
opał i oświetlenie	236	276	276
inne wydatki	176	192	195

Wskaźnik ogólny kosztów utrzymania łącznie z podatkami wzrósł w I kw. br. do 223 wobec 217 w IV kw. 1951 r.

W I E L K A B R Y T A N I A

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Według danych pochodzących z brytyjskiego Ministerstwa Handlu eksport brytyjski w kwietniu 1952 r. zmniejszył się do /w mln £/ 217,6 wobec 240,5 w marcu br i 230,1 w kwietniu 1951 r. i był tym samym mniejszy o 21,9 mln od średniego miesięcznego eksportu w I kw. br. Również i brytyjski reeksport uległ znacznemu zmniejszeniu. W kwietniu wyniósł on £ 11,5 mln wobec 24,6 w marcu i był o 6,8 mniejszy od średniego reeksportu miesięcznego w I kw. 1952 r.

Import brytyjski w kwietniu wyniósł 325,2 wobec 331,1 w marcu br i 311,5 w kwietniu 1951 r.

W wyniku znacznego zredukowania eksportu w kwietniu deficyt brytyjskiego bilansu handlowego zwiększył się do 96,1 wobec 68,0 w marcu i 70,4 średnio w I kw. 1952 r. Jak donosi "Secofi" fakt ten wzbudza coraz większe obawy w brytyjskich kołach gospodarczych i finansowych, które nie widzą narazie żadnych widoków na poprawę tej sytuacji.

Globalny deficyt brytyjskiego handlu zagranicznego w okresie pierwszych 4 miesięcy 1952 r. wyniósł £ 310,1 mln wobec £ 305,6 mln w analogicznym okresie ubiegłego roku.

Brytyjski eksport do USA i Kanady zmniejszył się w kwietniu do 20,5 wobec 22,8 w marcu br i 28,1 w kwietniu 1951 r. przy czym eksport do samych Stanów wyniósł 11,0, do Kanady zaś 9,5. W analogicznym okresie 1951 cyfry te wynosiły odpowiednio 13,9 i 14,2. Wielki wpływ na ograniczenie brytyjskiego eksportu mają ograniczenia importowe wprowadzone przez Australię.

W uzupełnieniu naszych danych /por WHZ 20/55/ podajemy kształtowanie się brytyjskich "terms of trade" w I kw.br. /1951 r. = 100/:

	styczeń		luty		marzec	
	1951	1952	1951	1952	1951	1952
Ogólny wskaźnik cen importowych art. żywn., napoje i tytoń	88	103	92	103	95	103
surowce	94	104	94	104	94	105
towary gotowe	86	100	93	101	97	100
ogólny wskaźnik cen eksportowych półfabrykaty i towary gotowe	85	108	88	100	93	106
w tym:	90	105	92	106	94	107
towary włókiennicze	89	106	91	107	94	108
wyroby metalowe	85	103	89	102	92	99
	92	107	93	108	95	10

Jeśli chodzi o dane za kwiecień, to należy stwierdzić że zarejestrowano w tym okresie spadek ogólnego poziomu cen importowych. Zniżka ta wyraziła się spadkiem o 1 punkt do 102. Należy tu dodać, że wskaźnik ten od grudnia ub.r. utrzymywał się na poziomie 103. Wskaźnik cen eksportowych, który od początku r. 1951 miał tendencję zwyżkową utrzymał się w kwietniu na poziomie marcowym, wynosząc 107 punktów.

Jak twierdzi "Financial Times", analiza perspektyw eksportu brytyjskiego wskazuje na to, że eksport dóbr konsumpcyjnych napotka na wzrastające trudności w ciągu najbliższych miesięcy. Poza tekstyliami coraz poważniejsze oznaki zastoju występują na niektórych rynkach dla szeregu metalowych towarów konsumpcyjnych. Wyroby metalowe powszechnego użytku, tworzą mniej więcej 25% całkowitej wartości brytyjskiego eksportu towarów metalowych. Złagodzenie ograniczeń kredytowych w Kanadzie to pierwsze korzystne wydarzenie od pewnego czasu. Lecz pomimo przewidywanej zwyżki eksportu samochodów i tkanin wełnianych do Kanady w 1952 roku, istnieje małe prawdopodobieństwo odrobienia strat na innych odcinkach. Szanse znaczniejszej zwyżki eksportu tekstylii bawełnianych na jakiegokolwiek rynki półkuli zachodniej są niewielkie. Stany Zjednoczone stają się, wobec kurczącego się popytu krajowego, coraz groźniejszym konkurentem Wielkiej Brytanii w dziedzinie tkanin bawełnianych.

Jak już podawaliśmy /patrz artykuł pt. "Zaostrzenie się walki o rynki zbytu" w numerze 20/55 str. 39/w Londynie i Waszyngtonie opublikowano niedawno tekst memorandum rządu angielskiego do rządu USA. Memorandum dotyczy amerykańskiej polityki handlu zagranicznego, która godzi w interesy angielskiego eksportu. Bezpośrednim powodem wystosowania memorandum był fakt, że niedawno rząd USA podwyższył cła na wyroby piśmniowe, obecnie zaś stanęła na porządku dziennym sprawa podwyższenia ceł na motocykle i rowery, stanowiące poważną pozycję angielskiego eksportu.

Komentując to memorandum, gazeta angielska "Yorkshire Post" pisze: "Ze wszystkich zagadnień gospodarczych Anglii największe zaniepokojenie budzi problem deficytu dolarowego. W ciągu ostatnich sześciu miesięcy eksport do Stanów Zjednoczonych wahał się, przejawiając tendencję, której na pewno nie można nazwać tendencją zwyżkową... Biorąc pod uwagę fakt, że przywrócenie naszych zapasów dolarowych do poziomu, przy którym nie zagrażałoby nam niebezpieczeństwo, jest sprawą niezwykle doniosłą, na rządzie ciąży obowiązek zwrócenia uwagi Amerykanom na groźbę takiej sytuacji".

Nasuwa się pytanie: dlaczego problem dolarowy stał się dla Anglii jednym z najbardziej palących zagadnień gospodarczych? A więc przede wszystkim dlatego, że ulegając naciskowi USA, Anglia, podobnie jak inne kraje zachodnio-europejskie zerwała niemal całkowicie stosunki handlowe ze Wschodem. Wprowadzenie embargo na eksport towarów do Chińskiej Republiki Ludowej i Koreańskiej Republiki Ludowo-Demokratycznej, zakaz eksportu przeszło 250 pozycji towarowych do Związku Radzieckiego i krajów demokracji ludowej - wszystkie te zarządzenia wystarczają najzupełniej dla scharakteryzowania polityki angielskich kół rządzących w dziedzinie stosunków gospodarczych ze Wschodem.

Realizując amerykańską politykę blokady gospodarczej Chin, Związku Radzieckiego i europejskich krajów demokracji ludowej, Anglia w istocie sama się zablokowała i znalazła się w odosobnieniu gospodarczym.

Według danych oficjalnej statystyki, udział wyrobów przemysłowych w eksporcie Anglii wynosi 88%. Dawniej głównymi konsumentami produkcji przemysłu angielskiego były m.in. Chiny i kraje Europy Wschodniej. Wyłączenie tych rejonów ze strefy handlu zagranicznego Anglii wyrządza gospodarce angielskiej niepowetowane szkody, ponieważ rynek strefy dolarowej, na który nastawiony jest angielski handel zagraniczny, nie może pochłonąć dostatecznej ilości towarów.

Struktura towarowa Anglii zbiega się w znacznej mierze ze strukturą towarową Stanów Zjednoczonych. Stany Zjednoczone są zainteresowane w wielu towarach eksportowych Anglii i konkurują z nią zaciekle na światowym rynku kapitalistycznym. W wyniku tego stanu rzeczy Anglia nie może zrównoważyć wzrastającego importu towarów amerykańskich eksportem własnych towarów do USA, co z kolei pociąga za sobą wzrost deficytu dolarowego Anglii oraz pogorszenie się bilansu płatniczego tego kraju wobec strefy dolarowej.

"Aby opłacić sam tylko import żywności - pisze "Reynolds News" - musimy sprzedawać połowę wszystkich naszych towarów eksportowych". A tymczasem w oczach angielskich eksporterów perspektywy rozwoju handlu angielskiego ze strefą dolarową wyglądają jak najbardziej pomuro. Odbiciem tych nastrojów jest np. wypowiedź pisma "Observer": "Nie można żywić zbyt wielkich nadziei, że nota angielskiego Ministerstwa Handlu do Waszyngtonu wywrze należyty skutek".

"Czekają nas trudne czasy - przyznał angielski minister kolonii, Littleton. - Jeśli będziemy mieli stały deficyt bilansu płatniczego, to koniec końców będziemy musieli zredukować o 20 - 30% normy produktów, wydawanych na kartki".

Jakież jest więc wyjście z poważnych trudności, na które natknęła się gospodarka angielska? W toku zakończonej niedawno Międzynarodowej Konferencji Gospodarczej w Moskwie wykazano niezbicie, że różnice systemów gospodarczych i społecznych nie stanowią przeszkody do rozszerzenia międzynarodowych stosunków gospodarczych, opartych na zasadach równości i wzajemnych korzyści. A przecież korzyści, wynikające dla krajów zachodnio-europejskich, w tej liczbie dla Anglii, z przywrócenia handlu między Zachodem i Wschodem, są zupełnie oczywiste. Jedynie na drodze wszechstronnego rozwoju międzynarodowej współpracy gospodarczej kraje zachodnio-europejskie mogłyby przezwyciężyć kryzys walutowy i zapewnić swej gospodarce normalny rozwój.

Sytuacja finansowa

Opublikowana w kwietniu "Biała Księga" o brytyjskim bilansie płatniczym jest dokumentem, świadczącym o ciężkim kryzysie płatności zagranicznych Wielkiej Brytanii.

Oficjalna ocena mówi o globalnym deficycie w ub. roku w wysokości £ 521 mln w porównaniu z nadwyżką £ 244 mln w 1950 roku.

Pogorszenie płatności zagranicznych powiększyło się w drugiej połowie roku 1951, kiedy to deficyt osiągnął £ 428 mln wobec niedoboru £ 93 mln. w pierwszym półroczu 1951 roku. Jeżeli chodzi o nadwyżkę w płatnościach zagranicznych w 1950 roku, to wynika ona z tego, że deficytowi w wymianie towarowej /fob/ w kwocie £ 147 mln odpowiadały nadwyżki w obrocie niewidzialnym w sumie £ 391 mln. W 1951 roku nastąpił krach, bowiem deficyt w handlu zagranicznym powiększył się ponad 5-krotnie, dochodząc do £ 789 mln, natomiast nadwyżki w obrocie niewidzialnym skurczyły się o niemal 1/3 osiągając £ 268 mln. Wpływy netto z operacji niewidzialnych przekraczały w 1950 roku niemal trzykrotnie ujemne saldo wymiany towarowej Wielkiej Brytanii, natomiast w 1951 roku wpływy te stanowiły nie o więcej niż 1/3 ujemnego salda obrotu towarowego.

Rozwój brytyjskich płatności zagranicznych w 1951 roku wskazuje na zasadniczy zwrot na gorsze, pozwalając przewidywać dalsze katastrofalne pogorszenie się sytuacji. W pierwszym półroczu 1951 r. ujemne saldo wymiany towarowej wynosiło £ 336 mln, czemu odpowiadały nadwyżki w obrocie niewidzialnym w wysokości £ 243 mln. Natomiast w drugiej połowie ub. roku deficyt w obrocie towarowym wzrósł do £ 453 mln, podczas gdy nadwyżki niewidzialne obniżyły się o 90% do £ 25 mln. Jak stwierdza "Neue Zürcher Zeitung" historia gospodarcza Wielkiej Brytanii nie zna podobnie gwałtownego pogorszenia się sytuacji w tak krótkim okresie czasu.

Jako przyczyny pogorszenia się brytyjskiego bilansu płatniczego wymienić należy militaryzację gospodarki, wzrost importu przy jednoczesnym niewspółmiernie słabszym rozszerzeniu się eksportu, niekorzystne zmiany w relacji cen eksportowych i importowych oraz utratę wpływów z eksploatacji bogactw naftowych Iranu, co ponadto zmusiło Wielką Brytanię do nabywania paliw płynnych na rynkach dolarowych.

Kryzys płatności zagranicznych zmusił rząd brytyjski do wprowadzenia ograniczeń importowych. Restrykcje ogłaszano trzykrotnie, a to w listopadzie ub. roku oraz w lutym i w marcu br. Zmierzają one głównie do obniżenia przywozu o £ 300 mln tak, że ogólna wielkość importu wyniesie £ 600 mln i do zwiększenia wywozu £ o 50 mln. Jeżeli nastąpi poprawa w zyskach niewidzialnych, to - jak to wynika z papierowych obliczeń brytyjskich kół oficjalnych - winna być w tym roku osiągnięta pewna równowaga płatności zagranicznych.

Jak stwierdzają wyraźnie "The Economist" i "Neue Zürcher Zeitung" płatności zagraniczne stały się nęralgicznym punktem nie tylko Wielkiej Brytanii, ale i wszystkich krajów szterlingowych. Mimo wprowadzenia restrykcji, obserwuje się nadal zagrożenie kryzysu płatności szterlingowych i dalsze wyczerpywanie się rezerw w złocie i dolarach.

Min. Butler poinformował parlament brytyjski, że Wielka Brytania straciła w marcu br. złoto i dolary wartości \$ 71 mln w porównaniu z \$ 266 mln. w lutym i \$ 299 mln w styczniu br. Straty netto w pierwszym kwartale br. wyniosły \$ 635 mln.

wobec \$ 934 mln w czwartym kwartale ub. roku.

Ostatnia kwota zawiera spłatę odsetek pożyczki amerykańskiej w wysokości \$ 176 mln, co sprawia, iż straty netto w złocie i w dolarach w pierwszym kwartale br. z tytułu transakcji bieżących były tylko o \$ 123 mln mniejsze niż w czwartym kwartale ub. roku.

Mniejsza strata rezerw w marcu br. została spowodowana przez szereg sztucznych czynników, do których zaliczyć należy przede wszystkim nadzwyczajny dopływ \$ 75 mln; suma ta zawiera \$ 35 mln ze sprzedaży surowców do USA za dolary \$ 28 mln "zaliczki" w złocie, otrzymanej od Związku Południowej Afryki oraz \$ 10 mln przekazanych przez USA w wyniku realizacji porozumienia Katz-Gaitskell /porozumienie to przewidywało transferowanie do Wielkiej Brytanii dolarów w tym wypadku, gdyby Wielka Brytania wykazała nadmierne straty w złocie z tytułu rozliczeń w Europejskiej Unii Płatniczej/ w marcu br. z odpływu \$ 71 mln z brytyjskich rezerw w złocie i dolarach przypadło \$ 50 mln na transfer do Europejskiej Unii Płatniczej tytułem likwidacji deficytu brytyjskiego z krajami EPU/. Ponadto Wielka Brytania uruchomiła w marcu br. \$ 7 mln. z amerykańskich sum pomocowych, przypadających na bieżący rok finansowy.

Zmiany rezerw w złocie i dolarach

/ w milionach \$ /

O k r e s	Deficyt netto	Finansowanie deficytu przez			Załączny w rezerwach	Stan na koniec okresu
		Pożyczki z U.S.A. i Kanady	Inne pożyczki w złocie	E.R.P.		
1946	- 908	1.123	...	...	- 220	2.696
1947	- 4.131	3.273	240	...	- 618	2.079
1948	- 1.710	352	453	682	- 223	1.856
1949						
I kwartał	- 330	30	32	325	- 56	1.912
II "	- 632	30	...	340	- 262	1.651
III "	- 539	29	...	284	- 225	1.425
IV "	- 31	27	20	246	- 263	1.688
Łącznie 1949	- 1.532	116	52	1.196	- 168	1.688
1950						
I kwartał	- 40	27	...	229	- 296	1.984
II "	- 180	18	...	240	- 438	2.422
III "	- 187	...	...	147	- 334	2.756
IV "	- 398	...	...	146	- 544	3.300
Łącznie 1950	- 805	45	...	762	- 1.512	3.300

1951							
I kwartał	360	...	...	98	4	458	3.758
II "	54	...	...	55	1	109	3.357
III "	638	...	...	40	-	598	3.269
IV "	940	...	...	6	-	934	2.335
łącznie 1951	1.164			199	-	965	2.335
1952							
styczeń	299	...	...	...	-	299	2.136
luty	266	...	...	...	-	266	1.770
marzec	71	...	...	1	-	70	1.700
łącznie styczeń-							
marzec	636	...	...	1	-	635	1.700

Co się tyczy całości rezerw szterlingowych w złocie i dolarach, to - jak widać z powyższej tabeli - spadły one z \$ 3,87 mld. w połowie ubiegłego roku do \$ 2,34 mld w końcu ub. roku i do \$ 1,7 mld. w końcu marca br. Tak więc w ciągu pierwszych 9 miesięcy bieżącego roku finansowego 1951/1952 obniżyły się rezerwy bloku szterlingowego w złocie i dolarach o \$ 2,09 mld, a więc o około 60%. Tempo spadku jest zaskakujące, co w dostatecznym stopniu tłumaczy dalsze osłabienie pozycji funta szterlinga na rynkach światowych.

"Neue Zürcher Zeitung" stwierdza, że biorąc pod uwagę spadek siły nabywczej dolara wartość obecnych rezerw w sumie \$ 1,7 mld, jest mniejsza od rezerw w wysokości \$ 1,34 mld z 18 września 1949 roku; wówczas to uważano, że rezerwy bloku szterlingowego są niezwykle niske i potraktowano je jako sygnał do dewaluacji funta szterlinga. "Neue Zürcher Zeitung" podaje, iż pozycja funta szterlinga jest obecnie gorsza niż w 1949 - również z innego powodu; rozwój wymiany towarowej krajów bloku szterlingowego /głównie - duży import i kurczące się wpływy z eksportu, wynikające ze spadku cen surowców szterlingowych/ pozwala przewidywać z całą pewnością, że rezerwy nadal trzeba będzie zmniejszać, aby pokryć bieżący deficyt w bilansach płatniczych krajów bloku szterlingowego.

Przytoczona tablica dość jasno uwypukla duże uzależnienie brytyjskich płatności zagranicznych od pożyczek z obcych państw, których głównym dostawcą były USA. Brytyjskie koła finansowe wiązały wiele nadziei z sumą \$ 300 mln jaka pozostała Wielkiej Brytanii do wykorzystania w ramach pomocy USA w okresie od stycznia do końca bieżącego roku finansowego /t.j. do 30 czerwca br./. Tymczasem USA silnie ograniczyły możliwości wykorzystania tej sumy, tak, że będzie ona - jak podaje "Neue Zürcher Zeitung" - uruchomiona w tym czasie najwyżej w połowie i to na sfinansowanie przywozu amerykańskiego sprzętu wojkowego według ściśle określonej listy. Przedstawiciele Wielkiej Brytanii w Waszyngtonie wywierali przez długi czas presję, by listę rozszerzyć i na inne artykuły oraz uzyskać zgodę na uruchomienie całej kwoty przed zakończeniem bieżącego roku finansowego. Jednakże bezskutecznie. Rząd Trumana czyni wysiłki "oszczędnościowe" w wyadkach zagranicznych, by nie narazić

się w obecnym okresie przedwyborczym na zarzut trwonienia funduszków państwowych.

Niemożliwość wykorzystania całych \$ 300 mln i przeznaczenie tej kwoty na sfinansowanie przywozu amerykańskiego sprzętu wojskowego stworzyło lukę finansową, jaką rząd brytyjski usiłuje wypełnić; w związku z tym zaproponował on Stanom Zjednoczonym sprzedaż surowców. Jednakże spodziewany dopływ dolarów z tego źródła nie przekroczy w br. \$ 100 mln i tym samym nie rozwiąże nawet częściowo całego zagadnienia.

"The Economist" dopatruje się w tych warunkach "niebezpiecznie mało" możliwości manewrowania w ramach bloku szterlingowego, w celu przywrócenia pozorów równowagi bilansów płatniczych krajów szterlingowego. Pismo uważa, iż spadek rezerw w pierwszym kwartale br. dowiódł "brutalnie jasno", że właściwie istnieją dwie istotne drogi rozwiązania problemu, a to:

- 1/"Wielka Brytania musi - jeżeli zajdzie potrzeba, to nawet kosztem czasowego bezrobocia - skierować swe zasoby materiałowe z przemysłów konsumcyjnych ... do produkcji dóbr inwestycyjnych, co jedynie może przynieść poprawę na rynkach zamorskich; - oraz
- 2/ cały blok szterlingowy poza Wielką Brytanią musi zredukować import do poziomu z 1950 roku, co jest równoznaczne z obcięciem go o połowę". Tak więc "The Economist" doradza zastosowanie starych chwytów, które cały ciężar ratowania bankrutujących finansów bloku szterlingowego zwałyby na brytyjską klasę robotniczą oraz na kolonie i kraje zależne

"The Economist", przypominając okres, gdy działał trójkątny schemat, nawołuje do przywrócenia dawnych stosunków. Obcięcie o połowę importu zamorskich krajów szterlingowych - pisze "The Economist" - pozwoliłoby na uaktywnienie bilansów płatniczych krajów szterlingowych z blokiem dolarowym, przez co również i Wielka Brytania uzyskałaby dodatkowy zastrzyk w twardej walucie.

Przemysł

Wskaźnik produkcji przemysłowej w lutym jak wynika z danych London and Cambridge Economic Service, wykazał poprawę w stosunku do danych za styczeń.

Wskaźnik serii "A", /1946=100/ obejmującej globalną produkcję przemysłu brytyjskiego wyniósł w lutym 145 wobec 138 w styczniu 149 w lutym 1951 r. i 142 - przeciętnie w ciągu całego 1951 r.

Wskaźnik serii "B", obejmującej budownictwo oraz przemysł stoczniowy wyniósł - w lutym 143 wobec 137 w styczniu, 146 w lutym 1951 r. i 140 - przeciętnie w ciągu całego 1951 r.

	Przeciętny wsk. w 1951 r.	luty 1951r.	styczeń 1952 r.	luty 1952 r.
artykuły włókiennicze	142	151	134	132
samochody, rowery, samoloty	184	202	183	182

art. żywn. taniowe				
i napoje	115	112	113	113
chemikali i pokrewne	137	142	136	142
paliwa i energia	133	142	148	153
przemysł górniczy		124	118	124
artykuły gotowe		157	149	153

WŁOCHY

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Import włoski wynosił w marcu r. 1952 - 129 mlrd. lirów wobec 113 mlrd lirów w styczniu rb. i 105 mlrd lirów w styczniu r. 1951, eksport zaś wyraził się sumą 75.059 mlrd lirów wobec 75.245 mlrd. lirów w lutym i 84.189 mlrd w marcu r.ub. W okresie pierwszych trzech miesięcy r. 1952, import wyniósł ogółem 364 mlrd lirów wobec 301 mlrd w tym samym okresie r. 1951; eksport natomiast - 233 mlrd wobec 234 mlrd. Wynika z tego, że deficyt bilansu handlowego wzrósł z 67 mlrd lirów do 131 mlrd. lirów, przy czym eksport ma tendencję spadkową.

Ogólny wzrost importu kwartalnego w porównaniu do analogicznego okresu w roku ubiegłym spowodowany został zwiększeniem przywozu trzech najważniejszych surowców: ropy naftowej - z 1,78 do 2,45 mln ton, węgla - z 2,27 do 2,59 mln ton i pszenicy - z 256.779 do 295.594 ton.

Co się tyczy eksportu, to spadł dość znacznie wywóz owoców, jarzyn i wina, sztucznego włókna - z 13.613 ton do 5.896 ton, tkanin ze sztucznego włókna - z 7.862 do 2.983 ton, tkanin białych - z 10.801 do 6.623 ton, tkanin wełnianych - z 3.790 do 2.303 ton, jedwabiu surowego - z 322 do 167 ton, tkanin jedwabnych z 147 do 113 t. Wywieziono również mniej samochodów /8.264 sztuk wobec 9.049 sztuk/, siarki /20.98 ton wobec 43.125 ton/, kapeluszy i czapek /5,09 wobec 6,44 mln sztuk/, konserw pomidorowych /11.361 ton wobec 14.126 ton/, oliwy naturalnej /2.698 ton wobec 3.963 tony/, konopi, lnu i juty /11.642 ton wobec 15.487 ton/. Eksport produktów chemicznych i farmaceutycznych kształtował się różnie.

Wywóz chemikali i nieorganicznych zwiększył się z 16.960 ton do 33.331 ton, nawozów sztucznych z - 5.691 ton do 80.927 ton, natomiast eksport organicznych wyrobów chemicznych zmniejszył się - z 6.259 ton do 5.518 ton, a lekarstw z 9.155 ton do 4.908 ton. Eksport marmuru wynosił 40.622 t. wobec 41.456, wywóz rąbki wzrósł z 124 ton do 224 ton, ryżu z 57.158 do 145.637 ton i sera z 3.774 ton do 4.684 ton. Podwoił się wywóz papieru /12.529 wobec 5.656 ton/ i aluminium /3.481 wobec 1.269 w r.ub./ Odnosnie do maszyn i aparatów stwierdzić trzeba, że więcej ich importowano niż eksportowano. Przywieziono ich mianowicie 34.407 ton wobec 16.880 ton w analogicznym okresie, podczas gdy dostawy dla zagranicy niewiele tylko wzrosły /z 22.302 ton do 22.826 ton/. Należy również zaznaczyć, że zwiększył się eksport cynku i jego stopów z 154 ton do 2.979 ton oraz surówki i stali

z 3.557 ton do 19.531 ton.

Produkcja

Prasa notuje pogłębiającą się depresję we włoskiej produkcji przemysłowej. Dziennik mediolański "24 Ore" stwierdza, że włoski przemysł bawełniany znajduje się w ciężkiej sytuacji. Rynki zbytu kurczą się w miarę rozwoju własnego przemysłu w krajach produkujących bawełnę /Egipt, Brazylia i Pakistan/.

Produkcja całego włoskiego przemysłu włókienniczego zmalała ostatnio o 30 - 60%.

Co się tyczy włoskiej produkcji samochodów to w porównaniu z analogicznym okresem r.ub. spadła ona bardzo poważnie i wynosiła w pierwszym kwartale br. 28.969 ciężarówek wobec 39.177 sztuk w roku 1951. Produkcja ich zmniejszyła się zatem o 26%. Niżej podana tablica ilustruje zmiany zaszłe w produkcji samochodów /w sztukach/:

	1950 r.	1951 r.	1952 r.
styczeń	9.283	13.251	9.284
luty	9.309	12.108	9.780
marzec	10.201	13.818	9.905
Ogółem	28.793	39.177	28.969

Temu zmniejszeniu produkcji towarzyszył spadek eksportu w pierwszym kwartale br, który wyraził się ilością - 6.367 wozów wobec - 8.046 wywiezionych wozów w analogicznym okresie r. 1951; czyli różnica wynosi 20%.

Inflacja

Ilość pieniędzy znajdujących się w obiegu wzrosła w końcu marca br. do sumy 1.203,9 mlrd lirów wobec 1.057 mlrd lirów w analogicznym okresie r. 1951.

Koszty utrzymania

Wskaźnik kosztów utrzymania we Włoszech podniósł się z 5.399 punktów /1938=100/ w styczniu br. do 5.459 punktów w lutym br.

Lamovskie kraje kapitalistyczne

B R A Z Y L I A

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Według danych brazylijskiego Ministerstwa Finansów, struktura geograficzna handlu zagranicznego Brazylii w okresie pierwszych dziewięciu miesięcy 1951 r. przedstawiała się następująco /wszystkie cyfry w mln. cruzeiros/:

	<u>import</u>		<u>eksport</u>	
	1950 r.	styczeń - 1951 r.	1950 r.	wrzesień 1951 r.
Ogółem	13 602	26 174	17 102	23 862
w tym:				
Stany Zjednoczone	4 508	10 829	9 480	11 663
Wielka Brytania	1 768	2 362	1 595	2 768
Argentyna	1 542	1 837	927	1 459
Francja	536	1 364	798	1 106
Niemcy Zachodnie	198	1 194	174	995
Holandia	280	590	367	707
Szwecja	635	921	539	653
Belgia-Luksemburg	806	883	493	529

Jak podaje " B I K I " import brazylijski w ciągu 1951 r. ocenia się w wysokości 35 mldr cruzeiros a eksport - 32 mldr, wobec czego deficyt bilansu handlowego w roku ubiegłym wyraził się cyfrą 3 mldr cruzeiros w porównaniu z nadwyżką 4,6 mldr w roku 1950.

W ciągu roku ubiegłego Brazylia utraciła 23% posiadanych rezerw złota i dewiz. W związku z tym koła finansowe Wall Street'u uważają sytuację finansową kraju za wyjątkowo krytyczną i przewidują, że Brazylia będzie zmuszona zawiesić przejściowo import dolarowy. Według biuletynu "Federal Reserve Bank", Brazylia posiada obecnie \$ 417 mln. w walucie amerykańskiej i złocie. Jeśli jednak od sumy tej odejmiemy się długi zaciągnięte w bankach amerykańskich w wysokości \$ 185 mln. i zadłużenie wobec Międzynarodowego Funduszu Monetarne w wysokości \$ 103 mln. to faktycznie pozostaje tylko \$ 129 mln.

Suma ta stanowi równowartość 2,412 mldr cruzeiros t.j. 7,2 % ogółu pieniędzy znajdujących się w obiegu. "Agefi" stwierdza, że ubytek dolarów spowodowany został przez stosowaną w roku ubiegłym przez rząd brazylijski politykę importową.

I n f l a c j a

Jak donosi "Neue Zürcher Zeitung" gospodarka brazylijska znajduje się nadal pod silną presją inflacyjną. Pismo stwierdza, że żaden z krajów od czasów zakończenia ostatniej wojny nie podległ tak silnemu spadkowi wartości pieniądza jak Brazylia. Z każdym miesiącem wzrastają ceny zarówno artykułów spożywczych, odzieży jak i komornego. Brazylia jest obecnie jednym z najdroższych krajów. Od roku 1946 koszty utrzymania wzrosły dwukrotnie a od roku 1939 ponad pięciokrotnie. Ogólny wskaźnik kosztów utrzymania, przy przyjęciu 1939 = 100, ukształtował się w ciągu stycznia br. na poziomie 510, przy czym wskaźnik cen odzieży, mebli i komornego jest jeszcze wyższy, a wskaźnik artykułów spożywczych jest niemal równy wskaźnikowi ogólnemu. Jednocześnie nastąpiło obniżenie poziomu płac. "Neue Zürcher Zeitung" konstatuje, że kontrola cen i płac na którą bardzo liczone w swoim czasie, nie dała właściwie żadnych rezultatów.

Obieg banknotów w ciągu roku 1951 wzrósł o 4,1 mld cruzeiros osiągając 35,3 mld cruzeiros; w styczniu br. nastąpił spadek do cyfry 34,043 mld ale już w ciągu lutego br. wzrósł do 34,140 mld cruzeiros.

W związku z powyższą sytuacją rząd brazylijski zmuszony został zastosować środki zaradcze. Banki handlowe otrzymały zakaz udzielania kredytów na cele obrotowe. Kredyty udzielone będą wyłącznie na rozbudowanie produkcji. Wszelkie długoterminowe transakcje finansowe ulegną silnemu ograniczeniu, a w wypadku stwierdzenia, że posiadają one charakter spekulacyjny - zostają zakazane. Zarządzona została ścisła polityka oszczędności w budżecie.

Próba walki ze wzrostem cen ma być ich kontrola. Ponadto zastosowana zostanie ścisła kontrola eksportu i importu, przy czym rząd rozgłasza, że będzie dążył do tego, aby marża zarobkowa za sprzedaż towarów przemysłowych, pochodzących z importu nie była "zbyt wysoka". Dochody pochodzące z przemysłu i handlu, a powstałe na skutek spekulacji i wzrosty cen podlegać także mają szczególnie wysokiemu opodatkowaniu.

H O N G - K O N G

Handel zagraniczny

Wskutek ograniczenia handlu tranzytowego z Chinami Ludowymi, obroty handlu zagranicznego Hong-Kongu w marcu 1952 r. osiągnęły najniższy poziom od czerwca r. 1950. Globalna wartość wymiany towarowej z zagranicą wyniosła w wymienionym miesiącu 525 mln. dolarów h.k., czyli spadła o 32,3% w stosunku do

przeciętnej miesięcznej w roku ubiegłym.

Import zmniejszył się o 29,9% a eksport o 34,9% w porównaniu z r. 1951.

INDIE

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Wartość importu indyjskiego drogą morską i powietrzną w styczniu r. 1952 wyniosła 829 mln rupii, eksportu zaś 624 mln. rupii.

Produkcja

Produkcja przemysłowa Indii w r. 1951 przedstawiała się następująco:

	sty- czeń	luty	wrze- sień	paź- dzier.	listo- pad	gru- dzień
produkcja ogólna przemysłowa/ /1948 = 100/	102	107	109	103	112	113
węgiel /w 1000 ton/	2,955	2,936	2,956	2,839	2,976	3,119
energia elektrycz- na /mln.kwh/	474	437	494	507	492	501
surówka i arrost- py / w 1000 ton/	151	126	150	158	154	165
żelazo w sztabach / w 1000 ton/	133	113	126	133	120	137
kauczuk /w 1000 ton/	1,33	0,26	1,78	1,84	2,01	2,22
cement /w 1000 ton/	246	230	274	295	295	314
przędza bawełniana / w 1000 ton/	47,7	43,5	49,6	49,8	50,8	53,1

Według doniesień dziennika "Times" z dn. 18.III. ogólna ilość bezrobotnych w końcu marca r.b. wynosiła około 50 mln. ludzi. Dotyczy to przeważnie rolnictwa, gdzie likwidacja bezrobo-
cia jest znacznie trudniejszą niż w przemyśle.

Wskaźnik cen hurtowych w Indiach w lutym 1952 /sierpień 1939 r = 100/ wykazał spadek o 3,4% do 415,8 punktów w porówna-
niu ze styczniem, kiedy wynosił 430,3 punktów. Wskaźnik ten był
również niższy o 1,8% w porównaniu z lutym 1951 r.

Spadek cen hurtowych różnych grup towarowych przedstawiał
się w lutym następująco: artykuły żywnościowe o 4,5% do 375,4
punktów, surowce przemysłowe o 6,1% do 545,4 punktów, półfabry-
kаты o 1,4% do 364,2 punktów, towary gotowe o 1,7% do 394,1 pun-
któw i "różne" o 3,4% do 709,8 punktów.

Cena zbóż spadła o 4% do 463 punktów, na skutek nieznac-
nej obniżki cen ryżu i pszenicy.

1/ wyroby gotowe i węgiel łącznie.

Wśród surowców przemysłowych zaznaczył się spadek cen włókien o 5,7% do 58 2 punktów na skutek znacznego spadku cen juty surowej. Na spadek cen włókien nie miał w tym wypadku wpływu wzrost cen surowego jedwabiu i wełny. Wskaźnik cen nasion oleistych wyniósł 551 co oznacza spadek o 10%. Wywołany on był ogólnym spadkiem cen nasion.

Spadek cen wyrobów jutowych o 16,5% do 670 punktów wywołał spadek wskaźnika cen grupy materiałów włókienniczych o 3,2%.

Bilans płatniczy

W końcu roku finansowego 1951/52 bilans płatniczy Indii wykazał deficyt w wysokości £ 117 mln / bez wliczenia ujemnego salda bilansu handlowego z Pakistanem/. Wskutek tego, jak twierdzi prasa indyjska, rząd będzie musiał w roku bieżącym poważnie ograniczyć import.

Zapasy dewiz spadły - w lutym b.r. do \$ 1 564 mln. w porównaniu z \$ 1 604 mln. w styczniu rb.

J A P O N I A

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

W japońskiej gospodarce narodowej jak pisze "Financial Times", stają się coraz bardziej widoczne skutki amerykańskiej okupacyjnej polityki gospodarczej. Głównymi tego przejawami są: niewłaściwy kierunek rozwojowy handlu japońskiego, który doprowadził do nagromadzenia nadmiernej ilości funtów szterlingów oraz ujemny bilans handlowy ze Stanami Zjednoczonymi. O ile nie nastąpi rychła i zdecydowana zmiana w polityce państw bloku szterlingowego, któraby ułatwiła Japonii przedstawienie się na zakupy w strefie szterlingowej, zamiast, jak to miało miejsce dotąd, w dolarowej, to obecnie wytworzona sytuacja ulegnie pogorszeniu. Roczny deficyt bilansu handlowego Japonii ze strefą dolarową sięga \$ 575 mln i jest wyrównywany wpływami "niewidocznymi".

Eksport japoński spadł w pierwszej połowie kwietnia rb. o 20% w porównaniu z poprzednim miesiącem. Przyczynił się do tego częściowo spadek produkcji towarów włókienniczych i wyrobów z kauczuku, w większym jednak stopniu restrykcje importowe, stosowane przez kraje strefy szterlingowej.

Japońskie ministerstwo handlu zagranicznego i przemysłu podało do wiadomości, że na import towarów, odnośnie do których licencje udzielane są "automatycznie", wyasygnowano na okres kwiecień - wrzesień r. 1952 - \$ 245, mln. Lista takich towarów składa się z 177 pozycji i zawiera między innymi rudę miedzi, banksyty, bawełnę i wełnę.

Z wyżej wymienionej sumy przeznaczono na import z krajów strefy szterlingowej, /w mln.dolarów/ 150, na przywóz z krajów posiadających tak zwane "£ open account" - 55, a na przywóz z krajów strefy dolarowej - 40.

Rząd japoński podał do wiadomości, że kontrola eksportu do krajów strefy szterlingowej została w pewnym stopniu złagodzoną. Z dniem 8 maja rb. skasowany został system ustalania kupcom prywatnym kwot na eksport towarów włókienniczych. Pozostaje on w mocy tylko w wypadku wywożenia tekstylii do handlowych ośrodków przeładunkowych. Od czerwca rb. kasuje się również kwoty na wywóz metali żelaznych.

Ten sam komunikat zaznacza, że globalny eksport roczny do krajów strefy szterlingowej pozostanie bez zmian z wyjątkiem wyrobów włókienniczych, których kwota wywozu do ośrodków przeładunkowych zostanie powiększona o 30%.

W Tokio odbyła się konferencja zwołana w celu przyspieszenia sprawy nawiązania stosunków handlowych ze Związkiem Radzieckim i Chinami Ludowymi.

Na konferencji tej, zorganizowanej przez Towarzystwo Przyjaźni Japońsko-Radzieckiej, obecni byli przedstawiciele partii politycznych, jak również 20 wielkich towarzystw, w tym, stocznia "Hitaci Drosen", browarów "Nippon Biru" oraz towarzystw handlowych "Asano Bassian" i "Naigaj Cuson". Uczestnicy konferencji wypowiedzieli się za zniesieniem dyskryminacji handlowych. Uchwalono zorganizowanie "Towarzystwa Walki o Nawiązanie Handlu ze Związkiem Radzieckim i Chinami Ludowymi".

Radio tokijskie informuje, że wśród pewnych grup działaczy politycznych i gospodarczych Japonii daje się zauważyć wzmożone zainteresowanie sprawą rozszerzenia stosunków handlowych z Chinami Ludowymi. Ruch ten został zapoczątkowany przez wpływowych działaczy politycznych, finansistów i ekonomistów. Należy do nich prezes Japońskiego Towarzystwa Kolejowego, były sekretarz generalny rządu, prezes Instytutu Badawczego Zagadnień Chińskich i były prezes Towarzystwa Mandżurskiego Przemysłu Ciężkiego, które zostało po wojnie rozwiązane.

Wspomniana grupa zwróciła się do sekretarza generalnego "Komitetu Współpracy w Rozwoju Handlu Międzynarodowego" Chambeirona z prośbą aby odwiedził Japonię.

Według agencji "United-Press" dwóch znanych japońskich businessmenów, Kisumi Mijakosz i członek parlamentu japońskiego z ramienia "Partii Postępowej" i Kei Hoaszi, b. członek parlamentu, wypowiedziało się za zawarciem umowy handlowej japońsko-radzieckiej. Oświadczyli oni, iż Japonia potrzebuje rynku radzieckiego dla zbytu swych towarów. Mijakoszi podkreślił, że wprowadzone ostatnio przez USA opłaty celne na tutejszyka i wyroby ceramiczne są jednym z dowodów na to, że Japonia musi eksportować do ZSRR i Chin.

Jak podaje "Secofi", rząd japoński zamierza rozpocząć rokowania ze Stanami Zjednoczonymi, celem uzyskania złagodzenia ograniczeń stosowanych w handlu jej z Chinami

- 54 -

Ludowymi. Japonia w pierwszym rządzie będzie się domagała zniesienia ograniczeń odnośnie do eksportu tekstylii, blachy cynkowej, maszyn, barwników itd., które znajdują się obecnie na amerykańskiej "czarnej" liście.

Również "Times" zajmuje się zagadnieniem handlu chińsko-japońskiego.

"Wiele japońskich przedsiębiorstw handlowych ma nadzieję, że ich kraj zdoła uzyskać od Stanów Zjednoczonych pewne ulgi w restrykcjach, co pozwoli Japonii na rozwinięcie jej dawnych stosunków z Chinami. Japońskie koła handlowe planują przedłożenie rządowi propozycji, wykazujących konieczność rozwoju eksportu do Chin i rozszerzenia handlu z Hongkongiem. Wydaje się rzeczą prawdopodobną, że japońscy businessmeni będą usiłowali przywrócić handel japoński z Chinami w jego poprzednich rozmiarach, wierząc, że są po temu specjalnie uzdolnieni, posiadając bardzo duże doświadczenie w handlu kontynentalnym chińskim.

Ostatni biuletyn kwartalny Komisji Gospodarczej ONZ dla Spraw Dalekiego Wschodu zajmuje się dość szeroko Japonią, przyczym wywody jej oparte są na danych z trzech kwartałów 1951. Biuletyn wskazuje na spadek obrotów w handlu zagranicznym Japonii w związku z pogłębianiem się światowej recesji gospodarczej, na wzrost japońskiego deficytu dolarowego w drugiej połowie ub. roku /po raz pierwszy od wybuchu wojny w Korei/ oraz na ekonomiczną konieczność wznowienia wymiany między Japonią i kontynentem azjatyckim, jako na jedyną drogę stabilizacji gospodarki japońskiej.

Biuletyn pośrednio potwierdza katastrofalne konsekwencje wymiany handlowej z Chinami Ludowymi na rozkaz imperialistów amerykańskich.

Notując konieczność powrotu Japonii do tanich źródeł surowców na kontynencie i na tamtejsze rynki zbytu, biuletyn stwierdza równocześnie wzrost konkurencji zagranicznej na rynkach południowej i południowo-wschodniej Azji, dokąd prężył japoński skierował swą ekspansję.

W ciągu pierwszych 3-ech kwartałów ub. roku zmniejszyła się po raz pierwszy od wybuchu działań wojennych na Korei wielkość zarówno eksportu jak i importu Japonii. Spadek wywozu wiąże się z ogólnym spadkiem cen i anulowaniem zamówień przez odbiorców. Specjalnie wyraźnie zaobserwowano to w wywozie wyrobów włókienniczych, np. ceny eksportowe artykułów włókienniczych spadły od maja do sierpnia ub. roku ze 151 do 117% poziomu przedwojennego, co spowodowało całą falę wycofywania zamówień eksportowych w oczekiwaniu na dalszą zniżkę. Rząd przywrócił nawet licencjonowanie wywozu artykułów włókienniczych i ich surowców, aby nie dopuścić do rujnującej konkurencji pomiędzy eksporterami. Mimo to nie zanotowano żadnej poprawy i zleceniodawcy zagraniczni nadal anulowali zamówienia. Podobnie przedstawiała się sytuacja w wywozie chemikaliów i wielu innych artykułów.

Pomimo większego przydziału dewiz importerom, zaobserwowano spadek przywozu w III kwartale ub.roku. Biuletyn ONZ przypisuje to kalkulacjom importerów, którzy w I kwartale 1951 roku sprowadzili wielkie ilości surowców, obawiając się trudności, a później wstrzymali się od zakupów, licząc na dalszą niżkę cen surowców, która rozpoczęła się w II kwartale 1951 roku.

Raport daleko-wschodniej komisji gospodarczej ONZ przewiduje zaostrenie deficytu dolarowego w Japonii, co nastąpić ma już w najbliższym czasie, jako wynik jednostronności handlu zagranicznego Japonii; Japonia importuje duże ilości towaru z USA, co zaledwie w minimalnym stopniu pokrywa eksportem. Biuletyn zajmuje się dalej perspektywami wymiany Japonii z Chinami Ludowymi, oceniając handel ten jako nieodzowną konieczność.

Produkcja

Wskaźnik japońskiej produkcji górniczej i przemysłu fabrycznego podniósł się w marcu b.r. o 4,6% w stosunku do lutego b.r. i osiągnął w ten sposób poziom 133,9 /1934-36=100/. Spadła produkcja wyrobów włókienniczych, która nie osiągnęła granicy ustalonej przez rząd w ilości 150.000 bel i wynosiła tylko 141.000 bel. Produkcja wyrobów kauczukowych również zmniejszyła się znacznie, a mianowicie o 1/8. Produkcja sody kaustycznej spadła w I kwartale b.r. z 78.000 ton do 67.000 ton, a blachy cienkiej z 900.000 ton do 400.000 ton rocznie.

Podajemy poniżej wskaźnik produkcji przemysłowej w marcu roku 1952:

/1934-36 = 100/

ogółem.....	133,9
przemysł górniczy.....	140,3
półfabrykaty.....	133,2
wyroby włókiennicze.....	68,1
chemikalia.....	127,0
wyroby z kauczuku.....	92,9
wyroby porcelanowe.....	139,1
produkcja hutnicza.....	184,5
maszyny.....	175,4

Jak podaje "Financial Times", gospodarka japońska przejawia oznaki narastania kryzysu. Przemysły - bawełniany, sztucznego jedwabiu i kauczukowy, były zmuszone ograniczyć produkcję ze względu na nadmierne zapasy, których nie można upłynnić.

Przemysł hutniczy również obawia się spadku zapotrzebowania na rynku wewnętrznym i skutków ograniczeń eksportowych do obszaru szterlingowego.

Szczególnie szybko powiększają się zapasy wyrobów hutniczych. Rezerwy wyrobów stalowych wzrosły w końcu marca b.r. do 600.000 ton wobec 370.000 ton w końcu października

1951 roku. Jednocześnie osłabienie popytu na rynku zagranicznym i wewnętrznym stwarza konieczność obniżenia w Japonii produkcji wyrobów hutniczych, a przede wszystkim walcówki. Japońskie ministerstwo przemysłu i handlu zażądało, aby producenci wyrobów kauczukowych zmniejszyli wytwórczość na potrzeby rynku wewnętrznego w okresie marzec - czerwiec 1952 roku o 70% w stosunku do przeciętnej produkcji w I kwartale b.r.

Wyjątek w tym obrazie stanowią stocznie, które otrzymują liczne zamówienia, zarówno z zagranicy na budowę dużych tankowców jak i z kraju na budowę tonażu handlowego. Ceny pozostają wysokie i obecna zdolność wytwórcza stoczni jest wykorzystana na długi okres czasu.

Japońskie koła handlowe są silnie zaniepokojone ograniczeniem produkcji cywilnej.

Zdaniem dziennika "Japan News", wielu przedsiębiorców obawia się bankructwa, o ile nie zostaną przedsięwzięte odpowiednie środki zaradcze.

Bilans płatniczy

Japoński bilans płatniczy w końcu marca b.r., to znaczy po zakończeniu roku finansowego 1951/52, wykazał saldo dodatnie w wysokości \$ 564 mln. Rezerwy dewizowe Japonii wynosiły \$ 1.056 mld.

K A N A D A

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Według tymczasowych danych Kanadyjskiego Biura Statystycznego, eksport Kanady w lutym b.r. osiągnął /wszystkie cyfry w mln. dolarów kanadyjskich/ 309,7 wobec 233,9 w tymże miesiącu ub. roku, import zaś wyniósł 282,1 wobec 274,2. Głównymi kontrahentami Kanady w lutym b.r. byli:

	e k s p o r t		i m p o r t	
	1951 r.	1952 r.	1951 r.	1952 r.
Stany Zjednoczone AP	152,4	168,8	199,4	211,8
Wielka Brytania	33,6	43,6	27,8	21,3
Inne kraje imperium brytyjskiego	14,1	25,1	14,8	16,6
Kraje Ameryki Łacińskiej	10,7	27,3	17,0	18,7
Europa kontynentalna	8,1	28,8	9,6	9,6

Głównymi pozycjami eksportu były:

	I u t y	
	1951 r.	1952 r.
papier gazetowy	35,8	44,4
pszenica	18,1	31,3
masa drzewna	21,7	27,4
tarcica	21,3	22,2
samochody	0,9	16,7
nikiel	7,7	13,6
maszyny rolnicze	5,9	10,7
cynk	2,6	10,3
aluminium	7,4	8,9
ryby i przetwory rybne	8,8	8,3
mąka pszenna	8,7	6,5
masa papiernicza	3,9	5,8
azbest	4,3	5,7
zboża kłosowe, bez pszenicy	3,3	5,5
miedź	5,4	5,2

Głównymi pozycjami importu były:

	I u t y	
	1951 r.	1952 r.
maszyny /bez rolniczych/	20,8	24,6
maszyny i narzędzia rolnicze	13,5	16,3
części samochodowe	16,6	15,3
walcówka	9,1	14,9
aparaty elektryczne	7,8	10,3
węgiel	11,9	10,2
kotły parowe	5,6	6,6
samoloty i części zamienne do nich	2,2	6,2
bawełna	8,6	6,1
kawa i cykorja	4,8	4,8
produkty ropy naftowej	6,0	4,8

Jeśli chodzi o obroty zagraniczne Kanady w marcu b.r., to według tymczasowych danych eksport wyniósł /wszystkie cyfry w mln. dolarów kanadyjskich/ 352,4 wobec 290,2 w tymże miesiącu ub.roku, zaś import - 327,5 wobec 342,5.

Głównymi kontrahentami Kanady w marcu b.r. byli:

	Import	Eksport
Stany Zjednoczone AP	185,2	254,1
Wielka Brytania	67,8	22,8
Inne kraje imperium brytyjskiego	33,8	11,3

Sytuacja finansowa

Jak podaje "Neue Zürcher Zeitung" sytuacja gospodarcza Kanady na odcinku zagranicznym charakteryzuje w ostatnich miesiącach wzmocnienie się kursu dolara kanadyjskiego oraz wzrost rezerw w złocie i dolarach. Już w styczniu b.r. nastąpiło zrównanie kursów dolara kanadyjskiego i amerykańskiego, co miało miejsce poraz pierwszy od 17 lat. W następnych miesiącach pozycja dolara kanadyjskiego na tabeli uległa poprawie, tak że w ostatnich tygodniach notowano dolar kanadyjski o 2% powyżej dolara amerykańskiego. Co się tyczy rezerw w złocie i dolarach, to w pierwszym kwartale b.r. miał miejsce nieznaczny wzrost o \$ 8 mln. do sumy \$ 1.787 mln w końcu marca b.r. W analogicznym kwartale ub. roku stan posiadania w tej dziedzinie był niższy o \$ 134 mln.

Wyższy kurs dolara kanadyjskiego wywarł deflacyjny wpływ na dochody Kanady z transakcji zagranicznych. Wydatnie zmniejszyły się wpływy ze sprzedaży papieru gazetowego, który jest głównym artykułem eksportowym Kanady. Jakkolwiek cena kanadyjskiego papieru gazetowego wynosi nadal \$ 116, to jednak wpływy producentów zmniejszyły się od 1 lipca 1951 w dolarach kanadyjskich ze 123,40 do 113,39 w połowie kwietnia b.r. - za jedną tonę. Oczekuje się, że producenci papieru wystąpią niebawem z żądaniem podwyżki cen.

"Neue Zürcher Zeitung" podkreśla, że w roku 1951 zagrażał Kanadzie znaczny deficyt bilansu płatniczego.

Deficyt ten osiągnąłby w 1951 r. \$ 524 mln. wobec \$ 329 mln. w 1950 r. Dla porównania podajemy, że bilans płatniczy dał w 1949 r. nadwyżkę w wysokości \$ 187 mln. a w 1948 r. nawet \$ 452 mln. Główną przyczyną niekorzystnych zmian, jest zdaniem pisma, upasywnienie się kanadyjskiego bilansu handlowego, który w roku 1951 wykazał ujemne saldo 153 mln.

Jednakże Kanada jest dogodnym terenem penetracji kapitału amerykańskiego. Monopole amerykańskie inwestują bezpośrednio w towarzystwach afiliowanych. Sumy bezpośrednich inwestycji podniosły się z \$ 199 mln. w 1950 do \$ 259 mln. w 1951 roku. Ponadto Kanadyjczycy sprzedają na rynku amerykańskim papiery wartościowe; tego rodzaju inwestycje USA w Kanadzie osiągnęły w ub. roku \$ 404 mln. w porównaniu z \$ 210 mln. w 1950 roku.

Dzięki temu wspomniany deficyt w bieżącym bilansie płatniczym był w 1951 roku wyrównany z nadwyżką przypływem kapitałów zagranicznych w sumie \$ 560 mln. Wielkość ta jest o \$ 400 mln mniejsza od przypływu w 1950 roku, kiedy to oczekiwano rewaluacji dolara kanadyjskiego.

Minister finansów, Abbott, przedstawił w czasie swego przemówienia budżetowego ciekawe dane statystyczne, dotyczące inwestycji zagranicznych w Kanadzie. Otóż z wypowiedzi jego wynika, że łączna suma kapitału zagranicznego, zainwestowanego w Kanadzie, wynosiła w końcu 1951 roku \$ 9 424 mln,

a więc była wyższa o £ 700 mln. od wielkości z końca 1950 roku. Oczywiście największy udział mają Amerykanie; przekracza on $\frac{3}{4}$ i wynosi £ 7 235 mln., podczas gdy w 1945 roku utrzymywał się jeszcze na poziomie £ 4 900 mln. Sytuacja Wielkiej Brytanii wraz z dominiami przedstawiała się w dziedzinie inwestycji bardzo słabo w porównaniu z ekspansją monopolu amerykańskich; łączna suma inwestycji brytyjskich i dominialnych w Kanadzie osiągnęła w końcu 1951 roku £ 1 772 mln. Tak więc Amerykanie wyparli Brytyjczyków również i w tej dziedzinie.

Koszty utrzymania

Wskaźnik cen hurtowych osiągnął w lipcu 1951 roku najwyższy poziom 244,2. W następnych miesiącach notuje się osłabienie obrotu pod wpływem presji kryzysowej w świecie kapitalistycznym, co wpłynęło na obniżenie się wskaźnika o 4,8% do 232,6 w końcu lutego b.r. /1935/39=100/. Wskaźnik kosztów utrzymania spadł bardzo nieznacznie z maksymalnego poziomu 191,2 w listopadzie ub.r. do 189,1 w końcu lutego br. "Neue Zürcher Zeitung" wyraźnie podkreśla, że zarówno produkcja jak i zbyt artykułów konsumcyjnych w Kanadzie pozostawiają bardzo wiele do życzenia, co oczywiście wiąże się z militaryzacją gospodarki.

R O D E Z J A P Ó Ł N O C N A

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Nawiązując do notatki w numerze 20/55, W.H.Z. podajemy tablicę ilustrującą strukturę towarową i geograficzną handlu zagranicznego Rodezji Północnej w r.1951 w tys. funtów szterlingów.

Struktura towarowa

	Import /fob/		Eksport /for/ i reeksport	
	1950	1951	1950	1951
Zwierzęta, produkty rolne i hodowlane	489,8	770,6	380,7	504,6
Artykuły żywnościowe	1955,6	3143,0	193,6	287,9
Napoje alkoholowe	497,4	368,1	0,4	7,3
Spirytus przemysłowy	18,9	21,8	x/	0,1
Tytoń	518,0	629,1	1005,0	1639,5
Przędza sztuczna				
włókno i tekstylia	3975,5	6280,9	255,1	143,6

x/ poniżej £ 50

Metale i wyroby metalowe	12.261,8	14.306,8	47.840,8	64.003,6
Minerały, wyroby gliniane i szkło	1.424,0	1.867,7	23,2	26,7
Oleje, wosk, guma i farby	1.381,5	2.022,8	24,5	49,7
Lekarstwa i chemikalia	648,8	893,4	5,1	7,9
Skóry, kauczuk itd.	791,9	1.167,7	10,9	15,5
Drzewo	769,4	1.133,8	207,1	254,8
Książki, papier i artykuły piśmienne	379,0	559,9	8,6	12,5
Biżuteria i galanteria	298,6	433,1	12,2	18,4
Różne	1.300,1	1.778,5	103,3	115,3

Ogółem: 26.710,5 35.377,1 50.070,5 67.087,4

Struktura geograficzna

/w tysiącach funtów/

Import

Eksport

Reeksport

1950

1951

1950

1951

1950

1951

Wielka Brytania	10.613,1	12.342,4	23.857,4	38.866,8	11,1	26,0
Kanada	382,5	492,2	xx	0,1	0,1	0,3
Indie	450,3	536,5	1.430,5	293,9	0,2	0,1
Australia	358,3	717,9	309,1	591,1	0,9	0,8
Rodezja Południowa	3.442,0	4.648,6	1.203,1	2.059,3	313,4	378,3
Zw.Płd.Afryki	7.378,8	10.464,6	4.510,2	8.998,5	193,2	157,9
Kraje Brytyjskiej Wspólnoty Narodów						
ogółem	22.947,1	29.555,9	31.347,8	50.830,2	609,9	607,9
Belgia	101,1	249,2	1.735,4	2.068,7	0,3	xx/
Kongo Belgijskie	267,7	533,1	188,8	364,4	54,4	81,7
Francja	154,3	147,6	0,3	0,1	0,2	xx/
Niemcy zachodnie	102,3	465,4	2.270,2	2.803,8	xx/	xx/
Iran	525,8	658,3	-	-	-	-
Włochy	187,7	686,1	117,2	96,7	xx/	0,1
Japonia	92,3	343,4	10,5	20,4	-	xx/
Holandia	48,6	55,6	162,2	675,2	-	0,7
Szwecja	77,0	103,2	2.364,8	3.017,5	xx/	xx/
Stany Zjednoczone	1.959,3	2.070,8	10.821,1	6.459,7	1,2	0,5
Ogółem kraje zagr.	3.763,3	5.821,1	18.052,6	15.565,7	60,2	83,5

Ogółem wszystkie kraje 26.710,5 35.377,1 49.400,4 66.395,9 670,1 691,4

x/ poniżej £ 50

xx/ łącznie z innymi krajami

STANY ZJEDNOCZONE A.P.

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Zgodnie z tymczasowymi danymi Ministerstwa Handlu USA opublikowanymi przez "Biuletień Inostrannoj Komierczeskoj Informacji", struktura geograficzna handlu zagranicznego tego kraju w lutym oraz w okresie pierwszych dwóch miesięcy b.r. przedstawiała się następująco /wszystkie cyfry w mln.dolarów/:

	<u>Ogólny import</u>			<u>Eksport 1/</u>		
	lutym 1952	za okres styczeń - luty 1951	lutym 1952	lutym 1952	za okres styczeń - luty 1951	lutym 1952
Ogółem	892,1	1.932,9	1.813,7	1.328,1 ^{2/}	2.050,0 ^{2/}	2.574,9
Ameryka Płnc.	308,6	583,0	623,3	353,0	641,3	680,7
w tym:						
Kanada	176,8	337,8	363,8	203,7	390,6	396,0
Meksyk	36,2	61,4	77,4	54,5	97,1	109,3
Kuba	32,5	71,6	63,1	49,4	91,2	89,4
Ameryka Płd.	177,9	457,5	367,6	188,0	279,0	340,7
w tym:						
Brazylia	80,4	170,3	150,3	75,3	81,7	133,2
Wenezuela	29,9	55,3	63,8	43,4	72,2	77,0
Kolumbia	34,0	62,1	76,0	20,6	31,1	36,3
Argentyna	7,3	53,3	15,6	14,1	29,9	28,8
Chile	13,5	31,3	35,7	11,9	18,8	22,4
Peru	4,9	8,7	8,6	9,4	16,2	18,3
Urugwaj	1,4	51,3	3,2	5,0	16,5	10,0
Europa	153,9	354,4	329,8	338,5	543,6	724,3
w tym:						
Niemcy Zachod.	15,7	32,4	32,8	47,1	80,6	110,2
Wielka Brytania	31,2	75,7	70,2	75,8	97,5	154,2
Włochy	13,0	25,6	24,3	40,4	69,5	82,0
Francja	14,7	49,2	35,1	29,3	55,4	70,4
Belgia i Luksemburg	17,3	38,7	34,2	28,0	54,1	62,6
Holandia	10,2	19,1	21,1	25,8	36,0	58,9
Szwecja	7,7	19,7	15,5	10,1	15,9	25,7
Szwajcaria	12,3	21,5	22,7	13,6	28,0	25,6
Austria	3,1	4,8	5,8	13,0	16,7	20,3
Grecja	1,3	7,0	3,4	8,5	17,9	16,1
Norwegia	4,4	9,0	8,7	7,9	12,1	15,3
Dania	2,2	4,6	4,8	7,9	8,4	13,4

1/ łącznie z reeksportem.

2/ w tym dostawy wojskowe, które w lutym br. osiągnęły 136,3 a za okres styczeń-luty br.-246,5 wobec 120,8 i 198,8 odpowiednio w 1951 r.

Azja	159,7	404,6	317,3	233,9	292,0	435,4
w tym:						
Indie	26,8	52,2	48,2	74,9	43,4	136,6
Japonia	14,5	34,3	32,3	51,4	95,4	96,0
Filipiny	17,2	52,9	32,0	25,6	37,6	48,7
Indonezja	23,3	53,1	53,0	11,8	19,4	22,1
Arabia Saudyjska	2,9	5,0	4,4	6,9	4,4	14,2
Turcja	4,8	12,3	10,9	4,7	7,5	11,4
Pakistan	1,2	11,9	2,2	3,0	4,5	11,0
Malaje Brytyjskie	39,4	88,4	77,9	4,0	9,1	7,9
Oceania	23,4	31,7	38,7	22,8	25,4	43,4
w tym:						
Australia	16,6	21,8	25,1	17,2	18,5	35,7
Nowa Zelandia	6,7	9,3	13,2	4,4	6,3	6,2
Afryka	68,6	101,7	137,0	55,6	69,9	103,9
w tym:						
Zw.Płd.Afryki	10,1	30,4	21,9	17,4	23,3	39,6
Egipt	18,9	5,1	35,4	5,8	10,3	13,5

Import USA z krajów Ameryki Łacińskiej w okresie styczeń - luty br. wyraził się cyfrą 581,2 wobec 661,9 w analogicznym okresie ub. roku, z krajów marszallowskich Europy Zachodniej - łącznie z Turcją - 300,6 wobec 323,0, z krajów imperium brytyjskiego - 324,6 wobec 358,4.

Eksport zaś USA do krajów Ameryki Łacińskiej osiągnął 594,3 wobec 506,7, do Europy Zachodniej /łącznie z Turcją/ - 690,4 wobec 516,0, do krajów imperium brytyjskiego - 440,1 wobec 235,8.

Struktura towarowa w lutym br. i w ciągu dwóch pierwszych miesięcy bieżącego roku przedstawiała się następująco /w mln. dolarów/:

	luty 1952 r.	w okresie styczeń - luty 1951 r. 1952 r.	
Eksport 3/	1.315,5	2.020,0	2.548,8
<u>Surowce</u>	228,0	320,0	483,4
w tym:			
bawełna	132,0	169,2	280,9
węgiel	43,5	52,2	99,9
tytoń	19,1	31,5	39,7
ropa naftowa	6,5	14,9	13,4
Artykuły spożywcze	202,9	309,8	390,9
w tym:			
pszenica	92,6	113,3	179,3
kukurydza	8,8	36,1	24,9

3/bez reeksportu

<u>Półfabrykaty</u>	138,7	214,6	275,9
w tym:			
metale żelazne	21,9	47,1	37,6
metale nieżelazne	17,6	32,9	35,7
chemikalia przemysłowe 4/	13,0	17,9	26,3
<u>Wyroby gotowe</u>	745,9	1.175,6	1.398,6
w tym:			
sprzęt przemysłowy 4/	137,1	190,8	260,6
z czego:			
sprzęt budowlany i wiertniczy			
oraz transportery	43,4	63,0	83,0
obrabiarki 4/	20,3	29,1	40,1
instalacje elektryczne i apa-			
ratura elektrotechniczna 4/	38,1	78,2	79,7
części samochodowe	40,7	57,7	76,0
samochody ciężarowe i			
autobusy /nowe/	32,9	51,3	57,7
traktory i części do nich 4/	29,8	45,6	57,0
samochody osobowe /nowe/	23,1	45,2	37,5
wyroby bawełniane	28,9	55,2	56,2
tkaniny z włókna sztucznego	15,8	26,9	29,2
oleje smarowe	24,3	32,2	45,8
benzyna	13,5	10,5	27,5
<u>Import 5/</u>	901,1	1.927,7	1.816,0
<u>Surowce</u>	269,9	613,6	539,0
w tym:			
kauczuk	74,1	164,6	155,0
rudy i koncentraty	42,6	53,1	68,1
wełna	33,6	120,0	71,5
ropa naftowa	30,2	60,4	65,2
pszenica	6,2	23,3	12,7
<u>Artykuły spożywcze</u>	282,6	572,6	555,7
w tym:			
kawa	153,9	282,0	287,9
cukier	29,4	71,3	55,4
kakao w ziarnach	17,1	40,5	36,4
<u>Półfabrykaty</u>	186,3	442,2	391,5
w tym:			
celuloza	26,2	54,2	54,3
produkty ropy naftowej	21,4	45,4	44,3
tarcica	14,7	35,5	27,9
miedź	14,6	37,8	41,1
nikiel i stopy	8,3	12,6	16,7
cyna	3,5	22,5	6,1
chemikalia przemysłowe	7,4	21,2	18,3

4/ oprócz dostaw wojskowych

5/ dla zużycia w kraju

Wyroby gotowe	162,3	299,3	329,8
w tym:			
papier gazetowy	43,2	72,7	85,4
maszyny i środki trans- portowe	26,5	32,9	55,1

Eksport Stanów Zjednoczonych /łącznie z reeksportem/ w marcu b.r. osiągnął według danych Ministerstwa Handlu USA /wszystkie cyfry w mln.dolarów/ 1.416,0 wobec 1.329,5 w lutym b.r. i 1.285,2 w marcu 1951 r. Wzrost eksportu nastąpił głównie na skutek większego wywozu zbóż, obrabiarek, traktorów, maszyn rolniczych, samochodów i części zapasowych do nich. Ogólny zaś import w omawianym miesiącu wyraził się cyfrą 962,5 wobec 892,3 w lutym b.r. i 1.099,7 w marcu 1951 r. Zaznaczył się wzrost importu cyny, miedzi i rudy chromowej.

W ciągu całego pierwszego kwartału b.r. eksport Stanów Zjednoczonych osiągnął 3.992,3 wobec 3.335,2 w analogicznym kwartale 1951 r., a import - 2.776,4 wobec 3.032,6.

P r o d u k c j a

Zaostrzający się kryzys w amerykańskim przemyśle konsumcyjnym wywołuje wystąpienia coraz to nowych grup przemysłowych na rzecz wprowadzenia ochrony celnej przed konkurencyjnym importem z zagranicy. Po raz pierwszy od szeregu lat głosy domagające się ochrony celnej podniosły się wśród amerykańskich producentów tekstylii.

Na zjeździe amerykańskich producentów bawełnianych, wiceprezes ogólnokrajowej rady handlu zagranicznego, Quirck, zapowiadając dalsze pogorszenie się sytuacji w amerykańskim przemyśle włókienniczym i spadek eksportu w b.r. o 25%, t.j. z 800, do 600 mln. yardów tkanin bawełnianych, oświadczył, że jakkolwiek zasadniczo jest przeciwnikiem taryf ochronnych, to jednak "nie widzi powodu, aby producenci tekstylii mieli zrezygnować z tego środka obrony rynku wewnętrznego, jeśli wszystkie inne sposoby zawiodą". Mówca podkreślił, że coraz więcej krajów wprowadza ochronne bariery celne na odcinku tekstylii, gdyż "najważniejszym problemem przemysłu bawełnianego w całym świecie jest nadprodukcja". Quirck nie dodał jednak, iż rzekoma "nadprodukcja" jest wywołana spadkiem siły nabywczej szerokich mas konsumentów w rezultacie zbrojeń.

Alarmujący artykuł na temat sytuacji amerykańskiego przemysłu włókienniczego i rysujących się trudności dla wielu innych gałęzi przemysłu konsumcyjnego w USA ukazał się na łamach wpływowego "Magazine of Wall Street" pt. "Walka o światowe rynki zbytu". Autor artykułu, Horoth, stwierdza na wstępie, że kryzys zapanował w przemyśle włókienniczym na całym prawie świecie. Istnieją obawy - pisze on dalej - że "w stosunkowo niedalekiej przyszłości taka sama sytuacja może zaistnieć w szeregu innych gałęzi przemysłu, jak np. w przemyśle porcelanowym, obuwiowym, zabawkarskim, chemicznym itp". "Nawet przemysł stalowy zaczyna odczuwać pierwsze

oznaki nasycenia rynku". Wskazując na zmiany w sytuacji gospodarczej Horoth podkreśla, że "podczas gdy w r.1951 dominującym problemem gospodarczym wolnego świata było utrzymanie produkcji w obliczu wąskich gardeł surowcowych, to w r.1952 - główne zagadnienie tych krajów, dla których eksport jest kwestią niezwyklej wagi polega na znalezieniu zamówień eksportowych". Za przełomowy moment, w którym sytuacja światowa "uległa dramatycznym zmianom", autor artykułu uważa wprowadzenie przez rząd brytyjski drastycznych oszczędności importowych, co zapoczątkowało falę redukcji zamówień importowych przez Australię, Związek Południowej Afryki, Francję i wiele krajów Ameryki Łacińskiej.

Zdaniem Horotha "sytuację pogarsza jeszcze fakt, że Niemcy i Japonia odcięte są obecnie od niektórych z ich dawnych rynków zbytu", /to znaczy rynków Europy Wschodniej i Chin Ludowych/. Autor podkreśla, że konkurencja niemiecka i japońska stanowi groźne zjawisko nie tylko na odcinku przemysłu włókienniczego lecz również przemysłu chemicznego i farmaceutycznego, cywilnego przemysłu metalowego oraz t.zw. trwałych dóbr konsumpcyjnych /radioaparaty, lodówki, meble itp/".

Autor twierdzi, że wobec kurczenia się rynków zbytu w strefie szterlingowej i w innych rejonach, eksporterzy europejscy i japońscy podwajają swe wysiłki w celu zwiększenia eksportu na rynki dolarowe.

Powyższe zjawiska stwarzają podwójny problem dla przemysłu USA.: 1. kurczenie się rynków zamorskich co oznacza gromadzenie się towarów na rynku wewnętrznym, 2. rosnącą konkurencją ze strony importu zagranicznego. W tej sytuacji Horoth przewiduje, że presja na rzecz wprowadzenia protekcyjnych taryf celnych będzie wzrastać. Warto zaznaczyć, że tę samą opinię wyraża agencja United Press, która stwierdza, że "kontratak przeciwko programowi obniżenia taryf nigdy nie był tak szeroko rozprzestrzeniony w ciągu ostatnich lat, jak to się daje zaobserwować w ciągu kilku ub. tygodni". Agencja podaje przy tym, że w Kongresie przedłożono 25 projektów ustaw idących po tej linii, zaś do komisji taryfowej, Min. Rolnictwa i Min. Handlu wpływają ustawicznie apele o ochronę przed konkurencją tańszych artykułów zagranicznych. Agencja zaznacza, że w wypadku uwieńczenia tych wysiłków sukcesem po raz pierwszy od r.1930 t.j. wprowadzenia protekcyjnistycznej ustawy taryfowej, kierunek polityki handlowej USA uległby zasadniczej zmianie.

"Magazine of Wall Street" wysuwa zastrzeżenia wobec tendencji podniesienia ceł. Tygodnik wyraża obawę, że podniesienie ceł przez Stany Zjednoczone stworzy nowe trudności w realizacji polityki zagranicznej Departamentu Stanu.

S U D A N

Handel zagraniczny

Handel zagraniczny Sudanu w r.1951 kształtował się w porównaniu do r.1950 następująco /w mln.£ E/:

	1950 r.	1951 r.
Import /cif/	27,1	42,0
Eksport i reeksport /fas/	33,1	63,9
Saldo	6,0	21,9

Eksport Sudanu w r.1951 wzrósł dzięki wyjątkowo obfitym zbiorom bawełny i wysokim jej cenom na rynkach światowych. Jednakże saldo grudniowe r.ub. było ujemne i wynosiło £.E. 3,9 mln.

U M O W Y HANDLOWE i PŁATNICZE

A U S T R I A - D A N I A

We Wiedniu podpisano między Austrią a Danią nowy protokół o wymianie towarowej. Protokół ten przewiduje również rewizję dawnej listy towarów importowanych i eksportowanych. Na podstawie nowego protokołu Dania będzie dostarczać tłuszcze, mięso wieprzowe, bydło rzeźne, lekarstwa, konserwy rybne, a Austria dostarczy surówki żelaznej, stali szlachetnej, maszyn, artykułów metalowych, tekstylii, artykułów szklanych i instrumentów optycznych.

Znaczenie Danii dla austriackiego handlu zagranicznego wzrasta ze względu na zmniejszenie się handlu z krajami obozu pokoju, gdyż Austria importuje z Danii przede wszystkim artykuły rolnicze, które w ubiegłym roku stanowiły 60% wartości eksportu Danii do Austrii. Obroty handlowe między obu krajami wynosiły w tym okresie 267 mln szylingów.

A U S T R I A - F R A N C J A

Na posiedzeniu mieszanej komisji gospodarczej francusko-austriackiej postanowiono stosować niezmienione francuskie kontyngenty importowe również w II kwartale 1952 r., a to zgodnie z francuskim programem importowym przedłożonym OEEC. Na podstawie tego programu Francja ma zrezygnować z obniżki kontyngentów importowych w obrocie z krajami słabymi pod względem gospodarczym, a mianowicie Austrią, Grecją, Irlandią i Turcją. Co się tyczy towarów uprzednio liberalizowanych, ustalono, że ponad 80% francuskiego importu z Austrii należy do tzw. "essentials" i nie podlega przeto ograniczeniom importowym.

Francja zobowiązała się do wznowienia eksportu węgla do Austrii z dniem 1.IV.br. W zamian za to Austria będzie eksportować do Francji kopalniaki.

A U S T R I A - H O L A N D I A

W uzupełnieniu informacji o zawarciu umowy handlowej pomiędzy Austrią a Holandią /patrz Nr.14/49 "WHZ"/, podajemy poniżej listę towarów będących, w myśl tej umowy, przedmiotem wymiany między obu krajami. Najważniejszymi artykułami importu holenderskiego z Austrii będą: domki prefabrykowane - za 1 mln. florenów holenderskich, przędza konopna, sznury i liny - 500.000 florenów, wyroby dziewiarskie - 400.000 fl., aluminium w arkuszach - 800.000 fl, maszyny i aparaty elektryczne - 900.000, aparaty i lampy radiowe oraz części zamienne - 1 mln.fl., motocykle i rowery - 500.000 fl., hamulce, łańcuchy rowerowe i motocyklowe - 600.000 fl., motory motocyklowe i części zapasowe z wyjątkiem tłoków - 800.000 florenów.

Przywóz austriacki z Holandii będzie składał się z następujących towarów: jarzyny świeże - 2.000 ton, przędza wełniana na wyroby dziewiarskie - 850.000 fl., przędza wełny czesankowej - 300.000 fl., tkaniny wełniane - 1 mln fl., maszyny specjalne łącznie z maszynami do krajania mięsa - 800.000 fl., sprzęt elektryczny i radiotechniczny - 5,7 mln.fl., olejki eteryczne i produkty pochodne - 1 mln.fl., chemikalia - 1 mln.fl., barwniki mineralne - 600.000 florenów.

A U S T R I A - I N D O N E Z J A

W uzupełnieniu wiadomości, wydrukowanej w nr.20/55 "WHZ", podajemy szczegóły umowy zawartej w dniu 5 lutego 1952 roku, pomiędzy Austrią a Indonezją na okres 1 roku, wraz z ustaleniem kontyngentów towarowych zdecydowano, że indonezyjskie listy liberalizacyjne obejmą towary pochodzące z Austrii, Austria zaś ze swej strony przyzna eksportowi indonezyjskiemu te same przywileje z jakich korzysta w tym względzie obszar florena. Listy towarowe przewidują wymianę towarową na ogólną sumę 40 mln.fl. Głównymi artykułami przywozu z Indonezji do Austrii będą: kauczuk - 2.000 ton, cyna - 200 ton, kawa - 150 ton, przyprawy koźne - 200.000 fl., kopra - 10.000 ton, /z możliwością dalszego powiększenia tej ilości/, tytoń - 300.000 fl., masa perłowa 250.000 florenów.

Import Indonezji będzie się składał z następujących towarów: bibułka papierosowa - 200.000 florenów, /z możliwością dalszego powiększenia tej sumy/, papier różnego rodzaju - 600.000 florenów, artykuły włókiennicze gotowe - 500.000 fl., stal wysokogatunkowa i wyroby z niej - 500.000 fl., różne wyroby stalowe i żelazne - 750.000 fl., maszyny, szczególnie do obróbki drzewa, maszyny drukarskie itp. - 500.000 fl./z możliwością dalszego powiększenia tej sumy/, maszyny, aparaty i instalacje elektryczne łącznie z kablami - 500.000 fl., motory i kompresory dieslowskie /z możliwością powiększenia tej sumy/ - 1 mln. fl., brykiety - 600.000 florenów.

A U S T R I A - N I E M C Y Z A C H O D N I E

W uzupełnieniu wiadomości z nr.14/49 "WHZ" podajemy, że eksport zachodnio-niemiecki do Austrii składać się będzie z następujących towarów /w tys.ton/: węgiel - 1.760, blacha walcowana na gorąco - 27,0 oraz /w mln. marek zachodnio-niemieckich/: półfabrykaty z metali kolorowych - 8,0, stal wysokogatunkowa i wyroby z niej - 4,2 blacha walcowana na zimno - 4,2, różne maszyny - 94,0, wyroby przemysłu elektrotechnicznego - 18,9, samochody osobowe - 3,8 wyroby mechaniki precyzyjnej i optyki - 4,2, chemikalia - 49,0, nawozy - 3,4, surowce włókiennicze i przędza - 23,1, wyroby włókiennicze - 15,1, skóra surowa i wyroby skórzane - 2,3, wyroby ceramiczne - 2,9.

Dostawy austriackie obejmą m.inn. /w mln.marek zachodnio-niemieckich/: cienką blachę stalową - 13,4, samochody osobowe - 6,3, motocykle - 4,9, żarówki - 0,7, chemikalia - 3,8, wyroby kauczukowe - 2,0, szkło i wyroby szklane - 3,6, towary włókiennicze - 46,2, papier - 16,0, wyroby drzewne - 6,5, bydło - 2,5, owoce - 2,1.

A U S T R I A - W Ł O C H Y

Ostatnio podpisano nowy włosko-austriacki układ handlowy, który wchodzi w życie dnia 1 lipca br. i obowiązywać będzie do 30 czerwca 1953 r. Przewiduje on łączną wymianę towarową wartości 60 mld. lirów. Włochy eksportować będą do Austrii owoce cytrusowe i inne, materiały włókiennicze, produkty żywnościowe itp. Austria natomiast dostarczać będzie Włochom żelaza, półfabrykatów hutniczych, drzewa, celulozy itp.

C H I L E - W Ł O C H Y

Umowa handlowa pomiędzy Chile a Włochami została przedłużona z dniem 1 kwietnia br. o dalsze trzy miesiące. Oczekiwane jest podjęcie rokowań handlowych o zawarcie nowej umowy.

C Z E C H O S Ł O W A C J A - N I E M C Y Z A C H O D N I E

W uzupełnieniu wiadomości zamieszczonej w nr.20/55 "WHZ" podajemy, że zachodnio-niemiecki import z Czechosłowacji składać się będzie z cukru, jaj, nasion roślin oleistych, słoju, węgla, materiałów drzewnych i kaolinu. Eksport Niemiec zachodnich obejmie sprzęt maszynowy, walcówkę i chemikalia.

C Z E C H O S Ł O W A C J A - P A K I S T A N

Pomiędzy Czechosłowacją a Pakistanem zawarta została w dniu 15 maja 1952 r. nowa umowa handlowa. Szczegóły umowy opublikowane będą po jej ratyfikacji.

C Z E C H O S Ł O W A C J A - R U M U N I A

10 maja podpisano w Pradze umowę o obrotach towarowych i płatnościach na rok 1952 pomiędzy Czechosłowacją a Rumunią. W ramach tej umowy Czechosłowacja będzie importować z Rumunii produkty ropy naftowej, materiały drzewne, zboże, mięso i inne towary. Czechosłowacja będzie dostarczać Rumunii wyroby hutnicze i chemikalia, maszyny, sprzęt rolniczy oraz sprzęt komunikacyjny.

F I L I P I N Y - J A P O N I A

Rząd filipiński zakomunikował, że umowa handlowa filipińsko-japońska, ważna do 28 kwietnia br. przedłużona została do 30 czerwca 1952 r.

F R A N C J A - I N D O N E Z J A

W uzupełnieniu wiadomości o zawarciu umowy handlowej pomiędzy Francją a Indonezją, zamieszczonej w nr.20/55 "WHZ" podajemy szczegóły odnośnie do eksportu francuskiego do Indonezji /w tysiącach franków francuskich/: artykuły spożywcze - 1.100.000, nawozy sztuczne - 135.000, wyroby szklane i cera-

miczne - 105.000, chemikalia - 1.135.000, papier, tektura i drzewo - 1.197.000, wyroby włókiennicze i skórzane - 1.150.000, środki transportowe i części zapasowe do nich - 950.000, artykuły elektrotechniczne - 195.000, aparaty i instrumenty precyzyjne - 505.000, metale i półfabrykaty metalowe - 1.156.000, maszyny - 60.000, różne artykuły - 4.000.000, Kwoty te mogą być na żądanie Indonezji zwiększone.

F R A N C J A - S Z W A J C A R I A

Francja zawarła ze Szwajcarią nowe porozumienie na II kwartał 1952 r. W ramach tej umowy kontingenty importowe towarów szwajcarskich do Francji zmniejszone zostały o połowę w porównaniu do poprzednio uzgodnionych; wyjątek stanowią jedynie takie artykuły jak ser, mleko oraz niektóre rodzaje tekstyliów.

H I S Z P A N I A - W Ł O C H Y

W uzupełnieniu informacji, zamieszczonych w nr.20/55 "WHZ", podajemy ważniejsze pozycje towarowe, przewidziane w ostatnio zawartej umowie handlowej między Hiszpanią i Włochami /wszystkie cyfry w mln.dolarów/.

Głównymi pozycjami eksportu hiszpańskiego są: jelita suszone - 0,3, banany - 0,6, oliwa witaminowa - 0,4, wódka - 0,4, skóry owcze i koźle - 2,0, ołów - 10.000 ton. Eksport włoski obejmuje: koks hutniczy - 1,5, materiały kolejowe - 3,0, obrabiarki - 3,5, sprzęt elektrotechniczny - 3,0, samochody osobowe, ciężarowe i części do nich - 1,2, artykuły chemiczne - 0,5

H O L A N D I A - N I E M C Y Z A C H O D N I E

W uzupełnieniu danych, zamieszczonych w nr.8/43 "WHZ" podajemy, że głównymi pozycjami importu Niemiec zachodnich będą w mln.D.M./: artykuły rolnicze - 4,05, oleje mineralne - 9,5, chemikalia - 5,96, materiały włókiennicze - 79,75, skóry - 14,0, celuloza - 4,0, artykuły elektrotechniczne - 15,28. Główne pozycje importu holenderskiego będą obejmowały: w mln. florenów/ żwir 4,0 chemikalia - 11,95 ton, lodówki - 0,6, maszyny dziewiarskie - 0,85, maszyny biurowe - 1,3, maszyny dla przemysłu spożywczego - 0,9, artykuły elektrotechniczne, małe dynama i małe motory elektrotechniczne - 7,87, zabawki i instrumenty muzyczne - 8,7.

Strony doszły również do porozumienia w sprawie dodatkowych dostaw węgla, stali i żelaza ze strony Niemiec zachodnich. Wielkość dostaw nie została z góry umówiona, lecz będzie ustalona kwartalnie na podstawie kwot przyznawanych przez Międzynarodowy Zarząd Zagłębia Ruhry. Roczne dostawy zachodnio-niemieckich wyrobów stalowych i żelaznych mają wynosić łącznie 120.000 ton.

H O L A N D I A - W I E L K A B R Y T A N I A

Układ handlowy anglo-holenderski, obowiązujący od dnia 31.XII br., został podpisany w Hadze dnia 19.V.1952 r. Dzięki znacznemu polepszeniu swej pozycji w Europejskiej Unii Płatniczej Holandia zobowiązała się do udzielenia importerom towarów brytyjskich licencji równych co najmniej wielkościom z roku ubiegłego. Ze swej strony Wielka Brytania zapewnia Holandii określone dostawy węgla jak również pewne nieznaczne ilości produktów hutniczych.

Jeśli chodzi o produkty rolnicze i ogrodnicze, stanowiące poważną pozycję eksportu do Wielkiej Brytanii to wydaje się, że Holandia otrzyma pewne ulgi w ramach brytyjskich rządowych zakupów.

N I E M C Y Z A C H O D N I E - P A K I S T A N

Umowa handlowa pomiędzy Niemcami zachodnimi a Pakistanem, której ważność upłyneła 31.XII 1951 r. przedłużona została do końca czerwca 1952 roku.

N O R W E G I A - S Z W E C J A

W lutym br. w Oslo zawarta została pomiędzy Norwegią a Szwecją dodatkowa umowa o dostawach towarów na rok 1952. W ramach tej umowy Norwegia zobowiązała się dostarczyć Szwecji 5.000 ton tranu wielorybiego, 5.000 ton tranu leczniczego, wzamian za miedź wartości 200.000 koron norweskich. Podstawowa umowa pomiędzy tymi krajami zawarta została 7 listopada 1951 r.

P A R A G W A J - W Ł O C H Y

Pomiędzy Paragwajem a Włochami został zawarty pierwszy po wojnie układ handlowy. Przewiduje on, że dostawy paragwajskie składać się będą z konserw mięsnych, skór surowych i garbowanych, garbników i bawełny.

S Z W E C J A - W E G R Y

Pomiędzy Szwecją a Węgrami podpisana została umowa, regulująca wymianę towarową między tymi krajami na okres od 1.IV. 1952 r. do 31.III.1953 roku.

Wartość eksportu węgierskiego ma wynieść 34 mln.koron, a eksportu szwedzkiego - 28,5 mln.koron. W skład węgierskiej listy eksportowej wchodzi między innymi 16.000 ton pszenicy oraz inne artykuły żywnościowe, tekstylia, obrabiarki, wyroby przemysłowe, Szwedzki eksport obejmuje celulozę, odpadki wełny, rudę żelaza i wyroby stalowe.

REGLAMENTACJA OBROTÓW HANDLOWYCH

ARGENTYNA

Zniesienie kary za niewykorzystanie pozwolenia dewizowego.

Na podstawie dotychczas obowiązujących przepisów posiadacz pozwolenia dewizowego, o ile nie wykorzystał go do terminu ważności, płacił karę w wysokości 20 % sumy niewykorzystanej.

Okólnikiem z dn. 17.IV.1952 r. Bank Centralny zgodził się na anulowanie całkowite lub częściowe pozwoleń dewizowych niewykorzystanych, których termin do wykorzystania jeszcze nie upływał z dniem 17.IV, bez płacenia w.w. kary.

Wniosek o anulowanie winien być złożony przed 15.V.52 r. Okólnik nie mówi o stosowaniu kary do pozwoleń niewykorzystanych do 17.IV.52 r., a których termin ważności z dniem tym upływał.

Import książek i periodyków.

Okólnikiem nr.1590 z 24.III.52 r. Centralny Bank przypomina importerom książek i czasopism, że zgodnie z okólnikiem nr. 1193 z 16 grudnia 1949 r., winni przed zakupem postarać się o pozwolenie na zakup odpowiedniej ilości dewiz. Zarządzenie to obowiązuje również przy przesyłkach pocztowych.

BOLIWIA

Reglamentacja importu.

Z początkiem maja 1952 r. rząd Boliwii zakazał przejściowo importu wszelkich towarów luksusowych.

Interwencja ministerstwa finansów ze względów dewizowych została zredukowana i uproszczona.

DANIAA

Dalsza liberalizacja.

Rozporządzeniem z dn. 1.V.1952 r, obowiązującym od dn. 5 maja, rząd duński zliberalizował szereg towarów, pochodzących z krajów O.E.E.C. w celu podniesienia procentu liberalizacji obrotów z 65 na 76.

EGIPT

Zniesienie ograniczeń eksportowych.

Rząd egipski wydał zarządzenie w dniu 17.IV.1952 r, znoszące pozwolenia eksportowe na następujące towary: ubrania bawełniane, watę hygroskopijną, namioty, tkaniny bawełniane na obicia, wełny, przedzę wełnianą, wyroby wełniane, tkaniny ze

sztucznego jedwabiu, wyroby szklane, żarówki, wyroby z plastyku.

Zezwolono na eksport /dotychczas zakazany/ wyrobów z papieru i z tektury, w granicach ustalonej kwoty.

F R A N C J A

Eksport skór.

Zarządzeniem opublikowanym w Journal Officiel z 10.V.52 władze francuskie ustaliły kontyngent eksportowy dla skór, skierowanych do Niemiec, w wysokości: 200 ton skór surowych końskich i 250 ton dla skór bydlęcych.

Wnioski o pozwolenie eksportowe winny być składane do 31.VII.52 r.

Ograniczenia importowe.

Na podstawie informacji opublikowanej w Journal Officiel wprowadzono z dniem 16 maja 1952 r. obowiązek przedstawiania pozwoleń importowych na przewożone wieprze i wieprzowinę.

Zawieszenie liberalizacji obrotów pociągnęło za sobą zlicencjonowanie również importu dętek, dokonywanego przez automobilistów powracających z krajów O.E.E.C., który to przywóz zwolniony był dotychczas z wszelkich formalności.

I R L A N D I A

Ograniczenia importu.

Władze irlandzkie wstrzymały z dniem 29.IV.52 import pewnych dzianych wyrobów wełnianych, chyba że przywożone są za zezwoleniem Ministra Przemysłu i Handlu. Między innymi odnosi się to do bielizny wełnianej, swetrów, pullowerów, kamizelek, rękawiczek itp.

K A N A D A

Ograniczenia importowe.

Władze kanadyjskie poddały licencjonowaniu następujące towary: żywiec, mięso i produkty mięsne i odpadki metali nieżelaznych. Zniesiono pozwolenia importowe na skóry z jagniąt i baranów, strzyżone lecz nie garbowane.

Zakaz importu żywca z Anglii.

W związku z wybuchem zarazy pryszczycy w jednym z okręgów Anglii, wstrzymany został import do Kanady bydła, owiec, kóz i świń z Anglii i Szkocji.

K O L U M B I A

Przepisy importowe.

Rozporządzeniem rządu nr. 0913 z 21.IV.1952 r. zniesiono pozwolenia importowe na następujące towary: aleko w proszku lub kondensowane z zawartością cukru lub bez /poz. 24/, pożywki dla niemowląt /poz. 133 a, 150a/, pochodne ropy naftowej /poz. 206 b/ garbniki syntetyczne /poz. 299/.

Zmiana listy towarów zakazanych.

Dekretem z dn. 15.II.1952 r. zmieniona została lista towarów, których import był zabroniony do Kolumbii. Dekretem powyższym dopuszczono do importu między innymi wyroby tekstylne, niektóre wyroby z żelaza łanego, sztuczne i zastawy stołowe, pewne typy aparatów fotograficznych i guziki.

M E K S Y K

Przepisy dotyczące faktur.

Zarządzenie ministra finansów, opublikowane w Diario Oficial z 2.IV.52 r. zmienia przepisy, które weszły w życie z dniem 1.IV.52 r.

Zmiana dotyczy następującej kwestii: nie wymaga się specjalnego wzoru nr 52 faktury handlowej lecz do wizowania może być przedstawiona zwyczajna faktura, zawierająca takie dane jak: miejsce i datę wystawienia, port wejściowy względnie inny zastępczy, znaki i liczby pakunków, wartość towarów w miejscu załadunku, określenie handlowe towaru, podpis sprzedawcy. Nie wymaga się nazwiska odbiorcy i kursu wymiany. Jeżeli znaki, numery i liczba pakunków nie mogła być wykazana w fakturze można dołączyć oddzielny list załadunkowy, również poświadczany konsularnie.

Zarządzenie powyższe stosuje się do wszystkich przesyłek o wartości powyżej 1.000 pesos.

Ładunki, które nadejdą do Meksyku w okresie od 1.IV do 31.V. nie będą podlegały karze za nieprzedstawianie faktur konsularnych.

N O W A Z E L A N D I A

Opakowanie produktów rolnych.

Na podstawie zarządzenia z dn. 19.III.1952 r. władze celne Nowej Zelandii zabroniły importu nasion, ziarna, orzechów i innych produktów rolnych w używanych workach.

Nowe zarządzenie odnosi się również do przesyłek fosfatów. Do każdej przesyłki należy dołączyć świadectwo weterynaryjne.

PAKISTAN

Pozwolenia importowe.

Minister Handlu w Pakistanie podał do wiadomości, że będą przyjmowane wnioski o pozwolenia importowe na okres do 31.XII.52. Wnioski należy składać oddzielnie na pozwolenia na strefę dolarową, na kraje, z którymi Pakistan ma zawartą umowę / w tym Polska / oraz resztę krajów, z wyjątkiem Japonii. Pozwolenia na strefę dolarową będą ważne na wszystkie inne kraje.

PANAMA

Faktury handlowe przy przesyłkach lotniczych.

Dekretem nr 744 opublikowanym w Gazeta Oficial został zniesiony obowiązek przedstawiania faktur konsularnych przy przesyłkach lotniczych. Nie mniej w dalszym ciągu należy dołączyć faktury handlowe z zaprzysiężonym oświadczeniem wystawcy.

PORTUGALIA

Przepisy importowe.

Okres próbny całkowitego zliberalizowania obrotów handlowych z krajami OEEC został zakończony. Wg wiadomości z prasy system licencjonowania ma być przywrócony. Możliwe jest, że rząd portugalski powiększy procent towarów zliberalizowanych.

Zwolnienie z pozwoleń eksportowych.

Rozporządzeniem władz portugalskich zniesiono pozwolenia eksportowe na szereg towarów, których wartość nie przekracza 2.500 escudos. Między innymi dotyczy to: kawy, sisalu, manganu, kakao, siarki, miki, cyny, tungstenu, odpadków żelaza i stali, superfosfatów, kopry, oleju palmowego, wosku, opon i detek samochodowych, ryżu, różnych lekarstw, zbóż, skór surowych, łożu i innych tłuszczów przemysłowych itd.

Wyłączone z pod tego zarządzenia są skóry garbowane, wyroby ze skóry, oraz wyroby bawełniane, poddane opłacie celnej.

SYRIA

Ograniczenia eksportowe.

Zarządzeniami rządu wprowadzono dalsze ograniczenia przy eksporcie. Zakaz eksportu dotyczy miedzi, niklu, aluminium, ołowiu.

S Z W E C J A

Zaostrzona kontrola eksportu.

Z dniem 8 czerwca 1952 rząd szwedzki postanowił poddać przymusowi licencyjnemu eksport szeregu towarów podstawowych, m.inn. szeregu chemikaliów, przędzy wełnianej, walcówki żelaznej, stali narzędziowej, gwoździ, masy plastycznej, papieru pakunkowego i wielu innych.

T U R C J A

Przepisy importowe i eksportowe.

Dekretem nr 3/14566 z dn. 31.III.1952 wprowadzono nowe przepisy reglamentujące import i eksport do Turcji.

Towary, które mogą być importowane czy eksportowane są podzielone na 5 list. Pierwsze trzy listy obejmują towary eksportowe a 4-a i 5-a towary importowane. Lista 4-a, która dawniej dzieliła się na 5 grup, w zależności od priorytetu przy imporcie, obecnie dzieli się tylko na trzy grupy. Ilość towarów umieszczonych na listach nie uległa większej zmianie.

Najważniejsza zmiana wprowadzona nowymi przepisami polega na tym, że importerzy są obowiązani przy imporcie towarów zliberalizowanych / grupa 1 listy 4-ej/ zarejestrować w banku transakcję w ciągu 15 dni od jej zawarcia. Równocześnie winni złożyć depozyt w wysokości 4% wartości konsygnacji, który przepada jeżeli import nie zostanie dokonany w przepisany terminie / 6 miesięcy/.

Opłaty konsularne.

Od 30.III.1952 r. opłaty konsularne w Turcji uległy zmianie. Przedstawiają się one obecnie następująco: do 100 funtów tur. wizowanie jest bezpłatne, do 10.000 funtów tur. opłata wynosi 0,50% ad val. od wartości fob., powyżej 10.000 funtów tur. - 0,50% ad val. od pierwszych 10.000 funtów i 0.30% ad val. od następnych.

U R U G W A J

Przywrócenie ograniczeń importowych.

W uzupełnieniu wiadomości podanej w nr.20/55 "W.H.Z." str. 77 komunikujemy, że zawieszenie systemu "zaprzysiężonych deklaracji" i wprowadzenie pozwoleń importowych odnosi się do całego importu, a nie tylko do importu ze strefy szterlingowej.

Dotychczas nie zostały jeszcze ustalone kwoty importowe ani na towary zasadnicze ani na inne kategorie towarów.

C Ł A

A U S T R I A

Zmiana ceł

Począwszy od dnia 16 lutego 1952 r. zostały zmienione na okres przejściowy pewne cła austriackie. Nowo opublikowana lista towarów podpadających pod to zarządzenie zastępuje wszystkie dotychczasowe listy.

B E L G I A

Zwyżka opłat akcyzowych od lekkich olejów.

Moniteur Belge publikuje dekret z 9.IV.1952 r., obowiązujący od 16.IV., który zwiększa opłatę akcyzową od lekkich olejów mineralnych z 219 na 320 frs od hectol. przy 15°C i od produktów zawierających od 10 do 50% lekkich olejów z 109 na 160 frs od hectol., a zawierających więcej niż 50% - z 219 na 320 frs.

E G I P T

Przywrócenie ceł

Władze egipskie przywróciły cło na ziarno lnu /poz.84 d/ i na olej lniany / poz. 103 g/.

Cło na ziarno lniane wynosi 150 EŁ od 100 kg i 1.200 EŁ od 100 kg oleju, niezależnie od cła ad valorem wynoszącym 7% i innych opłat dodatkowych. Cło na olej dla celów przemysłowych wynosi 400 EŁ.

Zmiana ceł na przedzę ze sztucznego jedwabiu

Dekretem z dn. 23.IV.1952 r. zostało znacznie zwiększone cło na przedzę sztucznego jedwabiu, przywożoną do Egiptu /poz. 475 - 477/.

Zmiana ceł

Dekretem z 30.IV.52r. rząd egipski zmienił stawki celne na różne wyroby ze sztucznego jedwabiu, jak tiule, koronki i gi-piurki, wstążki, pasmanterie, welur itd.

FRANCJA

Zwolnienie z opłat celnych

Journal Officiel z 2.V.1952 r. podaje do wiadomości, że kwota importowa na odpadki bawełny /poz. Ex 881/ zwolniona z opłat celnych, została powiększona z 8.000 na 15.000 ton w okresie do 30.VI.52 r.

Zawieszenie cła na przędzę bawełnianą.

Journal Officiel z 18.IV.1952 r. podaje do wiadomości, że czasowo zostało zawieszone cło na pewne gatunki przędzy bawełnianej /poz. Ex 924B i Ex 924C/.

Zniesienie ceł na młode ziemniaki.

Journal Officiel z 15.V.1952 r. podaje, że z dniem 22.V. zniesione będzie cło przy imporcie młodych ziemniaków.

INDIA

Zmiana ceł

Rozporządzeniem z dnia 29.III.1952 r. wprowadzone zostały następujące zmiany w indyjskiej taryfie celnej: na jedwab naturalny, surowy i kokony zmniejszono cło z 30% ad valorem + Rs 6-8 + 5% całkowitego cła na 30% ad valorem + Rs. 3-14-0; na przędzę z jedwabiu naturalnego / z wyjątkiem nici do szycia cło obniżono z 31 1/2% ad valorem na 30% ad valorem + Rs 5 od funta; podobnie obniżono cło na różne tkaniny jedwabne.

Zniesienie ceł eksportowych na towary jutowe.

Od 7 maja rząd indyjski wprowadził niższe ceł eksportowych od towarów jutowych, aby umożliwić swym producentom konkurencję z europejskimi towarami jutowymi.

Nowe stawki są następujące:

6 rupii = od 100 jardów gat. "lession" 8 oz

7 " " " " " " 10 oz

17 " " " " " " /korbi/

Oczekuje się niższe cło eksportowego od pakistańskiej juty.

IRLANDIA

Przywrócenie ceł

Z dnia 25.IV.1952 r. przywrócono cło czasowo zawieszone na pewne liny i sznury /poz. 64/1 / w wysokości 60% ad valorem

i na powno sznury i szpagaty do wiązania /poz. 276/ w wysokości 50%.

Zwyżka ceł na żyłotki

Rząd Irlandii wydał zarządzenie, na podstawie którego z dniem 29.IV.52 r. cło importowe na żyłotki zostało zwiększone do 75% ad valorem lub 24 s. od gross, w zależności która stawka jest wyższa.

J O R D A N I A

Nowa taryfa celna

Z dniem 14 stycznia 1952 r. wprowadzona została nowa taryfa celna. W porównaniu ze starą taryfą, nowa zwiększa cło od 25 do 50%, jednakże cło ad valorem nie przekracza 25% / z wyjątkiem ubrań i bielizny z naturalnego i sztucznego jedwabiu, na które cło wynosi 30%/.

L I B A N

Zmiana ceł

Na podstawie rozporządzeń opublikowanych w Commerce du Levant z 5.IV.52 r. wprowadzone zostały następujące zmiany w stawkach celnych: zniesiono cło na masło topione, jęczmień, kukurydzę, proso i gryś, podniesiono cło z 25% na 50% od obcasów i podeszew gumowych.

P A K I S T A N

Cło eksportowe na wełnę

Z dniem 29.IV.1952 r. zostało zniesiono cło eksportowe na wełnę pakistańską.

P E R U

Zwyżka ceł na niektóre środki żywnościowe

Rozporządzeniem z 4 kwietnia 1952 r. rząd peruwiański, na żądanie krajowego przemysłu, podniósł cło na niektóre środki żywnościowe. Między innymi podniesiono cło na: pasztety / poz. 42/, konserwy owocowe /poz. 174/, marmolady i galaretki z owoców /poz. 176/, groszek w konserwach /poz. 195/, fasolkę w konserwach /poz. 199/, kukurydzę w konserwach /poz. 201/, paszety i soki z porzeczki /poz. 202-206/, syrop i sok z owoców /poz. 207/.

Zwyżka ceł na naczynia fajansowe i szklane.

Władze peruwiańskie opublikowały rozporządzenia z dn. 28.III.52 podnoszące stawki celne na pewne naczynia fajansowe i szklane. Towary, które były w tym dniu na cło, lub były już załadowane względnie jeśli zostanie udowodnione, że zostały przed tą datą zamówione płacą jeszcze dawne cło.

P O R T U G A L I A

Zniesienie ceł na materiały wojenne.

Dekretem Nr. 38,707 opublikowanym w Official Gazette z 31.III.1952 r. wyjęto z pod opłat celnych wszystkie materiały wojenne importowane dla armii lądowej, marynarki i lotnictwa.

S I N G A P U R

Zmiany celne.

Władze Singapuru podniosły znacznie cło na niektóre importowane napoje spirytusowe.

S Z W A J C A R I A

Zmiana cła.

Na podstawie rozporządzenia z 29.XI.1938 r. cukier przeznaczony do produkcji towarów eksportowych podlegał niższej opłacie celnej, po przedstawieniu dowodu przeznaczenia.

Rozporządzenie z 18.IV.1952 r. ogranicza zniżkę celną do cukru przeznaczonego do produkcji towarów niżej wymienionych: mleka w proszku /poz.19/, kakao i czekolady w proszku z dodatkiem cukru /poz. 64/, mleka kondensowanego /poz. 92/, konfitur /poz.101/, wyrobów cukierniczych /poz. 102/, galaretek i syropów /poz. 103/.